

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

[Handwritten scribble]

sumas unfoyo ym for luno
5!

F1643
✓
SAT-
ADW

A New and Easy
ENGLISH GRAMMAR,
Containing 446.7.30

Brief fundamental Rules, usual Phrases
pleasant and choise Dialogues concerning
the present State and Court of England.

Whereunto is added a
N O M E N C L A T U R E,
English and Dutch.

Een nieuwe en gemakkelijke
Engelsche Spraak-konst,
inhoudende

Korte bondige Grond-regels, gebruikelijke
Spreuken, vermakelijke en uitgelesfen Samen-
spraken, betreffende den tegenwoordigen
Staat en 't Hof van Engeland.

By 't welke gevoegt is een
N A A M - B O E K J E,
Engels en Duits.

(* *)

t'AMSTERDAM,
Gedrukt by de Weduwe *Mercy Bruining*,
op de Beurs-Sluys, 1675.

**BIBLIOTHEEK
RIKSUNIVERSITEIT
UTRECHT**

Courteous Reader
and Lover of the
English Tongue.

IF thou art desirous to learn true English thou mayst make use of this little Book, which will Teach thee to understand the said Tongue in a short time by easy Grammatical Rules; where in thou mayst learn to ask for almost all necessary things: And this I'll assure thee, that it is a work which will be advantagious unto thee if thou hast a desire to learn either the English or Dutch:

Gunstige Lezer
en Lief-hebber der
Engelsche Taal.

IN dien ghy begerig zyt Engels recht te leeren, soo moogt ghy dit Boekje gebruiken, 't welk u de geseide Taal in een korte tijdt sal leeren verstaan, by gemakkelijke Taalleerlyke regelen; in 't welk ghy bykans voor alle nodige zaken kunt leeren eischen, en dit versiker ik u dat het een werk is, dat u voordeelig sal zyn, indien ghy goet Engels of Duits begeert te leeren: Ik heb u niet veel t'Samen spraken gegeven, om dat de voorbeelden

I have not given thee many Dialogues; because the examples to the Rules are English and Dutch phrases, and do supply that defect.

The pronunciation of the English tongue, thou mayst learn in my Dictionary dividing the syllables.

Now, courteous Reader, please but to cast a favourable aspect upon my indevours, and reap thou the profit; it matters not though I undergo the frowns of the Censorious.

der regelen Engelsche en Duitse spreuken zijn, en dat gebrek vervullen.

De uitspraak van de Engelsche Taal, kundt ghy leeren in mijn Woorden-boek, verdeelende de Leden.

Nu bescheiden Leser, gelieft maar een gunstige aanschouwing op mijn betragting te geven, en plukt u voordeel, 't kan my weynigh schaden, de bestraffinge der benijders onderworpen te zijn.

J. G. van HELDORN.

PArts of Speech.
The eight Parts of
Speech be these.

Noun, Adverb.
Pronoun, Conjunction
Verb. Preposition.
Participle; Interjection.

Of a Noun.

A Noun is a word that
signifies a thing, or
the nature and pro-
perties of a thing, as
a man, a stone, a tree,
good, bad, foul, fair.

There be two sorts of
nouns, a noun sub-
stantive, and a noun
adjective.

A noun substantive fi-
gnifies the thing it
self; and therefore
cannot have the word
thing put after it, as
a man, a tree, a gar-
den.

A noun adjective signi-
fies the nature and
properties of a thing,

DElen der spraak.
De acht delen der
Spraak zijn dese.

naam, helpwoort.
voornaam, & samenvoeging
werkwoort, voersetting.
deelwoort, & sushempering

Van een naam.

Een naam is een woort dat
een ding beteykent of de
natuur eens dings, als
een man, een steen, een
boom, goet, quaat, vuil,
schoon.

Daar zijn twee soorten
van namen, een selfstan-
dige naam en een byvoeg-
lijke naam.

Een selfstandige naam be-
teykent het ding self, en
daarom kan 't woort
ding niet agter de selve
geset worden, als een
man, een boom, een
tuyn.

Een by-voeglijke naam be-
teykent de natuur en ey-
genschap van een saak,

A

and

and may have the word thing put after it; as good, bad, black, white, fair, foul.

There be two sorts of nouns Substantives, proper and common.

A noun Substantive proper is the proper name by which you call any particular peryon; as Henry, Mary, Elizabeth, James, Charles.

A noun Substantive common is that which you call every thing of the same Kind; as a King, a Queen, a Prince, a Man, a Woman, an Angel.

en magh het woort zaak agter haer geset hebben; als goet, quaet, swart, wit, schoon, vuyl.

Daar zijn twee soorten van selfstandige namen, eygene en gemeene.

Een eygen selfstandige naam is d' eygen naam met welk men eenig persoon in 't bysonder noemt; als Hendrik, Maria, Lijbet, Jacob, Karel.

Een gemeene selfstandige naam is die waar mede gy alle dingen noemt; als een Koning, een Koningin, een Prins, een Man, een Vrouw, een Engel.

Van de ledekens en buigingh der woorden.

De Engelschen in plaats van 't eynde der woorden te veranderen, setten dese ledekens a; an, the, voor de selfstandige naamwoorden a, voor een meeklinker an, voor een klinker ofte the.

Sin-

Singular.

Eenvout.

Nom. a Song.

Noemer, een liet.

Gen. of a Song.

barer, van een liet.

Dat. To a Song.

geber, aan een liet.

Acc. The Song.

aanklager, het liet.

Abl. From a Song.

afnemer, van een liet.

An arm.

een erm.

Of an arm.

van een erm.

To an arm.

aan een erm.

The arm.

den erm.

From an arm.

van een erm.

An head.

een hoofd.

Of an head.

van een hoofd.

To an head.

aan een hoofd.

The head.

het hoofd.

From an head.

van een hoofd.

Alle eygen namen, en weynig ander woorden laten de ledemens a, an, of the, niet toe.

John, Jan.

Grief, anxt.

Of Jhon, van Jan.

of Grief, van anxt.

to Jhon, aan Jan.

to Grief, aan anxt.

John, Jan.

Grief, anxt.

From John, van Jan.

From grief, van anxt.

De vroulyke namen gebruyken 's selve ledemen dat de manlyke namen gebruyken, zoo wel in 't enkel getal als in 't meervout; als volgt.

a Man and a Woman, *een man en een vrou.*
 the Man and the woman, *de man en de vrou.*
 the Men, *de mannen.*

the Women, *de Vrouwen.*

of the Man, *des mans, of van de man.*

of the Woman, *der vrouwe, of van de vrou.*

of the Men, *der mannen, of van de mannen.*

of the Women, *der vrouwen, of van de vrouwen.*

to the Men, *den mannen, of aan de mannen.*

to the Women, *den vrouwen, of aan de vrouwen.*

Als men van de delen des lichaams spreekt en gebruykt men geen ledeken, maar men gebruykt de besittelijke voornaam: als volgt.

My Head akes.

Het hoofd doet my zeer.

My Eyes are sore.

Mijn ogen zijn zeer.

My leg is broken.

mijn been is gebroken.

I have burnt my finger.

ik heb mijn vinger gebrant.

Is your Belly full.

is uwen buyk vol.

I'll breake your neck.

ik wil u den hals breken.

He has lost his sight.

hy heeft zijn gesigt verloren

Wash your hands.

wasschet uwe handen.

Pl throw that at your nose.

ik wil u dat aen de neus smyten.

Als men van twee personen of twee dingen spreekt, daar 't een van tot et ander behoort, dan moet men den Barer voor den noemer setten, sonder ledeken gelijk in Nederduyts.

The

The Kings Son.	De Konings Zoon.
The Queens Coach.	de Koningins koets.
My Brothers Wife.	mijn Broeders vrou.
My Fathers House.	mijn Vaders huys.
My Sisters Gloves.	mijn Susters hantschoenen.
My Cosen's Book.	mijn neefs boek.
My Uncles Son.	mijn ooms zoon.

Den Barer gaat ook sonder ledeken voor den Noemer, als men van een ding spreekt, dat van een ander ding gemaakt is; gelijk in Nederduyts.

a Brick House.	een tiggelsteenen huis.
a Silver Dish.	een silveren Schotel.
a Scarlet Cloak.	een scherlakense mantel.
Silk Stockins.	sye krusen.
a Wooden Box.	een houten doos.
a Horn Comb.	eenen horenen Kam.
a Gold Ring.	een goudse Ring.
a Holland Shirt.	een sijn linnen hemt.

Maar als men spreekt van dingen die mate ende getal in houden, dan volgt den Barer, den noemer met dit ledeken (of,) gelijk volgt.

a Glas of Wine.	Een glas wijn; en niet, een glas van wijn.
a Barrel of Beer.	een vat bier.
a Dish of Meats.	een schotel spijs.
a Dozen of Lemons.	een dosijn Lamoen-appelen

a Score of Orengeſ.
 a Pint of Wine.
 a Buſhel of Wheat.
 a Pound of Butter.
 an Ell of Clothe.
 a Yard of Ribban.

twintig Oranjen-appels.
 een pint wijn.
 een mudde Terve.
 een pont Boter.
 een elle Lakn.
 een gerde Lint ; 3 garden
 maken 4 Hollanſe ellen.

*Als men van't Sang-geluyt ſpreekt, dan
 gebruikt men de ledekens, agter't werk-woort
 ſpelen, verſelſchapt met de voorſetting on-or
 upon ; op, maar voor andere ſpellen van
 winſt of verlies gebruikt men in Engels de
 voorſetting at : gelijk volgt.*

to play upon a Fiddle.

Op de Veel ſpelen.

to play upon the Lute.

op de Luit ſpelen.

to play upon the Guitar

op de Cyther ſpelen.

to play on the virginals

op de Claver-cimble ſpelen.

to play on the Organs.

op 't Orgel ſpelen.

to play at Piquet.

piketten.

to play at nine-pins.

kegelen.

to play at Tennis.

kaatſen.

to play at cards.

met de karten ſpelen.

Let us play at Beeſt.

laat ons beeſt ſpelen.

Let us play at Trump.

laat ons troef ſpelen.

Will you play at Di-
 ce.

wilt gy met de dobbelſte-
 nen ſpelen.

Will you play at Ta-
 bles.

wilt gy in 't Tiktak-bort
 ſpelen.

Van

Van 't meervoudig getal der zelfstandige woorden.

There be in nouns two numbers, the Singular and the plural.

The Singular number speaks but of one; as a man, a child, a tree.

The plural number speaketh of more than one; as men, children, trees.

Daar zijn twee getallen in namen, 't enkel en het meervoat.

Het enkel getal spreekt maar van een; als een man, een kind, een boom

Het meervoudig getal spreekt van meer als een; als mannen, kinderen, bomen.

Merkt om de zelfstandige Naam-woorden, meervoudig te maken, voegt men gemeeynlijk een s, aan 't einde van 't enkel getal: als,

a King, Kings.

a Lord, Lords.

a Queen, Queens.

a horse, horses.

a house, houses.

an hare, hares.

an harrow, harrows.

an Apple, Apples.

an Angel, Angels.

Een Koning, Koningen.

Een Heer, Heeren.

een Koningin, Koninginne.

Een paart, paarden.

Een huys, huysen.

Een haas, haesen.

Een Egge, eggenen.

Een Appel, Appelen.

Een Engel, Engelen.

Desen regel heeft drie wysondrige regelen.

Den eersten is als het enkel getal, in ch.

dh.

dg. s. sh. fs. of x. eindigt, dan neemt het : es-
aan, als volgt,

Church, Churches.	Kerk, kerken.
Hedg, hedges.	hegge, heggen.
Witness, witnesses.	getuige, getuigen.
Fish, fishes,	vis, vissen.
Box, boxes.	doos, dozen.

Den *tweeden* is als het enkel getal in f. of fc.
eindigt dan verandert f. in ves; als

Calf, Calves.	Kalf, kalveren.
Half, halves.	half, halven.
Knife, Knives.	mes, messen.
Life, Lives.	leven, levenden.
Loaf, loaves.	broot, broden.
Sheaf, Sheaves.	schoof, schoven.
Shelf, shelves.	opsetplank, opsetplanken.
Theef, theeves.	dief, dieven.
Wife, wives.	wijf, wijven.
Wolfe, Wolves.	wolf, wolven.

De *derde* is sonder regel, als volgt,

Brother, brethren.	Broeder, broeders.
Child, children.	kint, kinders.
Cow, kine or coves,	koef, koeyen.
Gool, Geese.	gans, gansen.
Mouf, mice,	muys, muysen.
Louf, lice.	luys, luyfen.
Man, men.	man, mannen.

Wo-

Woman , women.	vrou , vrouwen.
Ox , Oxen.	os , ossen.
Chick , Chicken.	kicken , kiekens.
Die , Dice.	dobbelsteen , dobbelsteenen.
Foot , feet.	voet , voeten.
Pennie , pence.	stuyver , stuyvers.
Sow , swine.	zoge , zogen.

Daar zijn selfstandigen die geen meervout en hebben, als a Sheep, een schaap, Sheep, schapen, a Swine, een swijn, Swine, swijnen of verkens, Riches, rijkdom, ook rijkdommen, Ashes, assche, asschen, Sheares, schaar, scharen, Tongs, tang, tangen, &c. Gold, gout, Silver, silver, Copper, koper, Lead, loot, &c.

De by-woorden hebben geen onderscheyt des getals, zy werden gemeenlijk voor de selfstandige woorden geset, gelijk men doet in Nederduitsch.

an honest Man.	Een eerbaar man.
an honest Woman.	een eerbare vrouwe.
a sweet Apple.	eenen soeten appel.
Sweet Bacon.	soet speck.
Sweet Butter.	soete boter.
White wine.	witte wijn.
a Black suit.	een swart kleet.
a Gray hat.	eenen graven hoet.

Clean Linnen.

Schoon linnen.

a Roasted Capon.

een gebraden kapeen.

Many a Man.

veel mannen.

Or many men.

of veel mannen.

Never a Boy.

geen jongen.

Or no Boy.

of geen jongen.

Never a Knife, i. e. no Knife, *geen mes.*

Somtijts agter als, a Sword both long and sharp.

Een swaart lang en scherp, of een lang scherp swaart.

*an Hill exceeding high, eenen Bergh uytermaten
hoogh, dat is, eenen uytermaten hogen Bergh.*

Van de geslagten der Namen.

*Alle namen worden onderscheyden in vier
geslagten, in't manlyk, vroulyk, gemeyn
en geenderley. Tot'et manlyk geslaght behoren
de namen der Engelen, en der mannen, en
der manlyke gedierten: als, Gabriel, Inpi-
ter, Paul, Paulus, Peter, Petrus, King,
Koning; Prince, Prins; Duke, Hertogh,
Lord, Heer; Knight, Ridder; Horse,
paart; Dog, hont, Boar, beer, Bull, bul-
le of stier, Cock, haan; Drake, 't mannetje
van een Entvogel; Gander, gant, Man,
man, Son, soon, Brother, broeder of broer;
Husband, huyshouder, ofte man; Father,*

Vader ende diergelijke hebben dese by-woorden, he, hy; him, hem, his, zijn.

Tot het vroulijk geslacht behoren alle vroulijke namen, en vroulijke gedierten: als, Queen, Koningin, Princess, Princesse; Dutchess, Hertogin, Countess, Graafin, Mistress, Meestresse, Lady, Iuffer of Mevrouw, Mare, Merrie, bitch, teef, Sow, Soge, Cow, Koe, Hen, Hen, Duck, 's wijfje van een Entvogel, Gooſe, Gans, Woman, Vrouwens, Mother, Moeder, Daughter, Doghter, Sister, Suſter, wife, wijf of vrou, en diergelijke namen, hebben dese by-woorden, ſhe, ze, her, haar, hers, hare.

Tot 'et gemeyn geslacht behoren alle woorden die beyde geslagten beteykenen, als Afs, Esel, Mouſe, muys, Cat, katte, Rat, Rotte, sparrow, mussche, swallow, swaluwe, Oyster, Oester, Herring, Haerring, whale, walvis, Cosin, Neef of Nichte, Neighbour, Buurman of Buurvrou, Servant, Dienaar of Dienaresse, Theef, Dief of Diesinne: en diergelijke woorden worden manlijk gemaakt, met 'et by voegen der manlijke

lijke bywoorden : en vroulijk met de vroulijke bywoorden ; als, an he afs, een esel, a she afs, een eselinne, an he Cosin, een Neef, a she Cosin, een Nigte, en zoo de rest.

Tot 'et geenerley geslagte behooren de scep-selen die men niet kan weten of ze manlijk of vroulijk zijn, gelijk vissen en gewormte : maar besonderlijk die leeflooze dingen, als thred, garen, silk, zijde, cloth, laken, day, dagh, night, nacht, en diergelijke namen hebben dese bywoorden, it, het, its, sijne of hare, it-self, sig self of haar self.

It is good thred.

het is goet garen.

Its good silk.

't is goe zye of zijde.

The Lord blessed the Sabbath-day, and Hallo-wed it.

De Heere segende den Sabbat-dagh, en Heilighde hem.

A word is that, which doth of its-self signifie somthing.

Een woort is dat, welk van sigh self iets beteykent.

Van de drie Trappen der vergelijking.

De by-voeglijke Naam-woorden hebben drie

drie trappen der vergelyking, te weten, Positive, stellende, Comparative, vergelykende, Superlative, overtreffende.

1. De stellende, let de woorden gelykfe zijn, als hard hart, handsome behendig, fair schoon, sweet, soet.

2. De vergelykende, vermeerdert de hoedanigheyt door 't aannemen van er of door 't by woort more: als hardest or more hard, harder, handsomer or more handsome, behendiger, fairer or more fair, schoonder, sweeter or more sweet soeter.

3. d'Overtreffende trap, overrest de hoedanigheyt door 't aennemen van est, ofte door 't by woort very or most: als, hardest or very hard or most hard, hardst of zeer hart of alder hardst, handsomest or very handsome or most handsome, behendigst of zeer behendigh of alder behendighst; fairest or very fair or most fair, schoonst of zeer schoon of alderschoonst; sweetest or very sweet or most, sweet; soetst of zeer zoet of alderzoetst.

1. Charles is ingenious, Karel is subtyl.

2. William is more ingenious, Wilms is subtylder.

3. Ge-

3. George is the most ingenious in the world.

Ioris is d'alder subtylste des werelts.

Sommige by-voeglijke Naam-woorden zijn regel-strydig : als , good, better, best, goet, beter, best. Bad or ill, worse or worser, worst ; quaat, quader of erger, quaatste of ergste.

Little, less, or lesser ; lest, weynig, minder, minst.

much, more. } most, veel, meerder, meest.
many, moe. }

Before, former, formost or first ; voor, eerder, eerste.

Up, upper, uppermost ; op, opper, opperste.

Beneath, nether, nethermost ; beneden, nederiger, nederigste.

Underneath, nether, nethermost ; onder, laager, laagste.

Behind, hinder, hindermost ; agter, agterste, alderagterste.

Late, later, latest or last ; laat, later, laatste of lest.

Able, lest able ; magtig, mider-magtig, minst-magtig.

Sorrowfull, less sorrowfull, least sorrowfull ; droevig, minder droevig, minst droevig.

Excellent, more excellent, most excellent ; trefselik, uytnemender, alder uytmenenste.

Piti-

Pitiful, more pitiful, most pitiful; *jammerlijk, jammertijker, alder jammerlijk ste.*

Glorious, more glorious, most glorious; *loflijk, heerlijker, alder heerlijk ste.*

Middle, middelth most; *middel, middelste.*

Van d' af-komst der Namen.

DE Namen verdeylen sich noch in oorspronkelijke en afkomelijke namen.

Een oorspronkelijk Naam-woort komt van geen ander, als, love, lievede.

Een afkomelijk Naam-woort komt van een ander, als a lover, een liefhebber, komt van love.

Daar zijn sekere selfstaendige Naam-woorden die anderen maken door t aannemen van er, yer, ofte ster, als,

a Hat, Een hoet, a Hatter, een hoedemaker.

a Pot, Een pot, a Potter, een pottemaker.

a Fil h, een vis, a Fil her, een vischer.

a Glove, Een hantschoen, a Glover, Een hantschoenmaker.

a Garden. Een Hof, a Gardener, Een Hovenier.

a Gun, Een geschut, a Gunner, Een Buschietter.

a Law, Een wet, a Lawger, Een Rechtsgeleerde.

a Gam;

a Game, Een Spel, a Gamester, Een Speelder.
 a Seam, Een naaiz, a Seamster, Een naaister.

Daar zijn ander persoonlijke zelfstandige namen die andere zelfstandigen van waardigheid maken door 't aannemen van ship: als.

an Apostle, Een Apostel, Apostleship, Apostelschap.
 an Admiral, Een Admiraal, Admiralship, Ammiralschap.

a Master, Een Meester, Mastership, Meesterschap.
 a Lord, Een Heer, Lordship, Heerlijkheyt.

Desgelijks dit ledelen (hood) aan eenige zelfstandigen gevoegt, heeft de selve kraght die Ship heeft.

Father, Vader, Fatherhood, Vaderlijkheyt.

Child, kind, Childhood, kindsheyt.

Brother, Broeder, Brotherhood, Broederschap.

Man, Man, Manhood, manbaarheyt.

Fals, vals, Falshood, valsheyt.

Daar zijn in 't Engels menigte van zelfstandige Naam-woorden die van 't Latijn komen op verscheyden manieren.

1. Die in ion eindigen komen van 't Latijn geeindigt in io, als, opinion, religion, question: &c. dese worden in Frans geschreven, gelijk in Engels, maar in Nederduits ne-

men

men wy o en n, weg, en setten e, in plaats als opinie, religie, questie, &c:

2. Die eindigen en our, komen van 't Latijn geeindigt in or, als labour, honour, favour: maar tegenwoordig schrijvende de beste Auteurs sonder u.

3. Die in tie eindigen komen van 't Latijn geeindigt in tas, als pitie, charitie, liberalitie, puritie, &c:

Van 't toestellen der bywoorden.

DEse volgende bywoorden werden gemaakt van selfstandige woorden, door 't aannemen van dit ledelen full, en 't brengt een volheyt aan 't gene dat de hoedanigheyt beteykent, als

Ioyful, vrolijk.

Fruitful, vrugbaar.

Youthful, jonckheyt.

Careful, zorgvuldig.

Graceful, schiklyk.

Useful, gebruikelijk.

Faithful, getrou.

Forgetful, vergeetig.

Cheerful, vrolijk.

Skilful, verstantig.

Powerful, magtig.

Delightful, verbouglyk.

Beautiful, schoonheyt.

Bountiful, goetheyt.

Deceitful, bedrieglyk.

Destructful, mistroelig.

B

Dit

Disdainful, <i>verfmadig.</i>	Watchful, <i>waakzaam.</i>
Dreadful, <i>schrikkelijk.</i>	Mindful, <i>verguldig.</i>
Willful, <i>willens.</i>	Painful, <i>pijnlijk.</i>
Hurtful, <i>schadelijk.</i>	Plentiful, <i>overvloedig.</i>

Die in 't Engels (less) aannemen, nemen
gemeenlijk (loos) aan in Nederduyts, als

Beard, <i>baart.</i>	beardless, <i>baardeloos of sonder baart.</i>
Blameless, <i>onstraffelijk.</i>	Fatherless, <i>vaderloos.</i>
Friendless, <i>riendeloos.</i>	Godless, <i>godloos.</i>
Nameless, <i>naamloos.</i>	questionless, <i>sonder twiffel.</i>
Senseless, <i>zinloos.</i>	&c.

Daar zijnder die seg toestellen in 't aanne-
men van Ous.

Dangerous, <i>gevaarlijk.</i>	Couragious, <i>moedig.</i>
Malicious, <i>ondeugdelijk.</i>	Valorous, <i>dapper.</i>
Monstrous, <i>wanschapen.</i>	Zealous, <i>ijverig.</i>
Marvelous, <i>wonderlijk.</i>	Rigourous, <i>straf.</i>
Vertuous, <i>deugdelijk.</i>	Harmonious, <i>welluy- dende.</i>

Daar zijnder die seg toestellen in 't aanne-
men van ly.

God, <i>Godt.</i>	Godly, <i>godvrugtig.</i>
Body, <i>lighaam.</i>	Bodily, <i>lighamelijk.</i>

Bro-

Brother, broeder.	Brotherly, broederlijk.
Earth, aarde.	Earthly, aardsch.
Heaven, hemel.	Heavenly, hemelsch.
Love, liefde.	Lovely, lieflijk.
Order, regel.	Orderly, geregelt.

*Daar zijnder die sig toestellen in 't aanne-
men van y.*

Blood, bloet.	Bloody, bloetgierig.
Dirt, drek.	Dirty, drektig.
Guilt, misdaat.	Guilty, misdadig.
Hair, hayr.	hairy, hairig.
Hunger, hongere.	hungry, hongeric.
Lous, luyt.	Lousy, luytig.
Mud, mod.	Muddy, moddig.
Need, noot.	Needy, nootig, behoeftig.
Sand, zand.	Sandy, zandig.
wind, wint.	windy, windig, &c.

*Daar zijnder die sig toestellen in 't aanne-
men van ish.*

Brute, beest.	Brutish, beestachtig.
Devil, duyvel.	Devilish, duyvelsch.
Fool, sot.	Foolish, sotsig.
Sot, dwaas.	Sottish, dwaasachtig.
water, water.	watensh, waterachtig.

B a

whote

whore, *baer*. whorish, *hoeragig*.
 Child, *kind*. Childish, *kinderagig*.

Maar dit bedeken ish gevoegt zijnde aan die by-woorden vermindert haar beteykening, als

White, <i>wit</i> .	whitish, <i>witagig</i> .
Red, <i>rood</i> .	Reddish, <i>roetagig</i> .
Black, <i>swart</i> .	Blackish, <i>swartagig</i> .
Cold, <i>koud</i> .	Goldish, <i>koudagig</i> .
Sweet, <i>soet</i> .	Sweetish, <i>soetagig</i> .

*Daar zijnder die sig toestellen in 't aanne-
 men van able.*

Season, <i>tijt</i> .	Seasonable, <i>tijdelijk</i> .
Blame, <i>laster</i> .	Blameable, <i>lasterlijk</i> .
Answer, <i>antwoort</i> .	answerable, <i>antwoordelijk</i> .
Change, <i>wissel</i> .	Changeable, <i>veranderlijk</i> .
Cure, <i>geneesing</i> .	Cureable, <i>geneeslijk</i> .
Favour, <i>gunst</i> .	Favorable, <i>gunstig</i> .
Measure, <i>mate</i> .	Measurable, <i>meetbaar</i> .
Marriage, <i>huwelijck</i> .	Marriageable, <i>houbaar</i> .
Note, <i>merk</i> .	Notable, <i>merkelijk</i> .
Pardon, <i>vergeving</i> .	Pardonable, <i>vergevelijk</i> .
Profit, <i>voordeel</i> .	Profitable, <i>voorderlijk</i> .

En veel meer anderen.

Deſe

Deze by-woorden werden gemaakt door 't byvoegen van all, call, of icall.

Rhetorik, Rederijk.	Rhetorical, Rederijk-kunſtig.
Angel, Engel.	Angelical, Engelſch.
Canon, regel.	Canonical, regelmatig.
Logick, bewijskunſt.	Logical, bewijskunſtig.
Mufick, zangkunſt.	Mufical, welluydend.

*De meeste afkomsige woorden daer hier boven van verhaalt is, die de eindiging hebben in full, less, y, of ic, en ish stellen ſig weer in ſelfſtandigen door 't aanvoegen van dit le-
deken, ness.*

Powerful, magtig.	powerfulness, magtigheyt.
wilful, eygenſinnig.	wilfulness, eygenſinnigheyt.
Careless, agtloos.	Carelessness, agtloosheyt.
Godly, Godvrugtig.	Godliness, godvrugtigheyt.
Crafty, loos.	Craftiness, loosheyt.
Foolish, sottig.	Foolishness, sottigheyt.
Righteous, rechtveerdig.	Righteousness, Rechtveerdigheyt.
worthy, veerdig.	worthiness, veerdigheyt.
Devilish, duyvelſch.	Devilishness, Duyvelerij.
Brutish, beestagtig.	Brutishness, onredelij- heyt.

Van de voornamen ende hare buysingen.

De voornamen zijn Enkelt en Dubbelt;
I, ik, me, my, we, wy, us, ons,
thou, gy, thee, u, you, uw, he, hy, him,
hem, she, zy, her, haar, it, het, they,
zy, them, haar-luy, this, dit, that,
dat, these, dese, those, die, what, wat,
which, welke, who, wie, whose, wiens,
mine, mijn, thine, dijn, our, onse, your,
uwe, ours, onse, yours, uwe, his, sijner,
hers, hare, their, haar-luy, my, mijn, thy,
uwe, my self, ik self, thy self, gy self,
himself, by self, herself, ze self, them
selves, haar selven, ourselves, ons selven,
yourselfes, u selven, tot welk naeg gevorgt
worden, Soever, het zy, whosoever, wie
't zy, whatsoever, wat' er zy, whomsoe-
ver, wie het zy, en zoo voort.

We our selves, wy ons selven, he him self,
hy sig self, my own self, mijn eygen self, he
hi n self, by him self, she her self, zy haar
sef, his own self, zijn eygen self, its own
self,

self, *Zijn eygen self, ofte haer eygen self, they them selves, zy haer self, their own selves, haer eygen selven, this same, die selve, that same, dat selve, these same, dese selve, those same, die selve.*

Sommige zijn selfstandig en sommige byvoeglijk. Merkt een selfstandige voor-naam behoort tot geen ander woort in 't spreken, als I, ik, me, my, we, wy, us, ons, thou, dy, thee, dy, you, gy, he, hy, hem, hem, she, sy, her, haer, they, zy-luy, them, haer, luy, dese worden ook persoonlijke voor-namen genoemd. Maar een byvoeglijke voornaam behoort tot een ander woort in 't spreken, als this, dit, that, dat, who, wie, whose, wiens, whom, wien, what, wat, these, dese, those, die, mine, mijn, thine, dijn, ofter, my, mijn, thy, dijn of u, ours, onse, yours, onse, his, zyn, her, haer, theirs, haer luy.

Daar zijn drie soorten van byvoeglijke voor-namen.

1. Een wijsende voornaam wijst ons iets aan; als this, dit, that, dat, these, dese, those, die.

B 4

2. Een

2. Een aanbrengende voornaam bebaart tot iets dat dadelyk is voor gegaan als *who, wie, whom, wien, what, wat, which, welk, whose, wiens*: maar als men daar toe vraagt dan voordensse vragers genoemd.

3. Een besittende voornaam seyt ons wiens het ding is; als *mine, mijn, thine, dijn of u, my, mijn, thy, dijn of u, our, onse, your, uwe, ours, onse, yours, uwe, his, zijn, her, haar, their, haar luy*. Dese zijn altijd van 't enkel getal, *I, me, thou, thee, he, him, she, her, dese* altijd het meêrvoudig, als *we, us, you, ye, they, them, these, those*.

Daar en boven zijnder in die voor-namen drie personen aan te merken.

1. D'eerste persoon spreekt alleen van si; self, als *I, ik, me, my, of van si; self i'zamen, met anderen, als, us, ons*.

2. D'tweede persoon vort allen toe gesproken, als *thou, du of gy, thee, dy of u, of i'zamen met anderen; als ye, gy of gy-luy, you, gy-luy of jey, jou*.

3. D'derde persoon vort van gesproken, als, *he, hy, him, hem, she, zy, her, haar, they, zy-luy, them, haar-luy*.

De voor-namen werden gebogen met goal-
len gelijk namen.

V O O R - B E E L D E N.

Het enkel getal.

Het meervout.

Nom. Ik
gen. of me, van my.
Dat. to me, aan my.
Accu. me, my.
Abl. from me, van my.

We, wy.
Of us, van ons; onses,
to us, aan ons; ons.
us, ons.
from us, van ons.

Thou, du of gy.
of thee, van dy of u.
to thee, aan dy of u.
thee, dy of u.
from thee, van dy of u.

ye, gy, gy-luy.
of you, van u-luy.
to you, aan u-luy.
you, u-luy.
from you, van u-luy.

he, hy.
of him, zyns van hem.
him, to him, hem; aan
hem.
him, hem.
from him, van hem.

they, zy-luy.
of them, van haer-luy.
them, to them, haer,
aan haer-luy.
them, haer-luy.
from them, van haer.

She, zy.
of her, van haar.
her, to her, haar aan
haar.

they, zy, zy-luy.
of them, van haer-luy.
them, to them, haer-luy,
aan haer-luy.

B § her,

her, *haar*.
from her, *van haar*.

from them, *van haary-
ly*.

this, *dit*.
of this, *van dit*.
to this, *aan dit, &c.*

these, *deze*.
of these, *van deze*.
to these, *aan deze, &c.*

of that, *van dat*.
to that, *aan dat, &c.*

of those, *van die*.
to those, *aan die, &c.*

Mine, thine, my, thy, our, your, which and who.
Zijn in alle gevallen eenvoudig en meervoudig.

Who.

wie.

Of whom, whose, or whereof, *van wie, wiens,*
to whom, *aan wie, en soo voort.*

Van't gebruik der voornamen.

*Deze Voor-namen komen voor de werk-woor-
den in een bevestigende spreek.*

I speak, *ik spreek*.
thou lovest, *gy bemint*.
he sais, *hy seyt*.

we drink, *wy drinkken*.
ye sleep, *gy slaapt*.
they goe, *zy gaan*.

*In een vragende spreek volgt de noemen
het werk-woord.*

Have you fine gloves?
have we any thing to
eat?

hebbe fine handschoonen?
hebbe we iets t'eten?

will

will you beleive me?
are we obliged to do it?

wilje my gelooven?
Zijn wy verplicht het te
doen?

hath she so much bold-
ness?

Heeft zy zoo veel stoutig-
heyt?

Is he an honest man?

Is hy een eerbaer man?

Can you doe that?

kunt gy dat doen?

Are you a man of your
word?

Zijt gy een man van 't
woort?

Is he dead?

is hy doot?

Are they sick?

zijn zy luy ziek?

Are they well?

zijse wel?

Den geseyden noemer plaats et sig tusschen het
werk-woort en 't teyken : als

Doe you speak French?

spreekt gy Frans?

What doth he doe?

wat doet hy?

What doth she say?

wat zegt zy?

Do you sleep so late?

slaapje zoo laat?

Shall I drink to you?

sal ik et u brengen?

Did I know that?

wist ik et?

Doth he know the pla-
ce?

weet hy de plaats?

Why do you run so
fast?

waarom loopt gy zoo
snel?

Do you fear any
thing?

vreesje iets?

Shall

Shall we believe him? *sullen wy hem geloven?*
 What did they say? *Wat zeyden zy-luy?*
 What did they do? *Wat deden zy?*
 Dos it rain? *Rogent'et.*

De naam-pleats' et sig ook als de Voor-naam.

Is the Gentlemen at home? *is den Heer's huys?*
 Is the King gone a hunting? *is de Koning op de Jagt gegaan?*
 Is the Sermon done? *is de Predikasy wt?*
 Are my Books lost? *zijn mijn Boeken verloren?*
 are your sisters married? *zijn u susters getrouwt?*
 has my Father paid you? *heeft mijn Vader u betaalt?*
 was my cosen with you? *was mijn neef met u?*
 Doth your Father go there? *gaat u Vader daar?*
 dos your Father know me? *kent u Vader my?*
 When will dinner be ready? *wanneer sal 't middag-maal gereet zijn?*
 Will the Horses be ready? *sullen die Paarden gereet zijn?*

In een looghende vraag-spreuk behoort de looghning voor de naam te gaan.

Is not the King gone a Hunting? *is de Koning niet op de Jagt gegaan?*

Are

Are not the Horses ready? *zijn de Paardchen niet gereed?*
 Hath not my Father Heeft mijn Vader niet
 payd you? *betaalt?*

*Neer zy was sy plaatsen voor uste
 agter de Voor-naam*

Is he not at home? } *is hy niet t'huys?*
 Is not he at home? } *gintoud*
 Are they not here? } *zijn zy hier niet?*
 Are not they here? } *gintoud*
 doth he not know me? } *kent hy my niet?*
 dos not he know me? } *gintoud*
 Do you not love me? } *bemint gy my niet?*
 Do not you love me? } *gintoud*
 Shalt I not go there? } *sal ik daar niet gaan?*
 Shalt not I go there? } *gintoud*

*De waemer volgt het werk-woord in een tus-
 schen stelling: als*

Hast thou so much confidence *zijt gy wel zoo stout?*
 (Said he) to appear *(seyde hy) u voor my te*
 before me? *vertoonen?*
 Impudent (said She) *onschamel (seyde ze) gaat*
 get you gone? *van hier?*

Softly

Softly (answered he) zagtelyk (antwoorde hy)
doe not goe any en gaat niet verder
further.

Den gever en beschuldiger van de persoonlijke
Voor-namen volgen 't werk-woort.

I love you.	ik heb u lief.
You will oblige me.	gy wilt my verpligten.
I gave him.	ik gaf hem.
He knowes me.	hy kent my.
I Shall see her.	ik sal haer zien.
I will thank them.	ik wil haer-luy dankken.
He will come to see me.	hy wil my komen besoe- ken.
She Swears to me.	ze sweert mi.
You will give them.	gy wilt haer-luy geven.

Deze Voor-namen plaatzen sig tusschen het
werk-woort en het styken in de gebie-
dende wyse.

Let him love.	laat hem beminnen.
Let her go.	laat ze gaan.
Let us drink.	laat ons drinken.
Let them speak.	laat haer-luy spreken.
Let them come in.	laat haer-luy in komen.

De

*De besittelijke Voor-namen
zijn twee soorten, byvoeglijk en volkomen.*

*De byvoegliken zijn dese: My en thy werden
voor een meklinker geset mine en thine
voor een klinker of stomme h. als*

My Father.	<i>mijn Vader.</i>
My Mother.	<i>mijn Moeder.</i>
My Brothers.	<i>mijn Broeders.</i>
My Sisters.	<i>mijn Sisters.</i>
Thy Horse.	<i>u Paard.</i>
Thy Mare.	<i>uwe Marrie.</i>
Thy Dogs.	<i>uwre Honden.</i>
Thy Birches.	<i>uwe Teyen.</i>
Our house.	<i>ons huys.</i>
Our houses.	<i>onse huysen.</i>
Your book.	<i>u boek.</i>
Your books.	<i>u boeken.</i>
Their Country.	<i>haar Land.</i>
Their Cities.	<i>hare Steden.</i>
His child.	<i>zijn kind.</i>
Her child.	<i>haar kind.</i>
His house.	<i>zijn huys.</i>
Her house.	<i>haar huys.</i>

De volkomenen zijn dese Mine, thine, his,
hers, ours, Theirs.

Mine uncle.	mijn Oom.
Mine aunt.	mijn Moey.
thine Oreng.	uwon Oran-appel.
thine Almanack.	u Almanack.
Mine head.	mijn hoofd.
your Father and mine.	u Vader en mijn.
your house and mine.	u huys en mijn.
your Friends and mine.	u Vrienden en mijn.
My country and yours.	mijn Lant en 't uwe.
my Friends and yours.	mijn Vrienden en de uwe.
our Servants and theirs.	onse dienaars en de hare.
Their opinion and ours.	haar meining en de onse.
Their horses are finer than ours.	haar paarden zijn schoon- der als d'onse.
My horse runs better than yours.	Mijn Paart loopt beter als 't uwe.
I am at your service.	Ik ben tot uwen dienst.
I am at yours.	Ik ben totten uwen.
He is your servant.	Hy is u Dienaar.
I am his.	Ik ben den zijnen.
I have lost my Knife.	Ik heb mijn mes verloren.
Lend me yours.	Leent my 't uwe.
I have forgot. my clo- ak.	ik heb mijn mantel ver- geten.
Will you have mine.	Wilt gy de mijne hebben.

Van

Van de wijfende Voor-namen.

Een wijfende Voor-naam wijft ons iets aan, als

Enkel getal.

Meervout.

this Man, *dese Man.*

these Men, *dese Mannen.*

this Child, *dit Kind.*

these Children, *dese Kinderen.*

that Man, *die Man.*

those Men, *die Mannen.*

that Child, *dat Kind.*

those Children, *die Kinderen.*

this Woman, *dese Vrouw.*

those Women, *die Vrouwen.*

that Woman, *die Vrouw.*

these Women, *dese Vrouwen.*

this Book, *dit Book.*

these Books, *dese Boeken.*

that Book, *dat Book.*

those Books, *die Boeken.*

Men gebruykt dese Voor-namen, this, that, ook om de herfegging van een naam te vermijden, als

This knife doth not cut so well as that, which I loſt,

Dit mes ſnijt zoo veel niet als dat, dat ik verloren heb.

C

that Cloth is not so fine
as that you bought
yesterday.

my book is better then
that.

Your horse is bigger
then this.

Our Bells ring better
than those.

Dat Laken is soo fijn niet
als dat gy gisteren kog-
ten.

Mijn Boek is beter als
dat.

U Paard is grooter als
dit.

Onse klokken luyden beter
als die.

Van d' aanbrengeude Voor- namen.

De Voor-naam (who) en gedraagt sig niet
als aan perfoonen: voorbeels.

Alexander who found
the Earth too little.

of whom doe you speak

He is a Man of whom I
have received many
favours,

to whom I am much
oblidged.

there are the Gentle-
men of whom we ha-
ve spoken so much.

Alexander die vond de
Aarde te klein.

van wien spreekt gy?

't Is een Man van wien
ik veel gunst ontfangen
heb.

Aan wien ik zeer verpligt
ben.

Daar zijn de Heeren van
de welk wy zoo veel ge-
sproken hebben.

these

these are the Women whom we have bought of. Dit zijn de Vrouwen daar wy van gekoght hebben.

Which en that, gedragen seg aan perfoonen en dingen sonder onderscheit.

the Man that lives wel. the Women which workes. de Man die leeft wel. De Vrouw die werkt.

the Birds that flye. Gold is a metall which doth help us in all our wants, which makes the execution of our designs easie, and which make us to triumph over all difficulties. de vogelen die vliegen. Gout is een metaal 't welk ons helpt in al onse gebreken, 't welk gemakkelijk maakt de volbrenging onser bestemmingsen, en 't welk ons doet zegen-juyggen over alle zwaarigheden.

De opzigtige Voornamen zijn ook vragers, als

who is there? who cometh here? who is that Man? who is that Woman? which will you have? wie is daar? wie komt hier? wie is die Man? wie is die Vrouw? welk wilt gy hebben?

C 2 From

From whom have you this newes? *van wie hebt gy dit Nieuws?*

which is it? which is the way? *welk is het? welk is de weg?*

what you say is true. *Dat gy segt is waar.*

Give what you can. *Geeft wat gy kunt.*

Say what you know. *Segt wat gy weet.*

What say you? *Wat segt gy?*

What doe you ask? *Wat vraagt gy?*

what will you drink? *Wat wilje drinken?*

What do you want? *Wat gebreekt u?*

Van de Werk-woorden.

En werk-woord beteykent werkinge, lydinge ofte wesinge, als I do love, ik bemint, I am loved, ik ben bemint.

Een werk-woord is persoonlyk ofte onpersoonlyk; een persoonlyk werk-woord wert vervoegt met twee getallen, het enkel getal en het meervout.

Elk getal heeft drie personen: I ik, thou, gy, he, hy, voor 't enkel getal.

We, wy, ye or you, gy of gy-huy, they, zy of zy-huy, voor 't meervoudig.

D'eerste persoon spreekt van sig self: als I love,

love, ik bemint, welove, wy beminnen: De tweede wens taegesproken als thou lovest, gy bemint, ye love, gy buy bemint: de derde persoon wens van gesproken; als he loveth, hy bemint, they love, zy beminnen.

Een onpersoonlijk werk-woort wens ver-voegt met dit by-woort it, het als, it raineth, het regent, it bloweth, het waayt, it becometh, het betaamt.

De regelmatigige vervoeginge der werk-woorden is zeer licht niet vervattende eenig onderscheyt, 't zy van voegingen ofte manieren. Het wortel-woort heeft dit teyken to, voor sig, als to love, beminnen, neemt te weg en set de persoonlijke Voor-naam in die plaats; als I love, ik bemint, de tweede persoon eyndigt in st als thou lovest, gy bemint, de derde persoon eyndigt in th als he loveth, hy bemint, sommige schrijven s om de ligter uytpraak in plaats van th want th in de derde persoon wens gemeynlijk uytgesproken als een s. en ook in den onvolkomen verleden tijt, verleden tijt, en meer als verleden tijt neemt een regelmatig werk-woort d aan op 'et eynde als I loved, ik be-

minde uyt genomen de tweede persoon in den onvolkomen verleden tijt verrot dit. *was als thou lovedst, du bemindest of gy beminden, I have loved, ik heb bemint, I had loved, ik had bemint: en zoo voort.*

Daar zijn twee woorden door middel en hulp der welke alle anderen verveegt werden en sonder de welke en kunnen zy haar niet ver-voegen, en daarom werden zy help woorden genoemd.

En daar na op dat men wete welk van de twee men gebruyken moet die 't Duyts verstaan mogen waarnemen daar men hebben gebruyks in Duyts daar gebruykt men to have in Engels, en daar men seyt wesen of zijn in Duyts, seyt men to be in Engels. Dit woort to have is 't alder noot sakelijckste, daar om moet men 't eerst leeren en wel van buyten weten: want 't is behulplijk tot alle ander werk-woorden.

Als men sig dient met 't help-woort hebben, dan worden de woorden werkelijk genoemd.

En als men sig dient met 't helpwoort zijn, dan worden de woorden lijdig ofte onzijdig genoemd.

The

The conjugation of the auxiliary verb *to have*. De vervoeging van het hulp-woord *hebben*.

Indicative mood. verkondigende manier.

Present tense. Tegenwoordigen tijd.

Singular.

Enkel getal.

I have, thou hast, he hath. Ik heb, gy hebt, hy heeft.

Plural.

Meervout.

we have, ye have, they have. wy hebben, gy-luy hebt, zy hebben.

Præter imperfect tense. Onvolkomen voorleden tijd.

Sing.

Enk.

I had, thou hadst, he had. Ik had, gy had, hy hadde.

Plur.

Meerv.

we had, ye had, they had. wy hadden, gy-luy hadt, zy hadden.

Præter perfect tense. volkomen voorleden tijd.

I have	} had.	Ik heb	} gehad.
Thou hast		Gy hebt	
He hath		Hy heeft	

We have	} had.	wy hebben	} gehad.
Ye have		Gy-luy hebt	
They have		Zy hebben	

C 4

Pre-

Preter plusquamperfect.

I had	}	had.
Thou hadst		
He had		

Future tense.

I shall	}	have.
Thou shalt		
He shall		
We shall	}	have.
Ye shall		
they shall		

Oter Preter plusquamperfect.

I will	}	have.
Thou wilt		
He will		
We will	}	have.
Ye will		
They will		

The Imperative mood.

Let me have.
 Have thou.
 Let him have.
 Let us have.

Meer als volke.

Ik had	}	gehad.
Gy hadt		
Hy hadde.		

Toekomende tijd.

Ik sal	}	hebben.
Gy zult		
Hy zal		
Wy zullen	}	hebben.
Gy-luy zult		
Zy zullen		

Ander meer als volke.

Ik wil	}	hebben.
Gy wilt		
Hy wil		
Wy willen	}	hebben.
Gy-luy wilt		
Zy willen		

De gebiedende manier.

Laat my hebben.
 Hebt.
 Laat hem hebben.
 Laat ons hebben.

Have

Have ye.
 Let them have.
Optative mood.
Present tense.

God grant }
 I may, or can }
 thou may'st or } have.
 canst }
 he may, or can }

we }
 ye } may, or can
 they } have.

Preter imperfect tense.

would to God.
 I might }
 thou mightst } have.
 he might }

we might }
 ye might } have.
 they might }

Oter imperfect-tense.

I would }
 thou would'st } have.
 he would }

hebt.
 Laat zy-luy hebben.
 Begerende manier.
 Tegenw. tijt.

Godt geve dat }
 Ik mag of kan }
 Gy moegt, of hebben }
 kunt }
 hy mag, of kan }

Wy }
 gy-luy } mogen of kunnen
 zy } hebben.

Onvolkomen tijt.

Godt gave dat.
 Ik moegt }
 gy moegt } hebben.
 hy magt }

Wy mochten }
 Gy-luy moegt } hebben.
 zy mogten. }

Ander onvolkomen tijt.

Ik woude }
 Gy woude } hebben.
 Hy woude }

we would
ye would
they would

} have.

wy wouden
Gy-luy wout
zy wouden

} hebben.

Men seyt ook I should have, ik soude hebben, &c.

Preterperfect-sense.

Although

I may

thou may'st

he may

we may

ye may

they may

} have had

} have had.

The preter pluperfect.

Would to God

I might have had,

an other preterplu.

I Shouldor would have had.

Voorleden tijt.

Alhoe wel

Ik gehat mag

gy gehat mogt

hy gehat mag

wy gehat mogen

gy-luy gehat moge

zy gehat mogen

} hebben.

} hebben.

Meer als voorleden.

Godt gave dat

Ik gehat mogt hebben.

Een ander meer als voorl.

Ik soude of woude gehat hebben.

*Den toekomenden als den
regerwoordigen.*

*Anderen toekomenden tijt met de bywoor-
den when, wanneer, as soon as, zo haast als
I have*

I have had.
thou hast had,
he hath had.

Ik gehat heb.
Gy gehat heb.
Hy gehat heeft.

The Infinitive mood.

De onbepaalde manier.

To have.
to have had.
having.
having had.
of having.
in having.
for having.

hebben.
hebben gehat.
hebbende.
hebbende gehat.
te hebben.
al hebbende.
Om te hebben.

This verb shew, as it
appeareth, for verb, as
an auxiliary to it self,
and to other verbes
actives.

Dit woort dan, gelijk
men ziet, dient tot hulp
aan sich selfs, en aan
de werk-woorden.

The second auxiliary
verb, to be.

Het tweede helpwoord
zijn.

The present-tense.

Verkondigende manier.

The indicative mood.

Tegenwoordigen tijt.

I am, thou art, he is.
We are, ye are, they
are.

Ik ben, gy zijt, hy is.
wy zijn, gy-luy zijt, zy
zijn.

*The preter imperfect-
tense.*

Den onvolkomen tijt.

I was,

I was, we were.
thou wast, ye were,
he was, they were.

Ik was, wy waren.
Gy waart, gy-luy waart.
Hy was, zy waren.

*The preter perfect-
tense.*

Den voorleden tijt.

I have } been.
thou hast. }
he hath }
we have }
ye have } been.
they have }

*Ik heb. }
Gy hebt } geweest.
Hy heeft }
wy hebben }
Gy-luy hebt } geweest.
Zy hebben. }*

The preter pluperfect.

Den meer als voorleden.

I had } been.
thou hadst }
he had }
we had }
ye had } been.
they had }

*Ik hadde }
Gy had } geveest.
Hy hadde }
wy hadden }
gy-luy had } geveest.
zy hadden }*

The Future tense.
I shall be or I will be.

Den toekomenden tijt.
Ik sal zijn of ik wil zijn.

The imperative mood.

De gebiedende manier.

Let me be.
Be you.
Let him be.

Laat my zijn.
Zijt.
Laat hem zijn.

Let us

Let us be.

Be ye.

Let them be.

The optative mood.

The present-tense.

God grant.

I may be.

The preter imperfect-tense.

Would to God.

I might be.

I would or I should be.

The preter perfect-tense.

Although.

I may have been.

The preter pluperfect-tense.

Would to God.

I might have been.

I should have been.

I would have been.

The Future tense.

When I have been.

The infinitive mood.

To be, to have been.

Being, having been.

Of being, in being.

For being.

Laat ons zijn.

Zijt.

Laat hiet-lyc zijn.

begerende manier.

den tegenwoordigen tijt.

Godt geve dat.

Ik magh zijn.

den onvolkomen tijt.

Gave Godt dat.

Ik mogt zijn.

Ik vroude of soude zijn.

den voorleden tijt.

Alhoewel dat

Ik mag geveest hebben.

Den meer als voorleden tijt.

Godt gave dat.

Ik moet geveest hebben.

Ik soude geveest hebben.

Ik vroude geveest hebben

den toekomenden tijt.

wanneer ik geveest hebbe

de onbepaalde manier.

Zijn hebben geveest.

zijnde hebbende geveest.

te zijn al zijnde.

Om te zijn.

This

This verb doth serve
verbs passives, neuter
and Reflexives.

Dit vwoort dient de lyden-
de, onzijdige, ende vve-
der-zijts hellende vwoor-
den.

The Conjugation of an
Active verb.

De vervoeging van een
overkelyk vwoort.

The indicative mood.
The present tense.

de verkozendegedde vryjfel-
tegenwoordigen tijt.

Sing.

Enk.

I love, or do love.
Thou lovest, or doest
love.
He loveth, or doth love

ik bemijn.
Gy bemint.
hy bemint.

Plur.

Meerv.

We love, or do love.
Ye love, or do love.
They love, or do love.
Praesentim pers. tense.

vy beminnen.
gy-luy bemint.
zy beminnen.
Onvolk. verled. tijt.

Sing.

Enk.

I loved, or did love.
Thou lovedst, or didst
love.
He loved, or did love.

ik beminde.
gy bemindte.
hy beminde.

Plur.

Meerv.

We loved, or did love.

vy beminden.

Ye

Ye loved or did love.
They loved, or did
love.

Preterperfect tense.

Sing.

I loved or have loved.
Thou hast loved.
He hath loved, &c.

Present tense.

Sing.

I had loved, &c.

Future tense.

I shall or will love.

Thou shalt or wilt
love, &c.

Imperative mood.

Let me love,

Love thou.

Let him love.

Let us love.

Love ye.

Let them love.

Present-tense.

Optative Mood.

God grant.

I may or can love, &c.

gy-luy-beminden

Zy beminden.

voorleden tijt.

Enk.

Ik heb bemint.

gy hebt bemint.

hy heeft bemint, &c.

Maer als voor. tijt.

Enk.

Ik had bemint, &c.

Toekomende tijt.

Ik sal of vvil beminnen.

gy sult of vvilt beminnen,
&c.

gebiedende manier.

Laat my beminnen.

Bemint.

Laat hem beminnen.

Laat ons beminnen.

Bemint gy-luy.

Laat zy-luy beminnen.

vvenschende manier.

Tegenvvordigen tijt.

Gods geve dat.

Ik mag of kan beminnen,

&c.

Pre-

Præter imperfect tense.
 Would to God.
 I Should or would love

I might or could
 love, &c.

Præter perfect tense.
 Although.
 I may have loved, &c.

Præter plus perfect tense.
 Would God.
 I might or could have.
 Loved, &c.

Future tense.
 When I have loved,
 &c.

Infinitive Mood.
 To love.
 To have loved.
 Loving.
 Having loved.
 Of loving.
 In loving.
 For loving.

Onvolkomen tijt.
 Godt gave dat.
 Ik soude of vroude bemin-
 nen.

Ik mogt of kost beminnen,
 &c.

Voorleden tijt.
 Alhoewel.

Ik bemint mag hebben, &c.
 Meer als voorleden tijt.
 Godt gave dat.

Ik mogt of kost bemint.
 hebben, &c.

Toekomende tijt.
 vvañneer ik bemint heb-
 be, &c.

Onbepaalde manier.

Beminnen?
 hebben bemint.

Beminnende.
 hebbende bemint.

Van't Beminnen.
 Al beminnende.

Om te beminnen.

*Merkt ook dat in de vervoeging van
 een werkelijk woort al het onderscheyt bykans*

in

zjn de teykenen des tijdes bestaat en dat 't werk-woort bykans altijd het selve ding is : al 't onderscheyt datter is , is in den tegenwoordigen verkondigenden tijt : in de tweede persoon daar men st, aan voegt , en in de derde persoon daar men th, aan voegt , en aan de tweede persoon van den onvolkomenen tijt , voegt men st, aan het deel-woort voegt men een d, gelijk ghy gesien hebt, in 't voorbeeld van 't woort, love, beminnen.

Merkt de geregelde werk-woorden werden deel-woorden gemaakt, alleenlijk door 't aanvoege van een d, aan 't onbepaalde werk-woort, ale to love, beminnen, loved, beminnt, to receive, ontfangen, received, ontfangen, to change, veranderen, changed, verandert, to dresse, kleden, dressed, gekleet, en zoo voort.

Somtyts snijdt men e, af voor d, met een afkorting, als lov'd, beminnt, receiv'd, ontfangen, esteem'd, geacht : Somtyts verandert d, in t, agter d'afkorting, als blessed, bles't, gesegent, dressed, dres't, gekleet, &c.

Een lydelijk werk-woort (gelijk in Duyts.)

D

is

is anders, niet dan het zelfstandige woort, ik ben, I am, met het deel-woort der werk-woorden, als

I am loved.

Ik ben bemint.

I was loved.

Ik was bemint.

I have been loved.

Ik heb bemint geweest.

I had been loved.

Ik had bemint geweest.

I shall be loved.

Ik sal bemint zijn.

Let him be loved.

Laat hem bemint zijn.

Van d' ongeregelde werk-woorden.

DE werk-woorden die in eed, eindigen hebben in den voorleden tijd ofte deel-woord eed, als

To bleed, bloeden, I bleed, ik bloeda, bloed, gebloet.

To breed, voort-taelen, I breed, ik tael voort, bred, voort-geteelt.

To feed, voeden, I feed, ik voe, fed, gevoet.

To speed, spoeden, I speed, ik spoe, Sped, gespoet.

Die

*Die een eep eindigen, hebben haar deel-
woort in ept.*

To keep, *bewaren*, Kept, *bewaart*.
To creep, *kruipen*, Crept, *gekropen*.
To weep, *schreyen*, Wept, *geschreyt*.
To sleep, *slapen*, Slept, *geslapen*.
To sweep, *vegen*, Swept, *gerveegt*.

*Die in end eindigen, hebben haar deel-
woort in ent.*

To bend, *buigen*, Bent, *gebuijt*.
To lend, *lenen*, Lent, *geteent*.
To send, *zenden*, Sent, *gesonden*.
To spend, *verteren*, Spent, *verteert*.
To rend, *scheuren*, Rent, *gescheurt*.

*Die in ind eindigen hebben haren voorleden
tijt, ofte deelwoort in ound, als*

To bind, *binden*, Bound, *gebonden*.
To find, *vinden*, Found, *gevonden*.
To grind, *malen*, Ground, *gemalen*.
To wind, *winden*, Wound, *gewonden*.

*Die in ing eindigen, hebben haren voorleden
tijt ofte deelwoort in ung, als*

To sting, *steken*, stung, *gesteeken*.

To string, drajen, strung, gedrayt.

To wring, vringen, wrung, gevtangen.

To ring, luyen, rung, geluit.

To sing, singen, Sung, gesongen.

To sling, slingeren, slung, gestlingert.

To spring, springen, Sprung, gesprongen.

Die in ear eindigen, hebben haren voorleden
tijt ofte deelwoort, als

to wear, verslijten, I wore, ik versteet, I have
worn, ik heb verstenen.

to swear, sweren, I sware, swore, sweerden,
I have sworn, ik heb gesworen.

to bear, dragen, I bare or I bore, ik droeg,
I have born, ik heb gedragen.

to tear, scheuren, I tare or tore, ik scheurde,
I have torne, ik heb gescheurt.

Die in aw of ow eindigen, hebben haren
voorleden tijt in ew, en haar deelwoort
in own.

to draw, trekken, I drew, ik trek.

to blow, blasen, I blew, ik blies.

to crow, Krayen, I crew, ik Kraide.

to grow, wassen, I grew, ik groeide.

to know, weten, I knew, ik kende.

to throw, *goeyen*, I threw, *Ik smet*.
 I have known, *Ik heb geweten of gekent*.

*Lijste van d' alder ongeregelste werk-
 woorden.*

to abide, *blijven*, I abode, *Ik bleef*.
 to bereave, *beroven*, bereft, *berooft*.
 to beseech, *bidden*, besought, *gebeden*.
 to bring, *brengen*, brought, *gebrought*.
 to buy, *Kopen*, bought, *gekoght*.
 to beat, *slaan*, beaten, *geslagen*.
 to break, *breken*, broke or broken, *gebroken*.
 to beget, *telen*, begot or begotten, *geteelt*.
 to bid, *gebieden*, bad, *bidden*, bid, *geboden of
 bevolen*.
 to bite, *bijten*, bit, *bitten*, *gebeten*.
 to catch, *vangen*, caught, *gevangen*.
 to cleave, *klaven*, cloven or cleft, *geklooft*.
 to chide, *bekijven*, chid, or chidden, *bekeven*.
 to come, *komen*, came, *quam*, come, *gekomen*.
 to choose, *kieszen*, chosen, *gekosen*.
 to dare, *derren*, durst, *durfde*, dared, *gedorst*.
 to drive, *driven*, drove, *dreef*, drive, *gedreven*.
 to drink, *drinken*, drank or drunk, *gedronken*.
 to do, *doen*, I did, *ik dede*, done, *gedaan*.
 to eat, *eten*, eaten, *gegeten*.
 to fall, *vallen*, I fell, *ik viel*, fallen, *gefallen*.

- to flie, vlieden, fled, gevloden.
 to feel, voelen, felt, gevoelt.
 to feth, halen, faught, ghaalt.
 to forget, vergeten, forgot, firgotten, vergeten.
 to fly, vliegen, I flew, ik vloog, flown, gevlogen.
 to gird, omgorden, gat, girded, omgegordet.
 to get, verkrijgen, I gat, ik verkreeg, gotten
 or got, verkregen.
 to give, geven, I gawe, ik gaf, given, gegeven.
 to go, gaan, I went, ik gink, gone, gegaan.
 to hang, hangen, hung, gehangen.
 to help, helpen, helps, helped, geholpen.
 to hide, bergen, I hid, ik bergde, hidden, verborgen.
 to kifs, Kuffen, I kift, ik Kuffte, kised, gekufft.
 to lead, leyden, led, geleyt.
 to leave, laten, left, gelaten, opgehouden.
 to lean, leunen, leant, geleunt.
 to lose, verliezen, lost, verloren.
 to loose, lossen, loosed, gelost.
 to ly, liggen, I lay, ik lagh, layn, geligen.
 to lie, liegen, lied, gelogen.
 to let, belatten, letted, belet.
 to let, toelaten, let, toegelaten.
 to make, maken, made, gemaakt.
 to meet, ontmoeten, met ontmoet of bejogent.

- to mean, *me, men, meant, gemeynt.*
 to miss, *miffen, mist, gemist.*
 to mow, *majen, mow'd, gemayt, mown.*
 to pitch, *bepeken, pitcht, bepekt, pitched.*
 to read, *lesen, red or read, gelosen.*
 to ride, *ryden, rod, gereden.*
 to rise, *opstaan, I rose, ik stam op, rifen, opge-
staan.*
 to run, *lopen, I ran, ik liep, run, gelopen.*
 to see, *zien, I saw, ik zag, seen, gezien.*
 to smite, *slaan, I smote, ik sloeg, smitten, ge-
slagen.*
 to spread, *verbreiden, spred, verbreit, verspreit.*
 to sweat, *sweten, I swote, geswoten.*
 to spill, *storten, spilt, gestort.*
 to spel, *spellen, spelled, gespeelt, letters verga-
den.*
 to smell, *ruiken, satek, gesken.*
 to sell, *verkoopen, sold, verkocht.*
 to stride, *schryven, stride, geschreven.*
 to seek, *soeken, sought, gesogt.*
 to stand, *staan, stood, gestaan ook stont.*
 to sit, *sitten, sate, geseten.*
 to shoot, *schieten, shot, geschoten.*
 to shake, *schudden, I shake, ik schudde, sha-
ken, geschuddet.*
 to slay, *dorstaan, I slew, ik sloeg doot, slaan.*
 to seeth, *zieden, I fed, ik seet, fadden, gezoden.*

to shed, *storten*, I shed, *Ik stortede*, shed, *gestort*.

to speak, *spreken*, I spoke, *Ik sprak*, spoken, *gesproken*.

to steal, *stelen*, I stole, *ik stal*, stolen, *gestolen*.

to shine, *schijnen*, I shone, *ik scheen*, shined, *geschenen*.

to strike, *slaan*, I stroke, *Ik sloeg*, stroken, *geslagen*.

to spit, *spuwen*, spit or spitten, *gespogen*.

to stink, *stinken*, I stank, *Ik stonk*, stunk, *gestonken*.

to Spin, *spinnen*, I span, *Ik spon*, spun, *gesponnen*.

to swim, *swemmen*, I swam, *Ik swemde*, swum.

to slide, *glijen*, I slid, *ik gleet*.

to sow, *zayen*, sowed, *gesait*, sew. or sowed.

to tell, *seggen*, tellen, told, *geseyt of vertelt*.

to take, *nemen*, I took, *ik nam*, taken, *genomen*.

to teach, *leeren*, taught, *geleert of onderwezen*.

to think, *denken*, thought, *gedoght*.

to tread, *treden*, trod, troden, *getreden*.

to thrive, *voorspoeden*, I throve, *Ik veroverte*, thriven thrived, *veroverte*.

to work, *werken*, wrought, *gemaakt, getrogt*.

De manier om ſigh van een werk-woort in alle gedaanten te diepen, bevestigende, vragende en loogende, ofte ontkenkende.

I do ſee.	Ik zie.
I do not ſee.	Ik en zie niet.
do I ſee?	Zie ik?
do I not ſee?	Zie ik niet?
He doth ſee.	Hy ziet.
He doth not ſee.	Hy ziet niet.
Doth he ſee?	Ziet hy?
Doth he not ſee?	Ziet hy niet?
We do ſee.	Wy zien.
We do not ſee.	Wy en zien niet.
Do we ſee?	Zien wy?
Do we not ſee?	En zien wy niet?
You do ſee.	Gy ziet.
You do not ſee.	Gy ziet niet.
Do you ſee?	Ziet gy?
Do you not ſee?	ziet gy niet?
They did ſee.	Sy zagen.
They did not ſee.	Sy en zagen niet.
Did they ſee?	Zagen zy?
Did they not ſee?	En zagen zy niet?
I have ſeen.	Ik heb gezien.
I have not ſeen.	Ik heb niet gezien.
Have I ſeen?	Heb ik gezien?

D 5

have

have I not seen?

heb ik niet gezien?

You have done.

gy hebt gedaan.

You have not done.

gy hebt niet gedaan.

have you done?

hebt gy gedaan?

have you not done?

hebt gy niet gedaan?

I will do.

ik wil doen.

I will not do.

ik wil niet doen.

Shall I do?

sal ik doen?

Shall I not do?

sal ik niet doen?

Let him do.

laat hy doen.

Let him not do.

laat hem niet doen.

Let us go.

laat ons gaan?

Speak.

spreekt?

Do not speak.

en spreek niet.

Om den tegenwoordigen tijt wyt te drukken, gebruykt men veeltijts het selfstandige werk-woort en deel-woort van den tegenwoordigen tijt, als volgt.

I am going.

Ik gaa, of ik ben gaande.

He is going.

hy gaat, of hy is gaande.

We are going.

wy gaan, of zijn gaande.

You are a writing.

gy schrijft, of zijt schrijvende.

They are a dancing.

zy dansen, of zijn dansende.

They are a drinking.

zy zijn drinkende.

Whei-

Desgelijken in den onvolkomen gepasseerden tijt.

Whither were you going yesterday when I met you?	waar ging jey gisteren, doen ik u ontmoete?
I was going into London.	ik ging na London.
what was he doing?	wat dede hy?
He was a writing.	hy schreef.
He was a singing.	hy song.
He was a playing at cards.	hy speelde met de kaartje.
He was a reading.	hy las.

Van d'onpersoonlijke werk-woorden, de werkende stemme.

It doth rain.	het regent.
It doth not rain.	het en regent niet.
Doth it rain?	regent het?
Doth it not rain?	regent het niet?
It did rain.	het regende.
It did not rain.	het regende niet.
Did it rain?	regende het?
Did it not rain?	regende het niet?
it has rain'd.	het heeft geregent.

it

it has not rain'd.	het heeft niet geregent.
Hath it rained?	heeft het geregent?
Hath it not rained?	heeft het niet geregent?
it will rain.	het wil regenen.
it will not rain.	het wil niet regenen.
Will it rain?	wil 't regenen?
Will 't not rain?	wilt niet regenen?
Let it rain.	laat het regenen.
God grant that it may rain.	Godt geve dat het mag regenen?
Would God it might rain.	Gave Godt dat het mogt regenen.

Ende alsoo de anderen.

it bloweth or it doth blow.	het waait.
It doth frees or it freeses.	het vriest.
it thaws.	het doot.
it Snows.	het sneeu't.
it Hails.	het hagelt.
it lightens.	het weerlicht.
it waxes towards eve- ning.	het wort avont.
it grieves me.	het spijt my.
it behooveth me.	het betaamt my.
it concernes me.	het raakt my.
it concernes you.	het gaat u aan.

it

it becomes you.	het voegt u.
it is hot.	het is heet.
it is cold.	het is koud.
it is fair weather.	het is schoon weer.
it is foul weather.	het is lelik weer.
it is dirty.	het is vuil.
it is dry.	het is droog.
it falleth out sometimes.	het gebeurt somtijes.
it is good to be here.	het is hier goet te zijn.
it is not good to travel in winter.	in de winter is 't geen goet reysen.
it is dangerous.	het is gevaarlijk.
it is better to be alone then with bad com- pany.	het is beter alleen te we- sen als met quaat gesel- schap.
it is better do dine late than never.	het is beter laat middag- maat te eeten, als noyt.
it is better to bowe than to break.	het is beter te buigen, als te breken.
it is better never to be- gin, than never to make attend.	het is beter noit te begin- nen als noit een eind te maken.

*De vervoeving van 't onpersoonlijk werk-woord
there is, bevestigende manier.*

There is.

daar is.

There was.

daar was.

There

There has been.

daar is geweest.

There had been.

daar had geweest.

There will be.

daar sal zijn.

Let there be.

*laater zijn.**Vragende manier.*

Is there ?

is er ?

Was there ?

was er ?

hath there been ?

heeft er geweest ?

had there been ?

had er geweest ?

will there be ?

sal er zijn ?

would there be ?

*zou er zijn ?**Van 't onpersoonlijk werk-woord
de lijdende stemme.*

MEn drukt in Duyts d' onpersoonlijke lijdende werk-woorden uyt door men, en in 't Engels drukt men se verscheydentlijk uyt : somtijts met het ledeken they, als

They say.

*men seyt.*They Speak good
French at Blois.*men spreekt goet Frans in
Blois.*They drink good Wine
in France.*men drinkt goede wijn in
Frankryk.*

They

They speak good Eng- *men spreekt te Londen goet*
lish in London. *Engels.*

Somtijts door 't woort men, *ofte* people.

Men know that well.	<i>men weet dat wel.</i>
Men have not all that they wish for.	<i>men heeft niet al dat men winst.</i>
One has commanded me to do.	<i>men heeft my belast om te doen.</i>
Men loose many things for want of asking.	<i>men verliest veel dingeni door gebrek van vragens</i>
One told me so.	<i>men heeft my soo geseys.</i>
People speak a great many lyes.	<i>men sichtig veel.</i>

*Maar gemeyntlijk drukt men 't wyf door hulpe
van 't woort zijn, en een deel-woort.*

It is said.	<i>het is geseit of men seic.</i>
Good Wine is drunk in France.	<i>men drinkt goede wijn in Frankrijk.</i>
The best English is spoken in London.	<i>men spreekt het beste En- gels te Londen.</i>
That is well known.	<i>men weet dat wel.</i>
I have been comman- ded.	<i>men heeft my belast.</i>
Revenge is call'd,	<i>wrake noemt men een great</i>

greatness of courage.
Good Beef is eaten in
England.

it will be found.

it will be done.

a Friend is know in ne-
cessitie.

Roses are found among
Thornes.

grootheyt des moets.

*men eet goet offen vlees in
Engelant.*

men sal 't wel vinden.

men sal 't doen.

*Een vriend kent men in der
noot.*

*men vindt Rosen onder de
dorenen.*

Van 't gebruik der Tyden.

Den tegenwoordigen Tijt.

I am your servant.

We are Friends.

We lodge together.

You are very ci vil.

He rises betimes.

You dine too late.

You go a bed too soon.

Ik ben u dienaar.

wy zijn vrienden.

wy liggen t'zamen t'huis.

Gy zijt zeer beleeft.

Hy staat vroeg op.

Gy hout te laat middag.

Gy gaat te vroeg te bed.

*Men gebruikt den tegenwoordigen tijt van
't werkwoord I am, Ik ben, met het werken-
de deelwoord van een ander werkwoord om den
tegenwoordigen tijt van dat geseide werkwoord
uit te drukken: als*

I am

I am going to Church.	<i>ik ga na de kerk.</i>
I am going for France.	<i>ik ga na Frankrijk.</i>
What is he doing?	<i>Wat doet hy?</i>
He is a writing.	<i>hy schrijft.</i>
He is a reading.	<i>hy leest.</i>
What is she doing?	<i>Wat doet zy?</i>
She is a dressing her head.	<i>zy kapt haar.</i>
She is a coming.	<i>zy komt.</i>

Maar merkt dat het een woort van beweging en werking moet zijn, want het zou niet wel geseyt zijn, he is resting, hy rust, he is seeing, hy siet, en zoo de rest.

Den onvolkomen verleden tijt.

What did the souldiers in the field?	<i>Wat deden de Krijs knechten in 's velt?</i>
They were well, and had their pleasure.	<i>zy lieden waren wel, en hadden haer vermaakt.</i>
As soon as they had done, they would run away.	<i>zoo haast als zy gedaan hadden wouden zy weg lopen.</i>
He would throw money into the streets.	<i>hy wou gelt in de straat gojen.</i>

E

Een

Een werk-woord van beweging wert in Engels uytgedrukt by den onvolkomen tijt van 't help-woord I am, ik ben, met het werkende deel-woord van 't bewegende werk-woord: als volgt

Whether were you going yester day when I met you? waar ging je gisteren doen ik u tegen quam?

I was going to the Exchange. ik ging na de Beurs.

What was he doing? wat dede hy?

He was a writing. hy schreef.

He was a reading. hy las.

Den volkomen verleden tijt.

I have been there several times. ik heb daar dikwijls geweest.

He hath carried your letters to the post house. hy heeft uw brieven aan 't Post huis gebracht.

We have drunk together a great many times. wy hebben dickwils ~~t~~ men gedronken.

You have told me that above twenty times. Gy hebt my dat meer als twintig maal geséit.

I was

I was there last week.	<i>ik was daar verleden week</i>
We drung together last Monday.	<i>verleden Maandag dronken wy t'zamen.</i>
I saw the King at dinner yesterday.	<i>Gisteren sag ik de Koning middag-maal eeten.</i>

Den meer als volkomen verleden tijt.

What had you done before I came.	<i>wat had je gedaan eer ik quam.</i>
I had spoken and listened.	<i>ik had gesproken en geluistert.</i>
We had dined when he came.	<i>wy hadden middag gehouden doen by quam.</i>
Ye had lent, and borrowed money.	<i>gy-lieden had gelt geleent, en ontleent.</i>
We had delivered, and received.	<i>wy hadden geleverd, en ontfangen.</i>

Den toekomende tijt.

I shall have the honour to come and see you.	<i>ik sal d' eer hebben u te komen bezoeken.</i>
I shall be glad to do you service.	<i>ik sal blijde zijn om u te dienen.</i>
We shall see what he will do.	<i>wy sullen zien was hy doen wil.</i>
<u>He will satisfy you.</u>	<i>hy wil u voldoen.</i>

I will have you to do so	<i>ik wil dat gy zoo doet.</i>
We will have you to know.	<i>wy willen dat gy lieden weten.</i>
My Father will have me to go into France.	<i>mijn Vader wil hebben dat ik na Vrankrijk sat trekken.</i>
She would have me promise her.	<i>zy wou dat ik haer sou beloven.</i>
They will have no body see what they do.	<i>zy willen niet hebben dat iemand ziet wat zy doen.</i>

De onbepaalde manier.

Will you learn to write?	<i>Wil je leren schrijven?</i>
I will teach you to play upon the lute.	<i>ik sal u op de lait leren spelen.</i>
I am obliged to love you.	<i>ik ben verpligt u te beminnen.</i>
Give me something to eat.	<i>Geeft my iets te eten.</i>
I have something to eat.	<i>ik heb iets te eten.</i>
He has letters to write.	<i>hy heeft brieven te schrijven.</i>
I have no time to go with you.	<i>ik heb geen tijt om met u te gaan.</i>
He beginneth to speak good English.	<i>hy begint goet Engels te spreken.</i>

I am

I am come to have the honour to see you. *ik kom om d' eer te hebben van u te bezoeken.*

Dese Ledekens, in, in, of, from, van, without, zonder, regeren de onbepaalde manier niet gelijk in Duits maar het werkende deel-woord: als.

He spendeth his time in gaming and drinking. *Hy verquist zynen tyt in spelen en drinken.*

I take great delight in fishing. *ik neem groot vermaak in 't visschen.*

He spendeth whole days in reading. *hy besteeet hele dagen in 't lezen.*

There is great pleasure in travelling. *Daar is groote geneugte in 't reisen.*

I come from drinking. *ik koom van 't drinken.*

I am never weary of reading. *ik ben noit moe van 't lezen.*

Can 't you speak without laughing? *kuntje niet zonder laghen spreken?*

Can 't men be merry without quarelling? *kan men niet vrolijk zijn zonder krakelen?*

Van de Deel-woorden.

Het is kennelijk genoeg dat'er twee soorten
 E 3 *van*

van deel-woorden zijn; te weten werkende en lijdende, de werkende deel-woorden eindigen in Engels in *ing* en in Duits in *ende* of *de*: als, *loving*, *beminnende*, *going*, *gaande*, *drinking*, *drinkende*, en zoo voort.

De lijdende eindigen verscheidentlijk, als *loved*, *bemint*, *gone*, *gegaan*, *drunk*, *gedronken*, *feared*, *gevreesd*, ee zoo voort.

Van de help woorden.

DE help woorden zijn woerde die dienen om de beteykening van de werk-woorden te verstaan, daar zijnder verscheyden soorten om dat se uytdrukken de verscheydentheyt der daden, die met de werk-woorden beteykent zijn.

Ik stelle hier die nootsakelykste, om van buyten geleert te zijn.

Daar zijnder van den tijt als dese.

To day, van daag.

Now, nu.

Presently, terstont.

By and by, flus, dadelijk.

To morrow, morgen.

Every day, alle dage.

Continually, gedurig.

Eternally, eeuwiglijk.

Imme-

Immediately, *strax.*Anon, *flug.*Betimes, *by tijts.*Early, *vroeg.*Lately, *ontlangs.*Yesterday, *gisteren.*Formerly, *ertijts.*Hereafter, *hier na.*Shortly, *kortelyk.*Instantly, *van stonden
aan.*Never, *noit.*Day and night, *dagh en
naght.*By day, *by daag.*By night, *by naght.*Then, *dan, doe.*Whilst, *terwijl.*Late, *laat.*Long ago, *lang geleen.*The other day, *dese da-
gen verleden.**Der Plaatsse.*Here, *hier.*There, *daar.*This way, *dit heen.*That way, *dat heen.*Hitherto, *tot nu toe.*Thitherto, *tot daar toe.*Low, *leeg.*high, *hoogh.*Near, *naar.*Far, *veer.*Aside, *ter zijden.*Before, *voor.*Behind, *achter.*Within, *binnen.*Without, *buiten.*Out, *uit.*From hence, *van hier.*From thence, *van daar.*About, *omtrent.*Round about, *rondom.**Vragande.*where? *waar?*whence? *van waar?*From whence? *van
waar?*which way? *wat weg?*E 4 how

how far ? *hoe veer?*

how much ? *hoe veel?*

how many ? *hoe veel?*

how long ? *hoe lang?*

when ? *wanneer?*

why ? *waarom?*

wherefore ? *waarom?*

what ? *wat?*

how ? *hoe?*

Upon , *op , op.*

Under , *onder.*

About , *omtrent.*

Amongst , *onder.*

Between , *tuffchen.*

Beyond , *over , voorby.*

Somewhere , *ergens.*

Nowhere , *nergens.*

Every where , *over al.*

*Van veelheyt en des
getals.*

Once , *eens.*

Twice , *tweemaal.*

Thrice , *driemaal.*

Four times , &c. *vier-
maal , &c.*

Firstly , *eerstelijk.*

Secondly , *ten tweede.*

Thirdly , *ten derden.*

Fourthly , *ten vierden.*

Lastly , *ten laatste.*

Sometimes , *somtijts.*

Often , *dikwijls.*

Few *} weinig.*

Little. *}*

Much , *veel.*

Many , *menigte.*

Enough , *genoeg.*

Abundance , *menigte.*

More , *meer.*

At most , *ten meesten.*

At least , *ten minsten.*

wholly , *} geheelijk.*

Intirely , *}*

Infinately , *oneindelijk.*

Sufficiently , *genoeg-
saamlijk.*

Superfluously , *overvloet-
delijk.*

All , *alle.*

None , *geen , niet.*

Nothing , *niets.*

Too much , *te veel.*

Onely , *alleenlijk.*

As much , *zo veel.*

But

But little, *maar weynig*

Van hoedanigheyt.

wisely, *wijffelijk.*

prudently, *voorsigtelijk.*

virtuously, *deugdelijk.*

happily, *gelukkig.*

boldly, *stoutelyk.*

wickedly, *looflijk.*

pleasantly, *geneuglijk.*

reasonably, *redelyken.*

negligently, *onagtsaam-
lijk.*

passionately, *berts-inner-
lijk.*

coldly, *koutlyk.*

hotly, *hettiglyk.*

Softly, *soetelyk.*

rudely, *rouwelyk.*

handsomely, *aardig.*

neatly, *nettelyk.*

insolently, *trotfig.*

imprudently, *onwijslyk.*

readily, *vaardiglyk.*

quickly, *haastelyk.*

in fashion, *op de manier.*

at ease, *met gemak.*

openly, *opentlijk.*

kneeling, *knielende.*

standing, *staande.*

fasting, *nugteren.*

backward, *agterwaarts.*

barefoot, *barvoet.*

heartily, *hertelyk.*

Secretly, *heimelyk.*

in earnest, *in ernst.*

On purpose, *met opset.*

rashly, *onbedagtelijk.*

heedlessly, *onagtsaam-
lijk.*

at random, *onbedagt.*

by oversight, *onvear-
siens.*

on a sudden, *schielijk.*

in haste, *haestig.*

by stealth, *steels-wijse.*

at unawares, *onversiens.*

desperately, *mistroofte-
lijk.*

Securely, *in sekerheit.*

in jest, *in jok.*

in pudding time, *ter
regter tyt.*

I was about to go forth,

ik stont om wyt te gaan.

a foot, *te voet.*

a broad , *aanboort.*
 a horse-back , *te paerde.*
 a bed , *te bedde.*
 in a Coach , *in een Koetse.*
 in a Boat , *in een Boot.*
 by Water , *te water.*
 by Sea , *ter Zee.*
 by Land , *te Lande.*

*Daar zijnder van be-
 vestigende.*

Yes , *Ja.*
 So it is , *zoo is het.*
 It is true , *het is waar.*
 assuredly , *vastelyk.*
 undoubtedly , *sonder
 twiifel.*
 infallibly , *onfeylbaarlijk.*
 certainly , *zekerlijk.*
 truely , *waarlyk.*
 verily , *voorwaar.*
 in truth , *in der waarheyt.*
 Yea indeed , *ja in der daat*

*Daar zijnder van te-
 gen spreking.*

No , *Neen.*

None , *geen.*
 Not at all , *niet met allen.*
 by no means , *geensins.*
 In no wise , *in geenerley
 wyse.*
 In no manner at all ,
in geenerley manier.

Van onthoudinge.

Till , *tot.*
 until , *tot dan.*
 till then , *tot dien tijt.*
 till anon , *tot flus toe.*

Van verkiefing.

Rather , *liever.*
 but rather , *maar liever.*
 As liev , *alzo lief.*
 With as good a will ,
alzo gewillig.
 better , *beter.*
 better than , *beter als.*
 Especially , *byzonderlijk.*
 Singularly , *wytnemelijk.*

Chi-

Chiefly, voornamelijk.
much better, veel beter.

*Van de Samenvoc-
gingen.*

Van ſchikking.

Firstly, eerstlijk.
Secondly, ten tweeden.
Thirdly, ten derden.
Lastly, ten laatsten.
Next, naast.
At least, ten minsten.
At first, ten eersten.
Afore, voor.
After, agter.
Together, i' zamen.
In a croud, in een ge-
drang.
Confusedly, overhoop.
Jointly, i' samentlijk.
Asunder, besonder.
By turns, by beurten.

Van bestuyting.

In fine, ten lesten.
at last, in 't leste.
So that, alsoo dat.
In a word, in een woort.

De Samenvoegingen
zijn woorden, welk dien-
nen om woorden en spreu-
ken i' sament te voegen,
sommige worden koppels-
gen genoemd.

And, ende, en.
Also, ook.
with, met.
Neither, geen van beyden.
Both, beyde.
Now is it, nu is het.
Both good and bad,
beyde goet en quaet.
Yet, nogh.
Farthermore, voorts.
More over, boven dien.
Besides, beneven.

*Anderc i' Samen-
voeglijk.*

Or, either, of, ofie.
Or

Or else , of anders.

Nor , nogte.

Nor , neither , nogte.

Or that , of dat.

be It that , 't zy dat.

unless that , ten zy dat.

Anderc van besprek.

If , zoo 't , indien.

So that , zoo dat.

If peradventure , of by
geval.

on condition that , met
besprek dat.

Provided that , indien ,
is 't zake dat.

If so be that , by zoo verre.
unless that , ten zy dat.

Anderc toevallingen.

For , want.

Because , om dat.

Seeing that , aangesien
dat.

Since that , dewijl dat.

Albeit , al is het.

Seeing , dewijl.

Since , dewijl , mits.

For as much , voor zoo
veel als.

To the end that , op
dat.

Left , op dat geen.

left you , op dat gy niet.

Therefore , daarom.

For its sake , om diens wil.

In like manner then ,
insgelijks dan.

Anderc strijdelyk.

But , maar.

though , hoewel.

although , alhoewel.

however , hoe 't zy.

notwithstanding , niet
tegenstaande.

Yet , nogtans.

Never-theless , niet-te-
min.

Suppose so , genomen.

Be it , het zy.

Grant it be , al is 't
schoon.

take

take it so , genomen.

to make an end , om te
eindigen.*Van de Voor-stellingen.*

Voor-stellingen zijn woorden die men voor de ander deelen der redenen stelt , die men meest gebruykt , zijn dese :

Near , nigh.

Naby.

About.

omrent.

Against.

tegen.

Through.

door.

Before.

voor.

Behind.

agter.

Beside or Besides.

nevens of behalven.

Between or betwixt.

tusschen.

Without.

buiten ook sonder.

Within.

binnen.

above.

boven.

under.

onder.

after.

na.

Far.

veer.

Out.

uyt.

right again.

reght tegen.

by.

by.

For.

voor.

From.

From.	van.
In, into.	in, tot in.
Of.	van.
Over.	over.
to o r unto.	tot.
With.	met.
till or untill.	tot.
among, amongst.	ender, tusschen.
Beyond.	voorby, over.
In stead of.	in plaats van.
at the side of.	ter zydén van.
at.	aan.

Tusschen-werpselen zijn sulke, als dese.

In Droefheyt.

Ah, ah, alas.	Agh, agh, helaas.
Oh me.	ogh my.
Alack, weladay.	ogh arm, ey my.
Woo, O God!	Wee, ô Godt!

In Blijdt schap.

Ha, ha, ha, he.	Ha, ha, ha, he.
hey-brave, ho.	hey braaf ho.
Come, come.	kom, kom.
Let us be merry.	laat ons vrolijk zijn.

hang

hang sorrow.

*wegh met de zorg.**In Vrese.*

Help, help.

help, help.

Fire, fire.

vuur, vuur.

Murder, murder.

*moort, moort.**In veragting.*

Fie, fie.

fy, fy, of foy, foy.

Fie, forshame.

fy schaamje.

Fie upon.

foey dat.

Foh.

*foey.**In moet-geving.*

Well, well.

vvel, vvel.

So, so.

zoo, zoo.

That is well.

dat is vvel.

Well done.

dat is vvel gedaan.

Have a good heart.

*he't goede moet.**In Verwondering.*

Oh, oh!

og, og!

O strange!

O zeltzaam!

O wonderfull!

O vvonderbaarlijk!

How fine that is!

vvat is dat schoon!

Ho

Om te roepen.

Ho there.

hou daar.

hoop, hoop.

jouvv, jouvv.

ho, hark.

hou hoort.

You, you.

*jev, jev.**Om te doen swiigen.*

Hush, mum, wist.

sus, stil.

Peace, be still.

vveest te vreden, zijt stil.

Silent.

svvngt.

Hold your tongue.

*hout den bek toe.**E Y N D E.*

A DIALOGUE

between a

Frenchman and an Englishman,

About the State of England.

t'SAMEN-SPRAAK

tusschen een

Fransman en een Engelsman,

rakende den Staat van Engeland.

A DIALOGUE t'SAMEN-SPRAAK

between a *Frenchman* and an *Englishman*, about the State of *England*.

tusschen een Fransman en een Engelsman, rakende den Staat van Engeland.

You are come to see the City of London.

Yes Sir, but during my abode here, I should be very glad to be a little informed of the State of the Kingdō and Crown of England.

Your design is commendable, if I can serve you in it, I will do it with all my heart.

You will oblige me extreamly.

Wel, how do you like our City of London?

Gr zijt gekomen de Stadt Londen te besien.

Ja, mijn Heer, maar duurende mijn verblijf hier, zoo sal ik zeer blyde zijn, een weinig onderrigt te hebben van de hoedanigheyt des Koningrijks en kroon van Engeland.

Uvoornemen is prijfelijk, zoo ik'er u in dienen kan, ik wilt van ganschert berten doen.

Gy sult my oneindelyk verpligten.

Wel, hoe behaegt u onse Stadt Londen?

F 2. It is

It is a verie great town
well seated.

By a very fine River.

It will be one of the
finest Cities in Eu-
rope when it is all
built up again.

I believe it.

The Streets are very
wide.

The Buildings are ve-
ry fine.

Very regular.

Very uniform.

London is a very fine
place to live in.

And very cheap.

It is neither too hot in
Summer.

Nor too cold in Win-
ter.

I should take delight
to dwell there.

Do they divertise
themselves well there?

Very well.

What divertisement is
there?

t'Samen-spraak.

't Is een zeer groote
Stadt wel gelegen.

By een schoone Rivier.

't Sal een van de schoon-
ste Steden in Europa
zijn, wanneer het
wederom opgebouwt
sal wesen.

Ik geloof wel.

De Straten zijn seer
breed.

De gebouwen zijn seer
schoon.

Heel ordentlijk.

Seer gelijk-staltig.

Londen is een schoone
plaats om in te wonen

Het is'er seer goet koop.

't Is'er niet te heet in de
Somer.

Noch te kout in de Win-
ter.

't Sou my wel behagen
daar te wonen.

Verlustigt men sig daar
wel?

Seer wel.

Wat vermaak is'er?

Tennis

Tennis.

Bowling. Ninepins.

Billiards.

The Tables.

Cards and Dice.

Are there no other recreations but games?

Pardon me.

There are Stage-plays.

Bears and Bulls baiting.

Bulls and Dogs fighting or baiting.

Cock fighting.

Wrestling.

The Race.

I hear that there are also some Gladiators, or fighters for prizes, that do fight with all manner of offensive Arms.

You have heard the truth.

When do they fight?

I would fain see them.

They do fight often enough.

Kaats-spel.

Klos-baan. Kegelspel.

Klos-beytels.

Het verkeer-bord.

Kaarten en dobbelstenen.

Is'er geen ander vermaak als spelen?

Verontschuldigt my.

Daar zijn schouspelen.

Beeeren en Bullen-strijt.

Bullen en Honde-gevegt.

Hanen-gevegt.

Worsteling.

Paarde-loop.

Ik heb horen zeggen datter ook schermers zijn die met alle quetselijke wapens veyten.

Gy hebt de waarheit gehoort.

Wanneer veyten zy?

Ik woufe wel zien.

Sy veyten dikwils genoeg.

We shall see them
when you please.

What other recreations
have you?

We have the ringing
of Bells, which is
not used in any o-
ther place in the
World.

You have some other
recreations that you
do not tell me of.

There are many o-
thers, but it would
be too tedious to
entertain you of all.

You have two among
the rest in this
Town, that I find
very troublesome.

Which are they?

The Foot-ball, and
throwing at Cocks.

I confess that these
two pastimes are
somewhat trouble-
some, because they
are used in the
streets, but it is only

*Wy sullen se zien als 't u
belieft.*

*Wat ander tijtkorting
hebt ghy?*

*Wy hebben 't geluit der
klokken, 't welk in
geen ander plaats
des werelts gebruyke
wert.*

*Gy hebt nog ander tijt-
korting daar ghy my
niet van en verbaelt.*

*Daar zijn vele andere,
maar het you te lang
zijn u van alles te
verhalen.*

*Gy hebt er twee onder
andere in dese Stadt,
die ik zeer lastig vin-
de.*

Welk zijn zy?

*Den voet-bal, en 't ba-
ne smijten.*

*Ik beken dat dese twee
tijtkortingen lastigh
zijn, ter oorzaak
datse in de straten
gebruikt worden, maer
't zijn alleentijk de
the*

the Prentices, the vulgar sort, and Children, that play at them.

Those plays should not be permitted in the Streets.

For beside; the trouble that they cause to those that go and come, they break often their legs at one, and at the other; an unhandy fellow will throw his stick at some bodies head, as such a thing doth too often fall out.

You say right, but as custome is a second nature, we do not find that so extraordinary as forraigners do.

You have another sort of recreation, that many other Nations do want.

leer-jongens, 't gemeene volk en kinders die dit spel spelen.

Men behoorde dese spelen op straat niet toe te laten.

Want benevens het ongemak datse veroorzaken aan die daar gaan en komen, brekense veel-maals d'een of d'ander een been; een onbesuift gezelschap sou ymant met een stok aan 't hoofd smijten, gelijk dat te veel gebeurt.

Recht geseyt; maargelyk de gewoonte een tweede natuur is; vinden wy dat soo vreemt niet als die van buyten.

Gy hebt een ander soort van verlustiging, dat vele andere Natien ontbreekt.

The recreation of taking Tobacco.

I confess it, but it is in a manner necessary to us, because of the moisture of our Countrey, and our drinks, which make us more flegmatick then the French, Italians, and Spaniards.

How long hath Tobacco been used in England?

About 87 years.

How did they do afore that time?

Then they were forced to be without it.

People were as healthful as they are at present.

I wish there were none at all.

Why not?

Because I should lose the habit of taking it.

De verlustiging van Toebak te roken.

Ik beken 't, maar den Toebak is ons eenig-sins nootsakelijk, ter oorzaak van de vochtigheit onses Lands, en den drank die ons vochtiger van natuur maakt als de Franssen, Italianen, en Spanjaerden.

Hoe lang heeft men den Toebak in Engeland gebruikt?

Omtrent 87 jaar.

Hoe dede men voor dien tijd?

Doen was men gedwongen zonder die te zijn.

Men was alsoo gesont als tegenwoordig.

Ik wens dat'er heet geen en waar.

Waarom niet?

Om dat ik se niet ontwennen sou te roken.

Do you take some?

Yes, I am used to it.

I cannot live without
Tobacco.

I cannot leave it.

For my part I'll never
take any.

I will not use my self
to it.

I advise you so.

They say that Women
use it too.

Among the vulgar sort
of people some use it.

I have been told that
in many Shires in
England, they send
Children to School
with a pipe of To-
bacco for their
breakfast.

That is true.

What can not a custom
do?

It is a bad custome.

Let us speak a little of
England in general.

With all my hearth.

Roekt ghy se?

Ja; ik bender toe gewent.

*Ik sou niet sonder Toe-
bak kunnen leven.*

Ik kan 't niet laten.

*Wat my belangt, ik wil se-
noit roken.*

*Ik wil my daer niet toe
wennen.*

Ik rade u zoo.

*Men siet datse de Vrou-
wen ook roken.*

*Onder 't gemeine volk
doen 't zommige.*

*Men heeft my gesest dat-
ter veel Lantschap-
in Engelande zijn,
daar men de Kinderen
met een pijp Tobak
te school sent voor ha-
ren ontbijt.*

Dat is waar.

*Wat kan een quade ge-
woonte niet doen?*

*'t Is een quade gewoonte
Laet ons in 't gemein een
weinig van Engeland
spreken.*

Van gantscher berten.

How long hath the Christian Religion been established in England?

It is affirmed by ancient and modern Authors, that in the 12th. year of the Emperour Nero St. Peter preached here baptized many, and ordained Bishops, Priests, and Deacons; that immediately after St. Stephen's death, Joseph of Arimathea came into England, preach and died here: That the Church of Glastonbury in Somersetshire was the first Christian Church in all the World, built 31 yeares after Christ's death; and that St. Paul was permitted to preach

Hoe lang heeft den Christen Godsdienst in Engelant opgerigt geweest?

Veel oude en nieuwe Auteurs bevestigen, dat in 't twaelfste jaar des Keyfers Nero St. Pieter alhier preekte, en doopte veel personen, en stelde Bisschoppen, Priesters, en Diakens; dat dadelijk na de doot van St. Steven, Joseph van Arimathea in Engelandt quam prediken, en stierf daar. Dat de Kerk van Glastonbury in Somersetshire d' eerste Christen Kerk is die in de heele wereldt geweest is, gebouwt 31 jaar na de doot Christi; en dat 'er St. Paulus toegelaten wiert hier te prediken, eer dat hy here,

Dialogues.

here, before he was suffered so to do at Rome. And since that time in the year 180. the Christian faith was here first professed by publick Authority, under King Lucius, the first Christian King in the World.

I remember that I have read some such like thing in the Estates and Empires of the World.

How many Archbishops have you now in England?

Two, Canterbury and York.

And how many Bishops?

Six and twenty.

In France we have fifteen Archbishops, and an hundred and four Bishops.

't Samen-spraak. 93

't te Romen doen mocht. En zedert dien tijdt in 't jaar 180. heeft men hier openbare leeringe gedaan, door vermogentheit onder den Koning Lucius, den eersten Christen Koningin de Werelt.

Ik ben indachtigh iets diergelijke gelesen te hebben in de Staten en Heerschappyen des Werelts.

Hoe veel Aartsbisdommen hebje nu in Engelant?

Twee, Canterbury en York.

En hoe veel Bisdommen?

Ses-en-twintig.

In Vrankrijk hebben wy vyftien Aartsbisdommen, en hondert en vier Bisdommen.

I be-

I believe it, there is a great difference between England and France.

France is three times bigger then England.

How many great Cities have you in England.

Five and twenty.

No more?

We have also 641 great Market Towns, besides that several Villages and Hamlets.

Do you knowe what number of Parishes there may be?

There are nine thousand seven hundred and twenty five.

Is the soyl of England fertile?

Yes, it doth produce all manner of Fruits, Corn, Beans, Pease, Milk and Honey.

Ik gelovet wel, daar is groot onderscheit tusschen Englands en Frankrijk.

Frankrijk is driemaal grooter als Englands.

Hoe veel groote Steden hebt ghy in Englant?

Vyf-en-twintig.

Niet meer?

Wy hebben ook 641 groote Markt-vlekken, benevens veel Dorpen en Dorpijens.

Weet ghy wat getal van Wijken of Karshelen datter mogen zyn?

Daar zijnder negen duisent, seven hondert vyf-en-twintig.

Is 't aarwijk van Englant vruchtbaar?

Ia, het brengt alderley vruchten voort, Korten, Bonen, Erten, Melk en Honig.

Have

Have you plenty of
of Fowl?

Hebt gy veel gevogelie?

Do you ask such a
question?

*Vraecht ghy zulcken
vraag?*

When either want
Fowl, nor Filhes,
nor Venison.

*Wy hebben geen gebrck
van vogelen noch vis-
sen, noch wiltbraat.*

You have a great plen-
ty of Sheep.

*Gy hebt menighte van
Schapen.*

Yes, and the biggest
in the World.

*Ja, en de grootste van
de werelt.*

That's the reason that
you have so great
plenty of Wool,
that you make such
good Cloth with.

*Dat is de reden dat ghy
sulken grooten over-
vloet van wol hebt,
daar ghy sulken goe-
den laken van maake*

You say right, our
Cloth is soo good,
and so cheap, that
all forts of persons
are clothed there-
with.

*Gy segt regt, ons laken
is soo goet, en soo goet
koop dat alderley per-
sonen daar mede ge-
kleet werden.*

How comes that great
abundance of wool,
and so cheap?

*Van waar komt den
grotten overvloet van
wolen zo goet koop?*

It proceeds; not only
from the Soyl, but
also from the free-
dome of Wolves in

*Zy komt niet alleen
voort van 't Aart-
ijk, maar ook datter
geen Wolven zijn in 't
gebele*

all the Country, so that we have no need of guarding our Sheep, and housing them by night, which cannot be done in other countries but at a great charge.

You have also abundance of good Dogs to guard your Sheep. For Dogs there are of all sorts and sizes.

You have also fine Horses.

Yes, and a great plenty, therefore we make little account of Mules and Asses, which are so much esteem'd in Italy and Spain.

They do us also good service in France.

You have no Vineyards.

We have some only

t'Samen-spraak.

gebeele Landt, so dat wy onse schapen niet hoeven te bewaren, noch by nacht te beschutten, 't welk in andere Landen niet gedaan kan worden, als met groote kosten.

Gy hebt ook menigte van goede bonden om u schapen te bewarē.

Aangaande de bonden zijnder van alle slag en grooten.

Gy hebt ook schoone Paarden?

Ja, en eengroote menigte, derhalven agten wy de Muil-ezels en Ezels weinig, die soo veel in Italiē en Spanjen geacht werden.

Sy doen ons ook goeden dienst in Vrankrijk,

Gy hebt geen Wijn-gaardens.

Wy kebbender eenige for

for curiosity.

We could have enough in the Southern parts of England, as heretofore they have been common enough, but by the means of Navigation, we have Wine at a cheaper rate than if we should make it here.

Beside that our ground is far better for producing Corn, and for Cattel.

I believe it.

Of the Law of England.

By what Laws is England governed?

We have several Laws, according to the nature of affairs, and the diversity of places.

First, the Common Law.

2. Statute Law.

uyt nieuwsgierigheid.

Wy konder ghenoegh hebben in Zuid-Engeland, gelijk ze voor desen gemeyn genoeg geweest zyn: maar ter oorszaak van de Schip-vaart hebben wy den Wijn beter koop als of wy het bier maaken konde.

Daar-en-boven is onsen gront veel beter om Koren en Vee-voeder voort te brengen.

Ik staa't toe.

Van de Wet van Engelandt.

Door wat Wetten worde Engelandt geregeert?

Wy hebben verscheyden Wetten na den aard der zaken, en na de verscheidenheit der plaatsen.

Ten eersten, het gemeine Recht.

2. Het gestelde Recht.

3. Civil

3. Civil Law.

4. Canon Law.

What is the Common Law?

It is nothing else but the common Customs of the Kingdome, which have by length of time obtained the force of Laws.

And the Statute Laws?

They are Laws made by the several Kings of England, by the advice and consent of all the Lords and all the Commons of England, by their Representatives in Parliament.

What is the Civill Law?

It is the written Law, wherein is to be found what all the greatest men in the World have devised by their own wif-

t'Samen-spraak.

3. *Her burgerlijke Regt.*4. *Het Geestelijke (of Canonieke Regt.*

Wat is't gemeine Regt?

Het is anders niet als de gemeine gewoonte des Koningryks, die door langheit van tijt de kracht des Wets verkregen heeft.

En de gesette Wetten?

Die zijn Wetten, welke door verscheiden Koningen van Engeland gemaakt zijn, by den Raat en bewilliging van al de Heeren en Gemeinten van Engelandt, vertoon door de gestelde in den Hogen Raat.

Wat is't Burger-Regt?

Het is de geschreven Wet, waar in te vinden is al dat de grootste Mannen des werelds bedacht hebben by haer eigen wijsheid
dom

dom or reason, in the space of many hundred years, or have drawn from all the Nations of the World.

It is a Law that may be considered as a production of the common reason of all men, establisht both for the good of the people, and the conservation, of the affairs of all Nations in the World.

What punishments are there in England for Criminals?

All Crimes in England for which Criminals are put to death, are either High treason, Petty treason, or Felony.

What do you call High treason?

It is that which you call in France, Cri-

t'Samen-spraak. 99
of reden, in den tijt van veel hondert jaren of getrokkeⁿ hebben van alle volkeren des Werelds.

Het is een Wet die betracht mag worden als een voortbrenging van de gemeine reden aller menschen opgerigt beide voor 't beste des volks, als tot bescherming der zaken van alle Nationen des Werelds.

Wat straffingen zyn der in Engelandt voor Quaatdoenders?

Alle misdaden in Engelandt, om welke misdadigers, ter doot gebrogt worden, zyn, of hoge verraderije, of kleine verraderije, of vilonye.

Wat noemt ghy hoge Verraderije?

Het is dat, welk ghy in

G minal

iminal of Leze Majesty.

What punishment is inflicted on that sort of Criminals?

They are laid upon a Hurdle or Sledge, and they are drawn to the Gallows, there hanged by the neck, they are cut down while they are yet alive, then their entrails are pulled out and burnt before their face, then their heads are cut off, and their body divided into four parts.

How do they dispose of their bodies so quartered?

They are hang'd or impail'd where the King commands, and it is commonly

t'Samen-spraak.

Vrankrijk noemt crime de lise Majesté, dat is, misdaat tegen d'Overste.

Wat lijf-straf doet men dat slag van misdadigers lyden?

Sy werden op een Slede geleit, en na de Galg gesleept, en daar by den hals opgehangen, en werden levendig afgesneden, dan were haar 'ringewant uitgetogen, en voor haar gesigt verbrant; daar na were haar 't hoofd afgehouwen, en haar lighaam in vier deelen verdeelt.

Wat doense daar na met die vier deelen des ligbaams.

Sy werden gevangen, of op palen geset daar 't de Koning gebiet, en 't is gemeinlyk boven

OVER

Dialogues.

over the City Gates.

How long are they left there?

They are never taken away.

Do they lose their Estate?

Yes, all their Lands and Goods whatsoever are confiscated.

Their Wives lose their Dower, their Children their Nobility, and their right of inheriting.

What is that you call Petty treason?

It is when a servant killeth his Master or Mistriss, or a Wife killeth her Husband, or a Clergy man his Prelate, to whom he oweth obedience.

What is the punishment for that Crime?

t'Samen-spraak. 101
de Poorten van de Stadt.

Hoe lang werden sy daar gelaten?

Sy werden nooit weg genomen.

Verliesen sy haar goederen?

Ja, al haar Landt en Goederen zyn verbeurt.

Hare Wyven verliefen haar bruitschat, hare kinderen werden onedel, en mogen van haar Ouders niet erven.

Wat noemt ghy kleine verraderije.

Het is wanneer een dienaar sijn Meester of Vrouwe ombrenget; of een Wijf haren Man, of een Kerkelyk man sijn Geestelyk Heer, aan wien hy gehoorsambheit schuldig is.

Wat straffe is'er voor die misdaat?

The Criminal is to be drawn (as I have said) and to be hang'd by the neck till he be dead.

But I was told that those Women that kill their Husbands are burnt alive.

It is true, as also those that are guilty of High treason.

What is Felony?

The other Crimes under Petty treason are call'd by that name, as Murthers, Thefts, Rapes, Burnings, &c.

What is the punishment?

It is to be hang'd by the neck till they are dead.

And if a Peer of the

Desen misdadiger wert gesloept (gelyk ik gesait heb) en wert by den bals gehangen tot dat hy doot is.

Maar ik heb horen seggen, dat die Vrouwen die hare Mannen ombrengen, levendigh verbrant werden.

Dat is Waar, als ook de selve die misdadigh aan hooge verraderije Zyn.

Wat is vilonye?

De ander misdaden onder kleyne verraderije werden met die naam genoemt, als Moorderijen, Dieverijen, Roverijen, Brandstijtingen, &c.

Wat is de straffing?

Het is om gehangen te worden by den bals, tot dat'er de doot na volgt.

En indien een genoot des Realm

Dialogues.

Realm commit one of those Crimes, is his punishment the same?

His condemnation is the same with that of common persons but usually the King doth extend his favour to such, as to cause them only to be beheaded.

May the King give his pardon to a Criminal that is guilty of death?

Yes Sir.

Is the King absolute?

He is so absolute, that he onely by his Royal Prerogative hath power without Act of Parliament to declare War, make Peace, send and receive Ambassadors, make Leagues and Treaties with

t'Samen-spraak. 103

Rijks een van dese drie misdaden bedrijft, liet hy de selve straffing?

Hy wert even en alleens veroordeelt als een gemeen Persoon: maar de Koning doet hem gemeenlyk de gunst, dat hy hem alleen laat ontboosden.

Mag de Koning genade geven aan een misdadiger die de doot schuldig is?

Ja, myn Heer.

Is de Koning volkomen eigen-magtig?

Hy is soo eygen-magtig, dat hy alleenlyk by sijn Koninglyke voorrecht macht heeft, sonder kennis vanden Hoogen Raad, oorlog te verklaren, vrede te maken, Ambassadeurs te senden ende ontfangen, verbun-

G 3 any

any forreign States, give Commissions for levyng Men and Arms by Sea and Land, or for pressing of men if need require.

Is it the King that disposes of all the Magazines, Ammunitions, Castles, and Fortresses?

Yes, as also of Ports, Havens, and Ships of War.

He rules the publick Moneys, appoints the mettal, weight, purity and value thereof, and by his Proclamation makes any forreign Coyn to be lawfull money of England.

Is it the King that convokes a Parliament?

t'Samen-spraak.

den en handelingen te maken, met Princen en vreemde Staten, en geven bevel om Volk te werven, en wapens ter Zee en te Land, en om volk te dwingen als't den noot vereischt.

Is't de Koning die alle Wapen-plaatsen, oorlogs-behoefsten, Kasteelen en sterkten beschikt?

Ja, gelijk mede havens en oorlogs-schepen.

Hy beschikt het gemeine gelt, bestemt het metaal, gewicht, suiverheit en waarde daarvan, en door sijn beken-making, doet hy vreemde munte wettig gelt van Engelandt sijn.

Is't den Koning die den Hogen-raet t'samen roept?

Yes,

Yes, and he also that adjourns, prorogues, removes, and dissolves it of his meer will and pleasure.

Hath not the Parliament power to make Bills or Acts?

Yes, but not (without the Kings consent.

He may refuse (without rendring any reason) to give his Royal assent to any Bill passed by both Houses, without which a Bill is a body without a soul.

He may at pleasure encrease the number of the Members of both Houses, by creating more Barons, and bestowing Priviledges upon

Ja, en hy ist ook de welke daagt, uitstelt, verandert, verlengt, en te niete doet na sijn eighen wil en welbehagen.

Heeft den Hogen-raadt geen macht om Besluitingen of Acten te maken?

Ja, maar niet sonder des Konings bewilliging.

Hy mach weygeren (sonder reden van sijn weygering te geven) aan eenig besluit of hantschrift sijn Koninglyke bevestiging te geven, sonder de welke een beslyt is, gelijk een lichaam sonder ziel.

Hy mach na sijn welbehagen het getal der Leden van beyde Huysen vermeerderen, door 't maken van meer Vryheeren, en geven der Voor-

any other Towns to send Burgesses to Parliament.

Is it the King that hath the choice and nomination of all Commanders and other Officers at Land and Sea?

Yes, and it is he also that hath the choice and nomination of all Magistrates, Counsellers, and Officers of State, of all Bishops, and other high Dignities in the Church.

It is the King onely that confers or bestows all Honours.

He may erect new Counties, Bishopricks, Universities, Colledges, Hospitals, Schools, Fairs, Courts of Justice, to enfranchise or

rechten op andere Steden, om eenige van hare Burgers in 't Parlement te kiesē.

Heeft de Koning die verkiefsing en noeming van alle Gebieders en andere Ampts-bediensars te Land en te Water?

Ja, by kiest en noemt ook d'Overigheden, Raatsbeeren, Staatsbediensars, alle Bisschoppen, en andere Kerkelyke waerdigheden,

't Is de Koning alleen die alle Eer-ampten begeest?

Hymach nieuwe Graafschappen, Bisdommen, Universiteiten, Collegien, Gasthuisen, Scholen, Markten en Hoven der gerechtigheid opregten,

na-

Dialogues.

naturalize Strangers
or Aliens, hath
power to grant Let-
ters of Mart or Re-
prial.

What Revenue hath
the King?

Hee hath twelve hun-
dred thousand pound
sterling a year.

In what doth it con-
sist?

In Demesnes, or in
Fee-farm Rents, in
Land belonging to
the Principality of
Wales, Dutchy of
Cornwall, and Dut-
chy of Lancaster, in
tenths and first fruits
in Reliefs, Fines,
Amercements, and
Confiscations, but
more especially in
the Impost upon
imported and ex-
ported Goods, upon
Liquors drink in

t'Samen-spraak. 107

*hy heeft macht om
Vreemden tot Inge-
boren te maken, en
Brieven van herba-
ling of asparsing te
geven.*

*Wat inkomsten heeft de
Koning?*

*Hy heeft twaelf hondert
duysent pont ster-
lings 's jaars.*

Waar in bestaat het?

*In Heerschappijen, vaste
Inkomsten, en in
Landerijen, beho-
rende tot 't Hartog-
dom van Walsland,
en 't Hartogdom van
Cornwal, en 't Har-
togdom van Lancas-
ter, of in Tienden en
eerstelingen der
Vrugten, in ontlof-
sing, boeten, en ver-
beurten van Goede-
ren; maar beson-
derlyk in de Tol van
ingebrachte on- uyt-*

G 5

En-

*England, and upon
Fire-Hearths.*

Is this Country very
populous?

It must needs be so, for
the King is able to
raise two hundred
thousand English
Men, and fifty thou-
sand Horse.

That is not credible.

During the late Re-
bellion were com-
puted to be in Arms
on both sides such a
number, yet (which
is admirable) scarce
any missed of them
in any City, Town,
or Village.

How many Ships of
Warre hath the
King?

He hath an hundred

*gevoerde Goederen,
op den drank in En-
geland, en op vuur-
beerden.*

*Is dit Landt seer be-
volkt?*

*Moet nootzakelyk soo
zyn, want de Ko-
ning machtig is om
twee hondert duisent
Engelse krygs-kneg-
ten te voet te lich-
ten, en vyftig duisent
Ruyters.*

Dat is ongelooflyk.

*Gedurende de laatste we-
derspannigheid, wa-
render sulken getal
aan beyde zyden in de
wapenen gerekent,
nochtans (t welk ver-
wonderlyk is) wic-
dender nauylks eenige
gemist in Steden of in
Dorpen.*

*Hoe veel Oorlog-sche-
pen heeft de Koning?*

*Hy heeft er hondert van
mighty*

Dialogues.

mighty great, and the best built in the World, and he can hire two hundred stout Merchant Ships almost as considerable as the Ships of War:

Have you good Seamen?

I do not believe that there are better in the World.

Nor I neither.

They say that the King of England hath a very fine and well governed Court.

I entreat you to teach me some particulars of it, and first of the Ecclesiasticall Government.

With all my heart.

There is first a Dean of the Kings Chappel, who is usually some grave learned Prelate, chosen by the

t'Samen-spraak. 109
de grootste en best getimmerde des wereltes, en by kander twee hondert klaeke Koop-luy-schepen hunren, ook byna soo groot als d'Oorlog-schepen.

Hebt ghy goet Zeevolk?

Ik geloof niet datter better Zee-luy in de wereld zijn.

Noch ik ook niet.

Men seit dat de Koning van Engelandt een seer schoon en wel geregeert Hof heeft.

Ik bid u my daer iets in't besonder van te onderrechten; en ten eersten van de Koninkelyk eregeering.

Van garscher herten.

Daar is ten eersten een Deken van de Konings Kapel, die gemeenlyk een stadij en geleert geestelyk Heer King,

King, and who in that quality acknowledgeth no Superior but the King.

Who is now in possession of that Charge?

It is Dr. *Blanford*,
Bilhop of Oxford.

Hath the any Fees?

He hath 200 pounds a year, and a Table.

By him are chosen all other Officers of the Chappel, a Subdean, thirty two Gentlemen of the Chappel, where oft twelve are Priests, and twenty Gentlemen, commonly call'd the Clerks of the Chappel.

Are there any Children of the Musick?

There are twelve.

How many Chaplains are there?

t'Samen-spraak.

is, gekosen van de Koning, en die in die hoedanigheyt geen ander overigheyt erkent als de Koning.

Wie besit dat Ampt tegenwoordig?

't Is Doctor Blanford, Bisschop van Oxford.

Heeft hy eenig loon?

Hy heeft 200 pont sterlings'sjaars, en sijn Tafel.

Door hem werden alle andere bedienaers van het Kapel gekosen, een Onder-deken of Sanger van de Kapel, 32 Edelmanns, twaelf van die zijn Priesters, en twintigh Edelmanns, die men gemeenlyk Klerken van de Kapel noemt.

Zynder ook eenige Koor-sangers?

Daar zynder twaalf.

Hoe veel Kapelannen zynder?

There

Dialogues.

There are forty eight
in ordinary.

Besides many extraor-
dinary.

Are they learned?

They are usually Do-
ctors in Divinity.

What Fees hath the
Subdean?

An hundred pounds a
year.

And the Priests or
Clerks of the Chap-
pel,

They have each 70
pounds yearly.

What other Ecclesi-
astical Officers are
there?

There is the Clerk of
the Closet, which
is Dr. Crew, Dean
of Chichester.

Dr. Henchman, Bi-
shop of London, is
High Almoner,

And his Sub-Almoner
is Dr. Perinchesf.

t'Samen-spraak. III

Duar zijnder gemeen-
lijk acht-en-veertig.

Behalven vele buyten de
gemeene ordening.

Zijnse geleert?

Sy zijn gemeenlijk Doc-
tors in de Godtheit.

Wat loon heeft d'Onder-
deken?

Hondert pont sterlings
's jaars.

Ende Priesters of Kler-
ken van de Kapelle?

Sy hebben elk 70 pont
sterlings's jaars.

Wat ander Kerkelijke
Bedienaars zijnder?

Daar is de Klerk van de
geheyme Kamer, en
't is Doctor Crew,
Deken van Chichester

Doctor Henchman, Bis-
schop van Londen is
hogen Armen besor-
ger.

En sijn onder Armen
besorger is Doctor
Perinchesf.

Now let us talk of the
Civil Government.

For the civil Govern-
ment of the Kings
Court, the chief
Officer is the Lord
Steward of the Kings
Houſhold.

Who doth enjoy that
eminent employ-
ment?

It is the Duke of Or-
mond.

What is his Office?

He hath Authority
over all Officers and
Servants of the
Kings houſe, except
thoſe of his Ma-
jeſties Chappel,
Chamber, and Sta-
ble.

He is the Judge of all
the diſordres com-
mitted in the Court.

Who is the ſecond

t'Samen-ſpraak.

*Laat ons nu een weynig
van de Burgerlyke
Regeering ſpreken.*

*Aangaande de Burger-
lyke Regeering van 't
Konings Hof, den
voornaamſten bedie-
naar is den Heer Hof-
meester van des Ko-
nings Hofhouding.*

*Wie geniet dat wichtigh
Ampt?*

*Het is den Hartogh van
Ormond.*

Wat is ſijn Ampt?

*Hy heeft gefag over alle
Officiers en Dienaars
van des Konings huis,
uitgenomen die van
ſijn Grootmogentheits
Kapelle, Kamer en
Stal.*

*Hy is Rechter van al de
ongeregeltheden die
in 't Hof bedreven
werden.*

*Wie is de tweede Ampt-
Offi-*

Dialogues.

Officer of the Kings
house?

It is the Lord Cham-
berlain, Earl of St.
Albans.

He hath the over-sight
of all the Officers
belonging to the
Kings Chamber,
except the precincts
of the Kings Bed-
Chamber.

He hath also the
over-sight of all the
Officers of the War-
drobes, of at all his
Majesties Houses,
and of the removing
the Wardrobes, and
of Beds, Tents, Re-
vels, Musick; Come-
dians, Hunting,
and of all things
that are for his
Majesties recreation;
of the Messengers,
trumpeters, Drum-
mers, and of all
Handicrafts retain-

t'Samen-spraak. 113
*man van des Konings
huys?*

*Het is den Heer Kamer-
ling, Graaf van Sint
Albans.*

*Hy heeft de opsicht van
al de bedienaars die
tot des Konings ka-
mer behooren, uitge-
nomen den omgang
van des Konings Bed-
kamer.*

*Hy heeft ook 't opsicht
van al de Beambten
der kleer-kasten in al
des Konings huysen,
en van al de vervoo-
rende kleer-kasten,
of van Bedden, Ten-
ten, Jacht, en van
alle dingen die tot de
verlustiging van zijn
Groot-machtigheid
dieneu, van de Boden,
Trompetters, Trom-
slagers, en van alle
handwerken gebou-
den in Konings dienst.*

ed

ed in the Kings
service.

As also of the Her-
alds, Pursivants,
and Sergeants at
Arms, of all Physi-
cians, Apothecaries,
Surgeons, Barbers,
&c.

To him also belongeth
the over-sight of the
Chaplains, and the
direction of Coro-
nations, Marriages,
Entries, Cavalcades,
Funerals, &c.

Most of the above-
named Offices and
Places are in the
gift and disposition
of the Lord Cham-
berlain.

Who is the third great
Officer of the Kings
Court?

It is the Duke of
Buckingham, who is

*Als ook op de Wapen-
dragers, naevolgers,
en bedienaars der
wapenenen, Mede-
cijn-meesters, Apa-
tekers, Geneesme-
sters, Baart-scheur-
ders, en zoo voort.*

*Aan hem behoort ook
de opzicht der Cap-
pellaans, en de be-
stiering der Kroming,
Houwelijken, inkom-
sten, inhalingen re-
peerde, Begravenis-
sen, &c.*

*Meeft van de bovenge-
noemde ampten en
plaatsen zijn in de
gift en besobikking
van den Heer Ka-
merling.*

*Wie is den derden groo-
ten Officier van de
Konings Hof?*

*Het is den Hartog van
Buckingham, die's
the*

Dialogues.

the Master of the Horse.

He hath the disposal of all the Kings Stables, and Races of Horses.

He hath also under his power the Escuries and Pages; the Footmen, Grooms, Riders of the great Horses, Farriers, Smiths, Coachmen, Sadlers, and all other Trades belonging to the King Stables.

He hath the charge of all Lands and Revenues appointed for the breed of Horses, and other charges of the Stable.

He onely hath the privilege to make use of any Horses, Pages, and Footmen, belonging to the

t'Samen-spraak. 115
opperste Stalmee-ster.

Hy heeft de beschikking van al de Konings Stallen, en Loopplaatsen der peerden.

Hy heeft ook onder sijn gebied de Staljonkers, Voetknechten, Dienaars, Bereyders der groote peerden, Hoef-smeden, Smits, Koetsiers, Zadelmakers, en alle andere Ambachts-lieden die tot des Konings Stal behooren.

Hy heeft de bediening van al de Landerijen en inkomsten bestemt voor 's voeder der Peerden, en andere onkosten des Stals.

Hy heeft alleenlijk de vryheyt om sich te dienen van de Paarden, Stal-jonkers, en Voetknechten van

H Kings

Kings Stable.

At any solemn Cavalcade or Entries, he rides next behind the King, and leads a Horse of State.

Who is the fourth great Officer?

Most of the other Officers of the Kings House, are under these three principal Officers;

First, In the Compting-house, are under the Lord high Steward.

The Treasurer of the Household.

The Comptroller.

The Cofferer.

The Master of the Household.

Two Clerks of the Green Cloth.

Two Clerks Comptrollers.

One Sergeant.

t'Samen-spraak.

des Konings Stal.

In heerlijke inbratingen, rijt hy naast agter de Koning, en leit een pronkpaart.

Wie is de vierde opperste Officier?

De meeste ander Amptmans van de Koningshuis, zijn onder dese drie opperste Officiers;

Eerst die in de Rekenkamer, zijn onder den opper Heer Steward,

De Schat-meester van de Hofhouding.

De tegenrol-bouder.

De meester van de gellkaffe.

De Hove-meester.

Twee Klerken van 't groene kleeed.

Twee Klerken tegenrolhouders.

Een Gerechtsdienaar.

Two

Dialogues.

Two Yeomen.

Two Clerks of the
Assignment.

The Groom.

Two Messengers.

It is call'd the Compt-
ing-house, because
the accomps for all
expences of the
Kings Household are
there taken dayly by
the Lord Steward,
and the other Offi-
cers that I have now
nam'd you.

It is they also who
there make provisi-
ons for the Hous-
hold, according to
the Law of the Land,
and make payments
and orders for the
well governing of
the servants of the
Household.

Who is the Treasurer
of the Kings House?

t'Samen-spraak. 117

*Twee Jeunen of mede-
bulpers.*

*Twee Klerken van de
Ampten.*

De kamer-bedienaar.

Twee Bodeu.

*Het wert de Reken-ka-
mer genaemt, om
dat al de Rekeningen
van de bekostingen
van des Konings Hof-
houding daar dage-
lyks ontfangen wor-
den by de opper Hof-
meester, en andere
Officiers dien ik nu
genoemt heb.*

*Sy zijn't ook die de ver-
zorging voor de Hof-
houding kopen, na de
wet des Landts, en
doen betalingen en
regels voor de Rege-
ring van al de diena-
ren des Hofs.*

*Wie is de Schat-meester
van des Konings huis?*

H 2

It

It is Sir Thomas Clifford, he is one of the Kings Privy Council, he hath power with the Comptroller and Steward of the Marshalsey to hear and determine Treasons, Felonies, and other inferiour crimes committed within the Kings Palace, in the absence of the Lord Steward.

Who is the Comptroller?

It is Francis Lord Newport, his Office is to controul the accounts and reckonings of the Green Cloth.

What do you mean by the Green Cloth?

It is a Table in the Compting-house, cover'd with a Green Carpet,

Het is Heer Thomas Clifford, hy is een van den geheymen raat des Konings, hy heeft macht met den tegen-rol-houder, en Hof-meester van dat wijkmeesterschap, om boren en te besluiten tegen verraderyen, Fellonien en ander minder misdaden, bedreven in de Konings Hof, in't afwesen van de opper hofmeester.

Wie is den tegenrolhouder?

't Is Heer Frans Nicuport, zyn bediening is om de rekeningen van 't Tapijt tegen te schrijven.

Wat meent gy by 't groene Tapijt?

Het is een Tafel in de Reken-kamer gedeekt met een groen Tafelkleet, daar de Officiers

where at sit the Officers last mentioned, whereof the three first are usually of the Kings Privy Council, and that Green Cloth is a Court of perpetual Jurisdiction established in the Kings House, It is the first and most ancient Court of England, and hath the charge and oversight of the Kings Court-Royal for matters of Justice and Government, with Authority for maintaining the Peace within 12 miles distance wheresoever the Court shall be, and the power of correcting those that shall any way offend within the Kings House.

t'Samen-spraak. 119
*ciers aansitten die ik
 laast genoemt heb,
 hier van zijn de drie
 eersten gemeynlijk
 van de Konings ge-
 heime Raat, en dat
 groene Tapijt is een
 Hof van geduurige
 regeering, opgerecht
 in des Konings huys,
 het is 't eerste en
 oudste Hof in Enge-
 land, en heeft het
 booge gebied en op-
 sicht van 't Konings
 Hof rojael, in za-
 ken van gerechtigheyt
 en Staats-regeering,
 met gesag de vrede
 t'onderhouden 12
 mylen in 't ronde,
 waar ergens 't Hof
 sal zijn, en macht
 om te straffen die
 gene die eenigerwijse
 overtreeden in 't
 Konings Hof.*

What is the charge of the Cofferer?

His charge is to have a special over-sight of other Officers of the King House, for their good demeanour and carriage in their Offices; and is to pay the Wages to the Kings Servants below stairs, and for provisions, by direction and allowance of the Green Cloth.

And the Master of the Household, what is his Office?

His Office is to survey the Accounts of the House.

And the Clerks, and Clerk Comptrollers?

By some of them the Bills are rolled and allowed, and sumn'd

Wat is des meesters Ampt van de gelt-kasse?

Sijn Ampt is een beson-der opzigt over ander Officiers van 't Koningshuis te hebben, op de goede handha-ving en zeden in ha-re bedieningen, en hy betaalt de Konings dienaars die om laag zijn karen toon, en voor de versorging by de bestiering en toestemming van 't groene Tapijt.

En de Hof-meester, wat is zijn bediening?

Zijn bediening is de Re-keningen van 't huys over te zien.

Maar de Schrijvers, en Bewindhebbers der tegenrolhouders?

Sommige overzien en teikenen aan de be-sluitingen, en de an-

up

up by the others.

For the rest of the Officers of the Compting House, they are not considerable.

What Officers hath the King in all the several Offices of his House?

It would prove too tedious to name every one of them in particular, therefore for brevity sake, you must know that in the several offices below stairs, *as for example.*

In the Bake-house.

In the Pantry.

In the Buttery.

In the Larder.

In the Pastry, &c.

The King hath about 250 persons, to wit; Officers, Sergeants, Clerks., Purvey-

deren stellingen vast.

Aangaende de rest der Officieren van de Reken-kamer, die zijn soo aanmerkelijk niet.

Wat Officiers heeft de Koning in al de bedieningen van zijn Huys?

Het sou te lang vallen die al in 't besonder te noemen, derhalven om kortheids wille, ghy moes weten dat in de verskeiden bedieningen die om laag zijn, als voor exempel.

In de Bakkerije.

In de Broetkamer.

In de Bottelrije.

In de Lardeerije.

In de Pastey-bakkerije, &c.

De Koning heeft omtrent 250 personen, te weten: Officiers, Gerechts-dienaars,

ors, Pages, Grooms,
Wine-Porters, and
Wood-Bearers, &c.

Who are the Officers
of the Kings Bed-
Chamber?

The King hath thir-
teen Gentlemen of
the Bed-Chamber,
who consist usually
of the Prime Nobili-
ty of England,
whereof the first is
call'd Groom of
the Stole.

What's the meaning
of these words,
Groom of the
Stole?

The meaning is a
Groom or Servant
of the Robe or Vest-
ment. He hath the
Office and Honour
to put on his Ma-
jesty's Shirt every
morning, and to
order the things of

t'Samen spraak.

Kleeren-bepalers,
Straat-jonkers, die-
naars, wijn-dragers,
en houtdragters; &c.

Wie zijn die Officiers
van de Konings Bed-
kamer?

De Koning heeft der-
tien Edelmannen van
de Bed-kamer, die
gewoontlijk bestaan
van den hoogsten
Adel van Engeland,
waar van de eerste ge-
naamt wort Dienaar
van den Stoel.

Wat is de meening dieser
woorden, Dienaar
van den Stoel?

De meening is een knecht
of Dienaar van de
kleeren. Hy heeft de
bediening en eer om
alle morgen de Koning
't hemt aan te doen,
en alle dingen van de
Bed-kamer te be-
schikken.

the

the Bed-Chamber.

What's the Office of all the Gentlemen of the Bed-Chamber?

Their Office is to wait each one in his turn a Week, in every quarter in the Kings Bed-chamber, there to lye all night on a Pallet Bed, and in the absence of the Groom of the Stole to supply his place.

Pray tell me their Names.

The first Gentleman is John Earl of Bath, Groom of the Stole

George Duke of Buckingham.

Charles Duke of Richmond.

Christopher Duke of Albemarle.

William Duke of New-

Wat is de bediening van al de Edelmans der Bed-kamer?

Haar bediening is om by beurten elk een week in 't vierendeel jaars in de Konings Bed-kamer te dienen, en daar alle nachte opeen opvoubeddeetjen te slapen, en in 't afwesen des Dienaars van den Stoel sijn plaats te bekleden.

Ik bid u, segt my haar namen.

Den eersten Edelman is Joannes Graaf van der Bath, Dienaar van den Stoel.

Joris Hertog van Buckingham.

Karel Hertog van Richmond.

Christoffel Hertog van Albemarle.

Wilhelm Hertog van H 5 castle.

*castle.*Earl of *Ogle.*Earl of *Ossery.*Earl of *Suffolk.*Earl of *Rochester.*Lord *Gerrard.*Lord *Crofts.*Duke *Lauderdale.*Lord *Mandevil.*Lord *Buckhurst.*

Who is the Vice-Chamberlain?

It is Sir *George Carteret.*

Is there a Keeper of his Majesty's Privy Purse?

Yes, likewise a Treasurer of the Chamber, and a Surveyor-General of his Majesty's Works.

What Office hath the Earl of *Clarendon's* second Son?

He is Master of his Majesty's Robes, his Office is to have the ordering of all

Nienkastel.

*Graaf van Ogle.**Graaf van Ossery.**Graaf van Suffolk.**Graaf van Rochester.**Heer Gerrit.**Heer Crofts.**Hartogh Landerdale.**Heer Mandevil.**Heer Buckhurst.**Wie is de Onder-kamerling?**Het is Heer Joris Carteret.**Is'er een bewaarder van sijn Majesteys geheime beurs?**Ja, en ook een Schatmeester van de kamer, en een opstender van sijn Majesteys werken.**Wat bediening heeft de Graaf van Clarendons tweede Soon?**Hy is meester van zijn Majesteys kleeren, zijn bediening is, al de kleeren des Kothethe*

Dialogus.

the Kings Robes, as those of Coronation, of St. Georges Feast, and of the Parliament, also of all his Majesties wearing Aparent, of his Collar of Esses, Georges, and Garters beset with Diamonds and Pearls.

How many Grooms of the Bed-Chamber?

Twelve.

How many Pages of the Chamber?

Six, whereof one is now Keeper of the Kings Cabinet-Closet.

For the Privy Chamber there are four Gentlemen Ushers, who serve one at a time in the Privy Lodgings.

How many Gentlemen of the Privy-

t'Samen-spraak. 125
nings te beschikken, als die van de krooninge van St. Joris Eeest, en van 't Parlement, desgelijken van al zijn dragende kleding, van zijn bals-cieraat, en St. Joris kouse-bant, beset met Diamanten, en Peerlen.

Hoe veel knechten van de Bed-kamer?

Twaalf.

Hoe veel Staat-jonkers van de kamer.

Ses, een van de welk is nu bewaarder des Konings Schar-kamer.

Voor de beymelijke kamer zijn vier Edelmans-deurwaarders die by beurten dienen in de beymelijke ver-trucken.

Hoe veel Edelmans sijnder gemeynlijk van Cham-

Chamber in ordinary?

They are in number 48 all Knights or Squires of Note. They waite every quarter. Their Office is, twelve to wait on the Kings person within doors, and without so long as his Majesty is on foot, and when the King eats in the Privy-Chamber, they wait at the Table, and bring in his Meat. They wait also at the reception of Ambassadors, and every night two of them lye in the Kings Privy-Chamber.

There are six Grooms of the Privy-Chamber in ordinary, all Gentlemen of quality. These wait

t'Samen-spraak.

een gemeyne kamer?

Sy zijn 48 in 't getal, al Ridder, ofte aenmerkelyke Schilcknechten, zy dienen by quartieren haar bediening, maelf zijn om binnens huys op de Koning te passen, en buyten zoo lang als zyn Majesteit op de bene is, en als de Koning in de geheymkamer eet, dienen zy de Tafel, en brengen de spijs in, zy dienen ook in d'ontfanging der Hofgesanten, en elke nacht leggen daer twee van in de Konings geheyme kamer.

Daer zyn gemeynlyk ses knechten van de geheyme kamer, dewelke al de Edelhey van waardigheit zyn, with-

Dialogues.

without Sword,
Cloak, or Hat, whe-
reas the Gentlemen
of the Privy Cham-
ber wear alwayes
Cloke and Sword.

In the Presence Cham-
ber there are alwaies
four Gentlemen-
Ushers daily waiters
in ordinary, and an
Assistant.

Are there none that
are quarter-waiters?

There are eight that
are to give directi-
ons in the absence
of the four daily
waiters.

How many Grooms
of the great Cham-
ber?

Fourteen.

And four Pages of the
Presence Chamber.

Six Gentlemen-wait-
ers.

How many Cup-bear-
ers in ordinary?

t'Samen-spraak. 127
zy dienen sonder de-
gen, mantel, of hoef,
in plaats dat de Edel-
mans van de geheim-
kamer, altyt mantel
en degen dragen.

In de kamer van tegen-
woordigheyt daar zyn
altyt vier Edels deur-
waarders die gemein-
lyk alle daag dienen,
en een Bystander.

Zyn daer geen die by
quartieren dienen?

Daar zynder acht, die
alle saken in't afwe-
sen beschikken, van
die vier anderen die
dagelyk dienen.

Hoe veel Knechten zyn-
der van de groote Ka-
mer?

Vertien.

En vier Staatjonkers van
de kamer der tegen-
woordigheyt.

Ses Adelyke Dienaars.

Hoe veel Schenkers zyn-
der gemeinlyk?

There

There are five, and four Carvers.

Four Sewers to the Kings Person in ordinary.

Four Esquires of the Body in ordinary.

What is their Office?

To guard the Kings Person by night, to set the Watch and give the Word, and keep good order in the whole House by night.

How many Sewers of the Chamber?

There are eight.

I have heard of the Groom - Porter, what Office is it?

The Groom-Porter's Office is to see the Kings Lodgings furnisht with Tables, Chairs, Stools, Firing, to furnish with Cards, Dice, &c. to decide dif-

Daar zijnder vijf, en vier Koorfnyders.

Vier Edelmannen van de Persoon des Konings.

Gemeenlijk vier Schilt-knegen van 's lijf.

Wat is haer bediening?

De Koning 's nachts te bewaren, de Waacht te stellen, en 's woort te geven, en houden by nacht goede ordre in 's heels Hays.

Hoe veel Adelyke kamer-dienaars zijnder?

Daar zijnder acht.

Ik heb gehoort van den Groen-porter, wat bediening is dat?

Den Groen-porters bediening is om des Konings Woningen te stofferen, met Tafelen, Stoelen, Zetels, Vuur, en met Kaarten, en Dobbelsteenen te besorgen, &c. en die putes

Dialogues.

putes arising at
Cards, Dice, Bow-
lings, &c.

How many Physicians
hath the King in or-
dinary?

Four for his Person,
and two for the
Houſhold.

There is a Treasurer
of the Jewel-house,
who hath three un-
der-Officers, whose
Office is to take
charge of all Vessels
of gold or silver
guilt for the King
and Queens Table,
of all Plate in the
Tower, of Chaines
and Jewels.

The Maſter of Cere-
monies hath one
Aſſiſtant, and one
Maſhal.

The other Officers are

t'Samen-ſpraak. 129
twiſten te syndigen die
by die Kaarten, Dob-
belſteenen, en in't Bol-
werpen voor komen,
&c.

*Hoe veel Medecijn-
meesters heeft de Ko-
ning in't gemeyn.*

*Vier voor ſijn Perſoon,
en twee voor 't Huys-
geſin.*

*Daar is een Schatmee-
ſter van de Juweel-
kamer, die drie On-
der-Officiers heeft,
wiens bediening is om
acht te nemen op al
de goud en ſilver
vergulde Vaten, voor
des Konings en Konin-
ginnen Tafel, op al't
ſilver-werk dat in den
Towr is, op Ketenen
en Juweelen.*

*De Meester van de
Dienstplegingen heeft
een Byſtander, en een
Maſſchalk.*

*De ander Officiers zijn
the*

the three Kings of Arms, and six Heralds, and four Pursivants at Arms, pertaining to the Office of Heralds.

Who is the great Master of the Kings great Wardrobe?

It is the Earl of *Sandwich*.

In what place is the great Wardrobe?

It is in the *Savoy*.

Hath the King any other Wardrobes?

Yes, he hath one in all his Royal Houses, at *Whitehall*, at *Windsor*, at *Hampton-court*, in the *Tower of London*, at *Greenwich*, &c. whereof there are divers Officers.

There is also a removing Wardrobe,

drie Wapen-meesters of Koningen van de Wapens, en ses Heralts, en vier Wapen-dragers, bekomende tot de bediening der Heralts.

Wie is den oppersten Meester van de Konings groete Kleerkasse?

Het is de Graaf van Sandwich.

In wat plaats is de groete Kleerkasse?

Het is in de Savoy.

Heeft de Koning eenige andere Kleerkassen?

Ja, hy heeft er een in al zijn koninglyke Huisen, als in Withal, in Windsor, in Hampton-hof, in den Tower van Londen, in Greenwich, &c. die elk haer besondere bedieningen hebben.

Daar is ook een verplaatfende Kleerkasse whereof

Dialogues.

whereof there are three Officers and three Pages.

In the Office of the Tents, Toyles, Hays and Pavilions, are two Masters, four Yeomen, one Groom, one Clerk-Comptroller, one Clerk of the Tents.

How many persons are there pertaining to the Office of the Robes, beside the great Master?

There is one Yeoman, three Grobans, one Page, two Purveyors, and about twenty other men of all necessary Trades.

How many Musicians hath his Majesty?

He hath sixty two in ordinary.

Hath he a Company of Comedians?

t'Samen-spraak. 131
se, die drie Bedieners heeft, en drie Staatjoners.

In die bediening der Tenten, lacht-doecken, Hallen, en Velt-tentten, zyn twee Meesters, vier hulpe, een knecht, een Klerk Tegen-rol-houder, een Klerk van de Tenten.

Hoe veel personen zyn der die tot de bediening der kleeren behooren, boven de opperste Meester.

Daar is een Yeoman, drie knechten, een Staatjonker, twee besorgers, en ontrent twintig andere mannen van alle noodsaakelyke Ampten.

Hoe veel Sang-meesters heeft sijn Majesteit?

Hij heeft zeventygh twee-en-sestigh.

Heeft hy een geselschap Schanspelers.

I Yes,

Yes, seventeen Men,
and eight Women
Actors.

Sir, It is enough for
once, I give you
thanks for your
good entertainment
and for your In-
structions.

Sir, I am your servant,
when you please to
do me the honour to
let me enjoy your
good company, I
will continue to'en-
tertain you upon the
same Subject.

Sir, You will infinite-
ly oblige me, I can
not deny that ho-
nour.

*Ia, seventien Spelers,
en acht Speelsters.*

*Mijn Heer, 't is voor
eens genoeg, ik bedank
u hooglyk voor u goe-
de onthaling, en voor
u onderregting.*

*Mijn Heer, ik ben u
Dienaar, alst u ge-
lieft my d'eer aan te
doen om my u goet ge-
selschap te laten ge-
nieten, ik sal voiber-
den u het vervolg van
dese saak te verhalen.*

*Mijn Heer, ghy ver-
pligt my oneyndelyk,
ik en kan u die eer
niet weygeren.*

Another

DIALOGUE

About the State of
England, at another
Meeting.

What are the
Officers of
his Majesty
under the Master
of the Horse?

First there are twelve
Querriers, so call'd
from the French
word *Escuyer*, deri-
ved from *E'curie* a
Stable, their Office
is to attend the King
on hunting on pro-
gress, or on any oc-
casion of riding a-
broad, to help his
Majesty up and down
from his Horse.

Next is the chief *Ave-
ner*, from *Avena*
Oats, his Office is to

Een andere

t'SAMEN-SPRAAK

Betreffende den Staat
van Engeland, op
een andere ont-
moeting.

Wie zijn de be-
dieners van
sijn Maje-
steit onder d'opperste
Stalmeeester?

Daar zijn ten eersten
twaalf Querriers,
zoo genaamt van 't
Frans woert *Stal-
meeester*, voort ge-
komen van *E'curie*,
eenen *Stal*, hun be-
diening is de Koning
op te Wagten als hy
ter Jacht gaat,
of in eeniger gelegen-
heyt uyt rijt, om zijn
Majesteit op en van
't paart te helpen.

Naast dien is der opper-
sten *Avenner*, van
Avena haver, zijn
pro-

provide Forrage.

There are two Clerks
of the Avenary.

One Clerk of the Sta-
ble, and about 38
other under-Offi-
cers.

How many Grooms
are there?

Sixty four, and 26
Footmen in their
Liveries to run by
the Kings Horses.

I have heard of a Clerk
of the Market, what
Office is it?

The Clerk of the Mar-
ket is a very ancient
Officer in the Kings
Houſhold, who is
to keep a Standard
of all Weights and
Measures, and to
burn all false weights
and measures, and
from the pattern of
this Standard are to

t'Samen-spraak.

*ſijn bedſening is vou-
der te beſorgen.*

*Daar zijn twee Klerken
van de haverije.*

*Een Klerk van de Stal,
en ontrent 38 onder
Officiers.*

*Hoe veel Stalknechts
zijnder?*

*Vier-en-ſeſſigh, en 26
Voet-knechten, die
levery dragen om by
de Konings paarden
te loopen.*

*Ik hebbe gehoort van een
Klerk van de markt,
wat bediening is dat?*

*De Klerk van de marka
is een zeer out Officier
in de Konings Huisge-
ſin, dewelke mate be-
hoort te houden van
alle gewichten en on-
rechtige gewichten,
en maten te verbran-
den, en na 't voor-
beeld deſer mate, moe-
ten alle de Gewichten
be*

Dialogues.

be taken all the Weights and Measures of the Kingdom.

Are not there divers other Offices belonging to the King of great importance, which are not subordinate to any of the three fore-mentioned great Officers.

Yes, as the Master of the great Wardrobe, Master of the Ordnance, and the Warden of the Mint; but there is no Office more profitable than the Post-Masters Office, the profits whereof are settled by Act of Parliament on his Royal Highness the Duke of York, but his Majesty doth constitute his Post-

t^e Samen-spraak. 135
en Maeten van het Koninckryck genomen worden.

Heeft de Koning niet verscheide andere bedieningen, van groot belang, dewelke de dry voornoemde groote Officieren niet onderworpen zijn?

Ja, als de meester van de Kleer-kasse, meester van 't Geschut, en den bewaarder van de Munt. Maar daar is geen bediening voordeeliger als de Post-meesters bediening, de profijten daar van sijn gestelt op sijn Koninglijke Hoogheit den Hertog van York, maar zijn Majesteit stelt zijn Post-meester gemeinlijk by open brieven.

Master General by Letters Patents under the great Seal of *England*, and accordingly, hath conferred that Office upon the Right Honourable *Henry Lord Arlington*, his Principal Secretary of State.

How many Principal Secretaries of State are there at present?

There are two, *Henry Lord Arlington*, and *Sir John Trevor*.

Do they sit in the Kings Privy Council?

Yes.

Have they their Lodgings in the Kings Houses?

Yes.

Is that Office profitable?

onder 't groote zegel van Engeland, en volgens dese ordre heeft by dese bediening gegeven aan den honorable Heer Henrikus Arlington, zijn voornaamste Geheym-schrijver der Staat.

Hoe veel voornaamste geheym-schryvers van den Staat zijnder tegenwoordig?

Daar zijnder twee, Heer Hendrik Arlington, en den Ridder Joannis Trevor.

Sittense in de geheimen Raat des Konings?

Ja.

Hebben zy hare woningen in des Konings huysen.

Ja.

Is die bediening voordelig?

Their

Their settled allowance from the King in Salary and Pension is little less than two thousand pounds sterling *per annum* to each of them.

They have the custody of that Seal of the King which is call'd the Signet, the use and application whereof giveth denomination to an Office of the Court, call'd the Signet-Office, wherein there are four Clerks, who wait alternatively by months, and prepare such things as are to pass the Signet, in order to the Privy Seal, or great Seal.

How many Masters of Requests hath the King?

He hath four for the

Hare gesette toefegging van de Koning in loon en teer-gelt is weynig minder als twee duysent pond sterling's jaars aan elk van haar.

Zy hebben de bewaring van dat zegel des Konings 't welk men noemt het Signet, het gebruik en toepassing daar van geeft de benoeming aan de Officie van 't Hof, genaamt de Signet Officie in de welke zijn vier Klerken, die by beurten dienen by maanden, en bereyden die dingen die gezegelt moeten zijn in gevolg tot het geheyme Zegel, of groote Zegel.

Hoe veel Versoek-meesters heeft de Koning?

Hy heeft'er tegenvoor-

present, who are,
Colonel *Gervase Hol-*
les.

Sir Thomas Beverley.

Sir Charles Cotterel.

Sir John Berckenhead.

There are also four
Clerks of the Coun-
cil.

What are their names?

Sir Richard Brown.

Sir Edward Walker.

Sir John Nicolas.

Sir Robert Southwell.

What are the Names
of the four Clerks
of the Signet?

Sir John Nicolas,
Knight of the Bath.

Sir Philip Warwick,

Mr. Trumbal.

Mr. Bear.

What Office hath *Sr.*
Joseph Williamson?

He is Keeper of the
Paper-Office, and
hath in his charge
all the publick Pa-

dig vier,

De Welke zijn Colonel
Gervase Holles.

Heer Tomas Beverley.

Heer Karel Cotterel.

Heer Joannis Bercken-
head.

Daar zijn ook vier
Klerken van den
Raat.

Hoe werdense genoemd?

Heer Rijkert Brown.

Heer Edward Walker.

Heer Joannis Nicolaas.

Heer Robert Southwel

Hoe werden de vier
Klerken van 't Sig-
net genoemd?

Heer Joannis Nicolaas,
Ridder van der Bath.

Heer Philip Warwick.

Meester Trumbal.

Mecster Bear.

Wat bediening heeft Sr.
Joseph Williamson.

Hy is bewaarder van de
nasoekende pampie-
ren, en heeft in zijn
bediening al de open-

pers,

pers, Writings, Matters of State, and Council, all Letters, Intelligences, Negotiations of the Kings publick Ministers abroad, and generally all the Papers and Dispatches that pass through the Offices of the two Secretaries of State, which are from time to time transmitted into this Office, and here remain.

bare pampieren, schriften, staats-zaken, en den Raat, al die Brieven, Kondschappen, Handelingen der openbare Dienaren des Konings buytens Rijk, en gemeynlyk al de Pampieren, en Afvaardigens die door de bedieningen gaan van twee Heymfchryvers des Staats, dewelke werden van tijt tot tijt overgesonden in dese bedieningen om hier te blijven.

What Fee hath he?

Wat loon heeft hy?

He hath 160 pounds a year.

Hy heeft 160 pont sterlings's jaars.

I would fain know the Names of all the Lords of his Majesties Privy-Council.

Ik wilde garen de namen weten van die Heeren die in zyn Majesteits geheymen Raat zyn.

If you please, I will write you a list of them, and give it you next time we meet.

Zoo't u gelieft, ik salse u al in schrift stellen, en geven het u de naaste ontmoeting.

I 5

You

You shall obligeme.

I shall not fail. •

Sir, I have another question to ask you.

I hear you Sir.

The Queen of *England* hath she a Court, and Officers to her self?

Without doubt, and one very splendid and magnificent.

Hath she a settled Revenue for the maintenance of it?

Yes Sir, His Majesty hath settled upon her 40000 pounds a year.

It is a considerable Revenue.

How is her Majesties Court governed as to the Civil Government?

Her Majesty hath a Council consisting of 30 persons of

Gy sult my verpligten.

Ik sal niet mankere.

Mijn Heer, ik heb u een ander geschil te vragen.

Ik hoor u Mijn Heer.

De Koningin van Engeland, heeft sy een Hof en Officiers voor haar self.

Sonder twyffel, en een zeer heerlyk en statig.

Heeft zy een gesette inkomst tot onderhouding des selfs?

Ja mijn Heer, zyn Majesteit heeft 40000 pont steerlings op haar geset.

Het is een aanmerkelyke inkomst.

Hoe wert haar Majesteits Hof bestiert in de Burgerlyke Regeering?

Haar Majesteit heeft eenen Raat bestaande in 30 personen van great

Dialogues.

great worth and
dignity.

Is it possible?

It is very true.

What Officers hath
her Majesty?

She hath five Gentle-
men Ushers of her
Privy Chamber.

Two Cup-Bearers.

Two Carvers.

Two Sewers.

Five Gentlemen-Ush-
ers daily waiters.

Ten Grooms of the
Privy-Chamber.

Seven Gentlemen-
Ushers quarter wai-
ters.

An Apothecary.

A Surgeon.

Six Pages of the Bed-
Chamber.

Four Pages of the
Presence.

Eight Officers belong-
ing to the Robes.

Twelve Grooms of
the Bed-Chamber.

t'Samen-spraak. 141

grootte waardigheyt
en heerlykheyt.

Is 't mogelijk?

't Is zekerlyk waer.

Wat Amptenaers heeft
hare Majesteit?

Zy heeft vijf Staat-pa-
gies van haar ge-
heym-kamer.

Twee Schenkers.

Twee Voor-snyders.

Twee Edele Dienaars.

Vijf Staat-pagies die
alle dage dienen.

Tien knechten van de
Geheym-kamer.

Zeven Staat-pagies die
by quartieren dienen.

Een Apoteker.

Een Genees-meester.

Ses Pagies van de Bed-
kamer.

Vier Pagies van de te-
genwoordigheyt.

Acht Officiers behooren-
de tot de kleeren.

Twaalf knechten van de
Bed-kamer.

One

One Porter of the
back-Stairs.

A Master of the
Queens Barge, and
24 Watermen.

The Countess of *Sus-
folk* is the Groom
of the Stool, Lady
of the Robes, and
of the Privy Purse.

Seven other Ladies of
the Bed-Chamber,

Do you know their
Names?

Yes, The Dutchess
of *Buckingham*, the
Dutchess Dowager
of *Richmond*, the
Dutchess of *Cleve-
land*, the Countess
of *Bath*, the Coun-
tess of *Falmouth*,
the Lady *Marsbal*,
and the Lady *Ge-
rard*.

Six Maids of Honour,
all Gentlewomen
unmarried.

A Governess call'd the

*Een drager van d'ach-
ter-trappen.*

*Een Meester van de
Koningins schuyt,
en 24 Bootsman.*

*De Gravin van Sus-
folk is de Staat-juf-
fer van de kleeren en
van de geheime
beurs.*

*Zeven andere Juffers
van de Bed-kamer.*

Weet ghy hare namen?

*Ja, de Gravin van
Buckingham, de
Hertogin Douagie-
re van Richmond,
de Hertogin van
Kleefs-landt, de
Hertogin van der
Bath, de Hertogin
van Falmouth, Me-
vrouw Marschalk,
en de Juffrou Gerrit.*

*Ses Staat-Dogters, de-
welke al ongetroude
Adelijke Juffers zijn.*

*Een Heerscherse, ge-
Mo-*

Dialogues.

Mother of the
Maids.

Six Chambriers or
Dressers.

A Launderess, a Seam-
stress.

A Starcher, and a ne-
cessary Woman.

Do they all receive
Fee?

Yes, and are pay'd by
her Majesty out of
her own Revenue.

Have you told me all
that belongs to her
Majesties Court?

There are besides di-
vers Officers below
Stairs belonging to
her Majesties Table
and Stable, pay'd by
the King, for which
there is allow'd
twenty thousand
pounds more.

Sir, Since we are come
so far, I must beg
your patience to

t'Samen-spraak. 143
*naamt Moeder van
de Dogter.*

*Ses Kamenieren of Ver-
ciersters.*

*Een Wasscheresse, een
naysster.*

*Een Stijfster, en een noot-
zakelyke Vrouw.*

*Hebben zy al t'zamen
loon.*

*Ia, en sy werden betaalt
by haar Majestejt uit
haar eigen inkomst.*

*Hebt ghy my alles ge-
seyt dattot haar Ma-
jestejts Hof behoort?*

*Boven dien zijnder ver-
scheyden andere Offi-
cieren die om laag die-
nen behorendetot haar
Majestejts Tafel en
Stal, die door de Ko-
ning betaalt werden,
voor de welke daar
20000 pont sterlings
meer uytgegeven wert.*

*Mijn Heer, dewyl wy
zoo veer gekomen
zyn, moet ik u om
con-*

continue your discourse to me of his Royal Highness the Duke of York's Court.

It was my intention Sir and to begin, you must know that his Royal Highness hath two Gentlemen of the Bed-Chamber.

Who are they?

The Earl of *Peterborough*, who is also Groom of the Stoel, and the Lord *Hawley*.

A Treasurer of his Household, Sir *Alan Apfly*.

A Comptroller.

A Secretary.

A Keeper of the Privy Purse.

A Master of the Robes, and Groom of the Bed-Chamber.

gedult versoeken my vorder te verhalen van zijn Koninglijke Hoogheyt de Hertog van Jorks Hof.

Het was mijn voornemen ook Mijn Heer, en om te beginnen, ghy moet weten dat zijn Koningblijke Hoogheyt twee Edelmanns heeft van de Bed-kamer.

Wie zijnze?

De Graaf van *Peterborough*, dewelke ook knecht van den Stoel is, en de Heer *Howley*.

Een Schat-meeſter van zijn Huys, Heer *Alan Apfly*.

Een tegen-rol-bouder.

Een Geheynſchrijver.

Een bewaarder van de geheime beurs.

Een Meeſter der Kleeren, en knecht van de Bed-kamer.

What

Dialogues.

What Fee have they?
The Treasurer of the
Houhold hath 400
marks, or 266 l. 13
s. 4 d.

The Comptroller as
much.

The Secretary 200 l.

The Keeper of the
Privy Purse 100 l.

The Master of the
Robes 266 l. 13 s.
4 d.

Hath his Highness but
one Groom of the
Bed-Chamber.

He hath six others who
have each 200 l.

What Officers are
there belonging to
his Royal Highness
Chappel?

An Almoner, and
Five Chaplains.

A Sacristan.

A Keeper of the Clo-
set.

t'Samen-spraak. 145

Wat loon hebbenze?

*De Schatmeester van 't
huis heeft 400 merkz
ofte 266 pont, 13
sch. 4 penn. steert.*

*De Tegen-rol-houder
heeft ook soo veel.*

*De Geheym-schryver
200 pont steerlings.*

*De Bewaarder van de
Geheyme beurs 100
pont steerlings.*

*De Meester van de klee-
ren 266 pont, 13
schellingen 4 pen. st.*

*Heeft sijn Hoogheit maer
een knecht van de
Bed-kamer.*

*Hy heeft ses anderen die
elk 200 pont st. hebben.*

*Wat Officieren zyn der
die tot zyn Konink-
lyke Hoogheys Ka-
pelle behoren?*

Een armen besorger.

Vyf Kappellaans.

Een Sacristan.

*Een bewaarder van het
Cantoor.*

A

A Gentleman-Usher
80 l.

Four Gentlemen wait-
ers, each 40 l.

A Yeoman of the Ro-
bes 60 l.

A Brusher 40 l.

A Yeoman of the
Wardrobe 80 l.

Two Barbers, each
80 l.

Four Pages of the back
Stairs, each 80 l.

One Groom of the
Privy Chamber.

One Groom of the
Presence.

One Physician, Sir
Charles Scarborough
200 l.

One Chirurgion.

One Apothecary.

A Secretary of the
Languages 100 l.

A Gentleman-Harbin-
ger 50 l. beside ri-
ding charges 8 s.
4 d. a day.

Een Edelman Deur-
waerder.

Vier Adele dienaars elk
40 pont steerlings.

Een Kamer-dienaar 60
pont steerlings.

Een Kleer-veger 40
pont steerlings.

Een knegt van de klee-
kasse 80 pont steerl.

Twee Baarischeerders,
elk 80 pont st.

Vier Pagies van d' agter-
trappe, elk 80 pont st.

Een knecht van de ge-
beyme kamer.

Een knecht van tegen-
woordigheyt.

Een Medicijn, Heer Ka-
rel Scarborough 200
pont steerlings.

Een Genees-meeſter.

Een Apoteker.

Een Secretaris van de
talen 100 pont st.

Een Wijk-meeſter 50
pont st. benevens rij-
dende koſten 8 ſch. 4
penn. ſt. daags.

A

Dialogues.

A Seamestrefs and
Laundress to the
Body, 105 l.

A Laundress to the
Table 150 l.

A Yeoman of the
Wine-Cellar 50 l.

A Yeoman of the
Beer-Cellar 40 l.

A Yeoman of the
Poultry and Larder,
30 l.

A Yeoman of the
Wood - yard and
Scullery 30 l.

**Of the Pantry and
Ewyr 30 l.**

One Porter 50 l.

**A Keeper of the
Armoury 50 l.**

A Trumpetter 30 l.

**A necessary Woman,
40 l.**

**A Chamber-Keeper to
the Maids 10 l.**

A Bottleman.

t'Samen-spraak. 147

**Een naayster, een was-
scherse van 't linnen
tot het lijf 105 p. st.**

**Een Waster voor de Ta-
fel 150 pont steerl.**

**Een knegt van de Wijn-
kelder 50 pont st.**

**Een knecht van de Bier-
kelder 40 pont st.**

**Een Bedienaar van de
Hoenderyen, of lar-
deerye, 30 pont st.**

**Een Bedienaar van de
Hout - plaats en
Schuytevoerderye 30
pont steerlings.**

**Van de Brootkamer en
't Lampet 30 p. st.**

**Een deurbewaarder 50
pont steerling.**

**Een bewaarder van de
Wapen-kamer 50 p. st.**

Een Trompetter 30 p. st.

**Een nootsakelijke vrou,
40 pont steerling.**

**Een bewaarder van de
Dochters kamer 10
pont steerling.**

Een Kelder-knecht.

K

One

One Clerk to the
Commissioners 50 l.

A Messenger to the
Commissioners 71
l. 18 s. 4 d.

A Door Keeper to the
Commissioners.

What Officers are there
of the Kitchin?

A Clerk of the Kitchin,
50 l.

The Master Cook 40
l.

Second Cook 30 l.

Three Turn-Broaches,
each 18 l. 5 s.

One Scowrer.

Pan-Keeper.

Porter of the Kitchin.

Coal-Carrier.

A Porter at *Whitehall*.

A Gardiner.

What Officers hath his
Royal Highness for
his Revenue?

Een Klerk voor de Be-
vel-hebbers 50 p. st.

Een Bode voor de Be-
vel-hebbers 71 pont
18 schell. 4. penn. st.

Een Deurwaarder voor
de Bevel-hebbers.

Wat Ampten zijnder in
de Keuken?

Een Schryver van de
keuken 50 pont st.

Een Opper-kok 40 pont
steerlings.

De Tweede-kok 30 pont
steerling.

Drie Spit-Wenders elk
18 pont 5 schell. st.

Een Schuurer.

Een Panne-bewaarder.

Een Deur-bewaarder
van de keuken.

Een Kolen-drager.

Een Deur-bewaarder
van *Withal*.

Een Hovenier.

Wat Ampten heeft zijn
Koninglijke Hoog-
heit voor zijn inkom-
sten?

A

Dialogues.

A Treasurer of the Revenue.

An Attorney-General, 40 l.

A Solliciter-General, 40 l.

Another Solliciter 4 l.

An Auditor-General, 180 l.

An Assistant to the Auditor.

A Messenger to the Revenue 7 l. 18 s. 4. d.

And for Hunting?

A Master of the Buck-Hounds 500 l.

Three Huntsmen of the Buck-Hounds.

Four Huntsmen of the Fox Hounds.

A Teacher of the setting Dogs.

A Master of the Barges 50 l.

Twenty four Watermen Pensioners.

t'Samen-spraak. 149

Een Schat-meester van d'inkomst.

Eenen gemeynen Regtsbesorger 40 pont st.

Eenen gemeynen solliciteur 40 pont st.

Een ander bevorderaar 4 pont steerlings.

Eenen gemeynen hoorder 180 pont steerl.

Een bystant hoorder.

En Bode van d'inkomst 7 l. 18 s. 4. d. 8 schell. 4 pont steerling.

Een voor de Jaght?

Een meester van de Jagtbonden 500 pont st.

Drie Jagers van de Jagt-bonde.

Vier Jagers van de Vos-bonde.

De sittende bonden-meester.

Meester van de Jachten 50 pont steerlings.

Vier-en-twintig loontrekkende Schuytvoeders.

What Officers and Servants are there in his Highnesses Stable?

A Master of the Horses, *Henry Jermin Esq;* 266 l. 13 s. 4 d.

Two Esquires, each 100 l.

A Clerk of the Stable, 60 l.

A Surveyor of the Stable 40 l.

A Yeoman Rider 80 l.

Two Pages of Honour, each 100 l.

Fourteen Footmen, each 39 l.

Fifteen Grooms, each 32 l. 10 s.

Three Coachmen, each 78 l. for themselves, three Postillions, and three helpers.

Two Sumptermen, each 26 l.

Three Muleteers, each 26 l.

Wat Officiers en Dienaars zijnder in zijn Hoogheijts Stal?

Een Stal-meeſter, mijn Heer, Hendrik Jermin; 266 pont 13 ſchell. 4 ſtuiv. ſteerl.

Twee Schilt-knappen, elk 100 pont ſteerling.

Een Klerk van de Stal 60 pont ſteerling.

Een beſtierder van den Stal 40 pont ſteerl.

Een Paart-bereyder 80 pont ſteerling.

Twee Staat-jonkers, elk 100 pont ſteerlings.

Veertien Voet-knegten, elk 39 pont ſteerl.

Vijftien Stal-knegts, elk 32 pont 10 ſchell.

Drie Koetsiers, elk 78 pont ſteerl. drie Poſtjongens, en drie hulpen.

Twee Laſt-dragers, elk 26 pont ſteerling.

Drie Muyl-dryvers, elk 26 p. ſt. Por-

Porter of the Stables,
32 l. 10 s.

Hath his Royal Highness any Guards?

Upon all occasions when he goeth abroad without the King he hath for his particular Guard a gallant Troup of Horse, Commanded by *Monseigneur de Blancfort.*

Sir, I am afraid to tire your patience, or else I have many other questions to ask you.

Sir, I assure you, you cannot, therefore I entreat you to go on.

Sir, It is enough for the present, let us

Een Deurwaarder van den Stal 32 pont 18 schell. steerlings.

Heeft sijn Koninglijke Hoogheyt eenige lijfwacht?

Zo dickwils als sijn Koninglijke Hoogheyt sonder de Koning uytgaet heeft hy voor sijn Lijf-wacht in 't besonder een schoone Krijgs-bende (of Compagnie) Ruyters onder 't gebiet van mijn Heer Blancfort.

Mijn Heer ik vreesse u langmoedigheyt te veel te vergen, ofte anders sou ik u noch van veel andere saken hebben te vragen.

Mijn Heer, ik verseker u, dat ghy 't niet en kunt, derhalven bid ik u voort te varen.

Mijn Heer, 't is voor dese tijdt genoeg, laat

go and drink a cup
of Sack, after that I
shall take my leave
of you for this day.

Sir, I pray excuse me, I
have promised a
friend of mine to
call him at his house
about this time.

Sir, I will not hinder
you, adieu till our
next meeting.

Your humble servant,
Sir.

I shall wait upon you
to-morrow, Sir.

Sir, I shall prevent
you.

Sir, Your most humble
servant, you are well
met, I was going
to your house.

And I was going to
your house also.

Sir, I am a thousand
times obliged to
you.

ons een roemer
Spaanse wijn gaan
drinken, daar na sal
ik mijn afscheyt van
u nemen.

Mijn Heer, ik bid u,
verschoont my, ik
heb een vriend beloofd
omtrent desen tijd
hem by te komen.

Mijn Heer, ik sal u niet
beletten, vaart wel
tot weerstiens.

Mijn Heer, u ootmoe-
dige dienaar.

Ik sal u morgen komen
bezoeken, mijn Heer.

Mijn Heer ik sal u voor-
komen.

Mijn Heer, u zeer oot-
moedige dienaar, ghy
zijt wel ontmoet, ik
was nae u buys
gaande.

En ik was ook tot u went
gaande.

Mijn Heer, ik ben duy-
sent maal aan u ver-
pligt.

Pray Sir not a word of those things, you do oblige mee very much.

Ik bid u mijn Heer spreekt daar niet af, ghy verpligt my zeer.

Whither shall we go?

Waar sullen we gaan?

Let us goe into the Piazza in Common-Garden.

Laat ons in de wandeling van Common-garden gaan.

What shall we doe there?

Wat sullen we daar doen?

Wee shall see the Souldiers.

Wy sullen de Soldaten zien.

What Souldiers?

Wat Soldaten?

The Souldiers of the Kings Guard, which meet there every morning at nine of the Clock, to mount the Guard at *Whitehall*.

De Soldaten van de Konings Lijfs-wagt, dewelke daar alle morgen te negen uur komen om de Lijf-wagt op te voeren na Whitehall.

I shall be glad to see them.

Ik sal zeer blijde zijn die te zien.

Did you not see them yet?

Hebje ze nogh niet gezien?

I did not see them mount the Guard.

Ik hebze de Lijf-wacht niet op sien voeren.

There they are al ready They are at Prayers.

Daar zijn ze alreets, zy zijn in haar gebeden.

Let us go quickly to see them march.

We need not make so much hast.

They are in great number.

They are four Companies.

How many Regiments of Foot hath his Majesty?

Four, The first is call'd the King's Regiment, Comanded by Colonel *John Russel*, Brother to the Earl of *Bedford*, who is a very brave and valiant Gentleman, very much beloved by his Majesty for his great fidelity and his great services.

I know him by reputation, he is much spoken of at the Court of *France*.

Laat ons ras gaan, omse te sien voorttrekken.

Wy hoeven ons soo niet te haasten.

Zy zijn in groot getal.

Zy zijn vier Krijgs-benden.

Hoe veel Opperhoofdige beyr voet-volk heeft sijn Majesteit?

Vier, het eerste wert genaamt de Konings Regiment onder 't bevel van Colonel Joannis Russel, de Hartog van Bedfords Broeder, die een heel braaf en klöckmoedig Edelman is, seer wel bemint van sijn Majesteit om sijn groote getrouwey en goede diensten die hy hem gedaan heeft.

Ik ken hem door de grootachting, daar wert van hem in het Hof van Vrankrijk, veel gesproken.

Dialogues.

His merits are very well known every where in *Europe*.

Who is his Lieutenant Colonel?

Mr. *Edward Grey*, Brother to the Lord *Grey*.

Who is the Major?

Mr. *William Rolleston*.

How do you call the second Regiment?

The Duke of *York's* Regiment, Com-
manded by Sr. *Charles Littleton*,
whose Lieutenant Colonel is Sir *John Griffith*, and his Major *Nathanael Dorrel*.

Who is Colonel of the third Regiment?

Sir *Walter Vane*, whose Lieutenant Colonel is *Thomas Howard*, and Sir *Tho-*

t'Samen-spraak. 155

Zijn verdiensten zijn over al door heel *Europa* zeer wel bekend.

Wie is zijn Lieutenant Colonel?

Mijn Heer *Edward Grey*, broeder van den Heer *Grey*.

Wie is d'Overste Wachtmeester?

Monsieur *William Rolleston*.

Hoe noemt men 't tweede Regiment?

Den Hartog van *Jorks* Regiment gecommandert door Heer *Karel Littulton*, wiens Lieutenant Colonel is Heer *Joannis Griffith*, en zijn overste wagt-meeſter *Nathanael Dorrel*.

Wie is Colonel van 't derde Regiment?

Het is Heer *Walter Vane*, wiens Lieutenant Colonel is *Thomas*

mas Ogle Major.

Who is Collonel of the fourth Regiment?

The Earl of Craven, his Lieutenant Collonel is Sir James Smith, his Major John Millar.

How many Companies are there in each Regiment?

There are 24 Companies in the Kings Regiment, and about 1700 men.

In the Duke of York's Regiment there are 720 men.

In the third Regiment 600 men.

In the fourth about 1000 men.

His Majesty hath Horse-Guards also.

There are also three

Howard, en Heer Thomas Ogle voor overste Wagt-meester.

Wie is Colonel van 't vierde Regiment?

De Graaf van Craven, zyn Lieutenant Collonel is Heer Jacobus Smit, sijn overste Wagt-meester is Joannis Millar.

Hoe veel Compagnien zyn der in elk Regiment?

Daar zyn 24 Compagnien in de Konings Regiment, en omtrent 1700 man.

In den Hartog van Yorks Regiment zyn 720 man.

In 't derde Regiment 600 man.

In 't vierde Regiment omtrent 1000 man.

Syn Majesteyt heeft ook Ruytery.

Daar zyn drie schoone com-

Dialogues.

compleat Troopes
for his Life-Guards,
whereof one is call'd
the Kings Troop,
consisting of 200
Horse, and Com-
manded by the Duke
of *Monmoub*; the
second the Queens
Troop, 150 Horse,
and Commanded by
Sir *Philip Howard*;
and the third the
Duke of *Torke's*
Troop, 150 Horse,
Commanded by the
Marquess of *Blan-*
kfort.

Under the Captain of
the Guard are four
Lieutenans, which
are,

Sir *Thomas Sandis*.

Sir *Gilbert Gerard*.

Major General *Eger-*
ton.

And Sir *George Amble-*
ton.

t'Samen-spraak. 157

Compagnien voor sijn
Lijf-wacht, van de-
welk daar een ge-
noemt wert de Konings
Compagnie, bestaan-
de in 200 paarden,
en gecommandeert
door den Hertog van
Monmouth, de
zweede is de Konin-
gins Compagnie, 150
paarden, en gecom-
mandeert door Heer
Philip Howard, en
de derde is den Har-
tog van Jorks Com-
pagnie, gecomman-
deert door Markgraef
van Blankfort.

Onder de Capiteyn van
de *Lijfwagt* zijn vier
-*Stedehouders (of Lieu-*
tenants) dewelk zijn:

Heer *Tomas Sandis*.

Heer *Gilbert Gerrit*.

En Heer *Joris Ambul-*
ton,

Who

Who is the Cornet?

Mr. Stanly, Brother to the Earl of *Derby*.

There are also a Quarter-Master, and four Brigadeers.

What is the Office of the Captain of the Life-Guard?

His Office is at all times of War or Peace to wait upon the King's Person, (as oft as he rides abroad) with a considerable number of Horsemen well armed and prepared against all dangers whatsoever.

What Pay hath a Colonel of Foot?

Twenty shillings a day, that is almost 400 pounds a year.

And a Colonel of Horse?

Wie is Kornet?

Het is Monsieur Stanly, broeder van de Graaf Derby.

Daar is ook een Wijkmeester, en vier bevelhebbers.

Wat is de bediening van de Capiteyn van de Lijfwacht?

Zijn bediening is altijd op de Koning te passen, 't zy oorlog ofte vrede, (zoo dikwils als by uit rijt) met een bemerkelijke getal van Ruiters wel gewapent en toegerust tegen alle gevaar.

Wat betaling heeft een Colonel van 't Voetvolk?

Twintig Schell. steerl.'s daags, dat is bykans 400 p. st.'s jaars.

En een Colonel van de Ruyterye.

Twel-

Twelve shillings a day, that is above two hundred pounds a year.

What Pay hath the Captain of the Life-Guard?

He hath thirty shillings a day, that is near five hundred and fifty pounds a year.

The two other Commanders of the Queen and Duke's Troops have each 20 shillings a day.

The other Officers have proportionable Pay.

What Pay hath each Captain of Foot?

In the time of Peace they have but half Pay, which is ten shillings a day, but in time of War they have double.

Twaalf schell. daags. dat is over de twee hondert pont steering's jaars.

Hoe veel heeft de Capiteyn van de Lijfwacht?

Hy heeft dertig schellingen's daags, dat is bykans vijf-hondert en vijftig pont steerl. 's jaars.

Die twee andere bevelhebbers van de Koningins en Hartogb. van Jorks Compagnie hebben elk 20 schell. st. 's daags.

De andere bedienaars worden voegzaamlyk betaalt.

Hoe veel heeft elk Capiteyn van't Voetvolk.

In den tijt van Vrede hebben zy maar halve betaaling, 't welk is tien schell.'s daags, maar in den tijt van oorlog hebben zy twintig. And

And each Foot-Souldier hath ten pence a day.

And each Horseman two shillings and six pence, only those of the Life-guard have each four shillings a day.

Hath not his Majesty another Guard in his House both above and below Stairs?

Yes, He hath the Guard that is call'd the Honourable Band of Gentlemen-Pensioners, who wait in the Presence-Chamber, and are chosen out of the best and most ancient Familie of England. Their Office is to attend the Kings Person to and from his Chapel, only as far as the

En elk Soldaat tien stui-
vers 's daags.

En elk Ruiter twee schel-
lingen en ses pennin-
gen st. alleenlijk die
van de Lijf-wacht
hebben elk vier schel-
lingen 's daags.

Heeft zijn Majestejt
geen andere Lijfwagt
in zijn Paleys boven
en beneden de trap-
pen?

Ja, hy heeft de Lijfwagt
die men noemt d' eer-
waardige benden van
Edelmans die loon
trekken, die in de
Kamer van tegen-
woordighejt zijn ge-
kosen uyt de beste en
oudste Geslagten van
Englant. Haar be-
diening is de Koning
te vergeselschappen
als by na de Kapelle
gaat en als hy weer
komt tot in zijn ge-
Privy-

Dialogues.

Privy-Chamber also in all other solemnities. The Fee to each is 100 pounds yearly. They are fifty in number, over whom there is a Captain, usually some Peer of the Realm, who is at present *John Lord Belafys*, who hath 360 *l.* yearly.

His Lievtenant is Sir *John Bennet*, Knight of the Bath, he hath 260 *l.* yearly.

Sir *John Walpool* Knight, is the Standard-Bearer, he hath 200 *l.* yearly.

Ordinarily one half wait only, and by quarter.

What are their Arms? Gilt Pole-Axes, and in time of Warre

t'Samen-spraak 161:

heyme Kamer, gelijk ook in alle andere omstandige gebruiken.

Zy hebben elk 100 pont st. 's jaars. Zy zijn vijftig in 't getal, en hebben een Capiteyn en 't is gemeynlyk een genoot des Ryks, tegenwoordig is 't *Joannis Heer Belafys*, en hy heeft 360 p. st. 's jaars.

Sijn Stedehouder (of Liutenant) is *Heer Joannis Bennet*, Ridder van het Bat, hy heeft 260 pont st. 's jaars.

Heer Joannis Ridder Walpoel, draagt de Velt-wimpel, hy heeft 200 p. st. 's jaars.

Zy dienen gemeynlyk maar half, en in vier deelen.

Wat wapens dragen zy? Vergulde Paal-Axens, of stokken, en in tyt their

their Arms on
Horse-back are Cu-
rassiers Arms, with
Sword and Pistol.

Again, In the first
Room above Stairs,
called the Guard-
Chamber, attend the
Yeomen of the guard
of his Majesties Body,
whereof there was
wont to be 250
men of the best qua-
lity, under-Gentry,
and of a larger sta-
ture then ordinary.!

How many are there
at present?

There are at present
100 in daily wait-
ing, and 70 more
not in waiting, and
as any of the 100
shall die, his place
is to be filled up out
of the 70.

How are they clad?

t'Samen-spraak.

*van oorlog zijn hare
wapens te paarde
Borstgeweren, met
deegen en Pistool.*

*Dat meer is, in d'eerste
Boven-zaal, genoeme
de Kamer van de
Wacht-dienaars van
zijn Majesteyts Lijf-
wacht, de welke ge-
meynlyk 250 man
van goeden staat
plegen te zijn, onder
andere van een veel
grooter gestalte als
gemeyn.*

Hoe veel zijnder nu?

*Daar zijnder tegen-
woordig 100 die da-
geliks op-passen, en
70 meer die niet op
en passen, en als'er
eenige van de hon-
dert komen te ster-
ven, dan kiest men
daar uit de 70 om de
plaats te hervullen.*

Hoe zijnze gekleet?

They

They weare scarlet coats down to the knee, and scarlet Breeches, both richly guarded with black-Velvet, and rich Badges upon their Coats before and behind.

Moreover, black-Velvet - round - broad-crown'd Caps, (according to the mode used in the Reign of *Hen. 8.*) with Ribbons of the Kings colours.

Yes, I know it, I have seen them.

But I did not observe what Armes they bear.

Of late one half of them bear in their hands Harquebuzes, and the other half Partisans, with large Swords by their sides.

Zy dragen Scharlakense Rokken die tot de knien toe komen, en Scharlakense Broeken, beyde rijkelyk met swart Fluweel geboort, en rijke teykenen voor en agter op hare rokken.

Daar-en-boven swarte Fluwelen ronde breed-ge kroonde mutsen (op de manier alse gedragen hebben in de Regering van Hendrik 8) met lint van de Konings kleur.

Ia, ik weet et, ik hebse gezien.

Maar ik heb'er niet op gelet wat wapens dat zy dragen.

Onlangs heeft de eene helft van haar Hant-roers gedragen, en d'ander helft Lancien, met Turkse Swaarden op haar zijde.

L

What

What Pay have they?
They have two shillings six pence a day, and Diet allowed them.

Their Office is to wait upon the King in all his Houses, 40 by day and 20 to watch by night, and anywhere about the City to wait on the Kings person abroad by Water or Land.

Who is the Captain of this Guard?

It is at present *George Lord Vicount Grandison*, whose Fee is 1000 *l.* yearly.

His Lieutenant is *Colonel Thomas Howard*, whose Fee is 500 *l.*

Hath his Majesty no other Horse but his Life-Guards, you told me of?

Wat betaling hebbenze?
Zy hebben twee schellingen en een half steerl. 's daags, en de kost.

Haar bediening is op de Koning te passen in al sijn Huysen, 40 by daag, en twintig om 's nachts te waken, en als de Koning in de Stadt gaat te water of te Lant moeten zy op zyn persoon passen.

Wie is de Capiteyn van dese wacht.

Het is tegenwoordig Ioris Heer Markgraaf Grandison, hy heeft 1000 pontst. 's jaars.

Zyn Lieutenant is Colonel Thomas Howard, zyn loon is 500 pont.

Heeft sijn Majesteit geen ander Ruyterye als sijn Lyf-Wagt, daar gy my van geseit hebt.

Par-

Pardon me, He hath also a gallant Regiment of Horse, consisting of eight Troop, about 500 Horses, Commanded by the Earl of Oxford.

Hath the King no Garrisons in his chief Cities?

Yes, He hath about 24 Garrisons, where the rest of his Majesties Forces are disposed.

Besides the fore-mentioned Forces, I heard that there is the Militia of all *England*, that are commonly call'd the Train-Bands of every County.

You have heard the truth.

Is the number great?

The number is six

Verontschuldigt my, by heeft ook een schoon Regiment Ruyters, bestaande in 8 Comp. omtrent 500 Ruyters, daar den Graaf van Oxford Bevelhebber van is.

Heeft de Koning geen besettingen in zijn voornaamste Steden?

Ja, by heeft'er omtrent 24 Guarnisoenen, waer de rest van zijn Majesteyts machten bestelt zijn.

Behalvẽ dese voornoemde machten, hoor ick seggen, dat daer den Krijgs-handel van beel Engeland is, die gemeynlijk genoemt werden de Trainbands, of Burgerwage van elk Graaffchap.

Gy hebt de waarheyt gehoort.

Is het getal groot?

Het getal is 120 of 140

or seven score thousand able lusty men, who are ready upon all occasions to assist the King for the defence of his Kingdom of *England*.

Are they skilfull Soldiers?

Yes Sir, From time to time they are trained and disciplined, that they may become able and usefull Soldiers.

Sir, I thank you most humbly for your good instruction.

Sir, It is not so much worth, when you have any time to spare, you shall always find me ready to obey your commands.

Sir, Let us not Complement, I beseech you, you are the best Friend in the World.

Sir, I shall be so to you all my life.

Sir, and I shall study how to be gratefull for all your favours.

duysent sterke en kloeke Mannen, die altijd gereet zijn om in alle gelegentheden de Koning by te staan, tot bescherming van sijn Koninkrijk van Engeland.

Zijn't ervaren Soldaten?

Ja mijn Heer, van tijt tot tijt zijn sy geoeffent en getugtige, op dat se kloeke en nutte Soldaten mogen worden.

Mijn Heer, ik dank u ootmoedelijk voor u goede onderregting.

Mijn Heer, 't is geen dankens waart, als ghy eenigen tijt over hebt, sulc ghy my altijd gereet vinden om uwe bevelen te gehoorsamen.

Mijn Heer, laat ons niet pligtlegen, of complimenteeren, bid ik u, ghy zijt de beste Vriendt des Werelts.

Mijn Heer, ik sal t' uwaerts al mijn leven zoo zijn.

En mijn Heer, ik sal my bevluytigen, om voor alle uwe gunstigheden dankbaer te zijn.

E. Y N D E.

For to ask our necessary things.

Onse nodige saken t'eischen.

Give mee some Bread if it pleas you.
 Some brown Bread.
 Some wite Bread.
 Some Bread and Butter.
 Give me, give him, give us, give them :
 Some cruff.
 Some crum.
 A great loaf.
 Hot bread, new bread, stale bread.
 Rye bread.
 Wheaten bread.
 Barly bread.
 Give me some meat.
 Have you any meat?
 Bring me some meat.
 A dish of meat.
 A little plaet of beef.
 A little bit of beef.
 Salt beef.

*Geest my Broot zo 't u be-
 lieft.
 bruin Broot.
 witte Broot.
 Boter en Broot.
 Geest my, geest hem, geest ons, geest haar-luy.
 Korst.
 kruim.
 Een groot Broot.
 Hiet broot, nieuw Broot, outbacken Broot.
 Roggen broot.
 Terven broot.
 Garsten broot.
 Geest my spijs.
 hebje eenig vleis?
 brengt my vleis.
 Een schotel spijs.
 Een kleine schotel.
 Ossen vleis.
 Een klein beetje.
 Runt vleis.
 Sout Runt vleis.*

A

Fresh

Fresh beef.
 Some fat.
 Some lean.
 Some fryed.
 Boiled, roasted.
 Baked beef.
 Give me some mutton.
 Of that leg.
 Of that Shoulder.
 Of that brest.
 Of that neck.
 A leg of mutton.
 A quarter of mutton.

 A Shoulder of mutton.
 Cut me a bit of veal.

 Of that stued veal.

 Of that loin of veal.
 Give me a bit of that
 lam.
 A little of that Venison
 pye.

 A cople of eggs.
 A fresh egg.
 A Hens egg.

t'Samenspraak.
 versch offen vleis.
 wat Vet.
 wat Mager.
 wat Gefruut.
 Gekookt, gebraden.
 Gebacken Offen vleis.
 Geest my Schape vleis.
 wat van de Bout.
 Van de schouder.
 Van de borst.
 Van de hals.
 Een Schapen bout.
 Een vierendeel van een
 schaap.
 Een Schape schouder.
 Snijt my een stukje Kalfs
 vleis.
 Van dat gestooft Kalfs
 vleis.
 Van de Kalfs lends.
 Geest my een stukje van
 dat Lamsvleis.
 Een weinig van de Wilt-
 braat of Venisoen Pa-
 stay.
 Een paar Eyers.
 Een versch Ey.
 Een Hennen Ey.

A Ducks egg.
A dish of milk.
Boiled milk.
Cold milk.
Holland cheese.
New cheese.
Pepper, vinegar.
A lettis-sallat.
Give me a dish of fish.
A dish of eels.
Some Sea fish.
Some Rivir fish.
Give me some drink.
Give me some beer.
Some strong beer.
Some small beer.
Some strong ale.
Some smal ale.
a cup of beer.
a glafs of beer.
a quart of ale.
**a flagen of beer and
ale.**
a pot of beer and ale.
Give me some wine.
**Old wine, new wine,
&c.**

Ben Enden Ey.
Een Commet je Melk.
Gezoden Melk.
Kouwe Melk.
Hollantse Kaas.
Nieuwe Kaas.
Peper Azijn.
Een krop-salaat.
Geeft my een schotel Vis.
Een schotel Aal.
Zee-vis.
Rivier vis.
Geeft my drinken.
Geeft my bier.
Goet bier.
klein bier.
starke Eal. } Engels bier,
dunne Eal. } sonder Hop
gebrouwen.
Een beker bier.
Een glas bier.
Een mengel soet bier.
Een kan bier en Eal.

Een pot ale en bier.
Geeft my wijn.
Oude wijn, Nieuwe wijn,
&c.

*Variety of chosen
phrases used in com-
mon Discours.*

Good morrow Sir Mi-
strifs.

Good morrow Mr.

I would fain wash my
hands.

Where shal I find some
water?

I would go to stool
shew me the house of
office.

I would fain goe to bed
shew me my cham-
ber.

I would fain break fast,
what good thing have
you?

Have you any new
Bread, or salt meat, or
Cheese?

We must dine to day
betimes.

Verandering van
uitgelesen spreuken,
die men in gemeine
spraak gebruikt.

Goeden morgen Sinjeur,
Juffrou.

goeden morgen Mr.

Ik wou graag mijn handen
wassen.

waar zal ik water vin-
den?

Ik wilde graag mijn behoef-
doen, wijst my 't huisje.

Ik wilde graag te bed
gaan, wijst my mijn
kamer.

Ik wilde graag ontbijten,
wat hebje goets?

Hebje eenig nieu Broot, of
soute vleis, of kaas?

Wy moeten van daag vroeg
middag houden.

I would dine to day at
the furthist at eleven
a klock.

I must sup, give me to
Eat.

I would rise to morrow
betimes.

Call me betimes.

I caen't come yet, I'll
come by and by.

I would we had done
that we might goe
away.

Let us go to buy every
one a Hat.

Here is an Habar-das-
hers shop.

Gentlemen, will it
please you to buy a
good Castor?

Here are two of the best
that I have in the
shop.

How much do you ask
for these two Hats?

You shall give me for-
ty shillings a piece for
them.

*Ik wou van daag middag
houden op 't langste r'elf
uren.*

*Ik moet Avontmaal hou-
den, geeft my r'eten.*

*Ik wou morgen vroeg op-
staan.*

Roept my vroeg.

*Ik kan noch niet komen,
ik wil datelijk komen.*

*Ik vvou dat vvy gedaan
hadden dat wy weg mog-
ten gaan.*

*Laat ons elk een hoet gaan
kopen.*

*Hier is een hoede-kramers
winckel.*

*Sinjeurs beliest u eenen
goeden Kastoor te ko-
kopen?*

*Hier zijnder twee van de
besten die ik in de winkel
heb.*

*Hoe veel eist gy voor dese
twee hoeden.*

*Gy sult my veertig schel-
lingen sterlings voor 't
stuk geven.*

A 3

That

That is too much, we will give you thirty shillings.

You shall have them.

Sir, I protest my gain is so small, that it is only to get your custom.

Here is your money for the two hats.

I would you could send me hither a good Landress.

Do you know a good seamster to make me shirts?

Do you know ever a good Doctor and surgeon?

Where shall I hire a good horse?

What day of the week departs the Post from London for Amsterdam.

I would fain speak with a Mariner to bring me to Antwerp.

Dat is te veel, wy sullen u dertig schellingen geven.

gy sulstse hebben.

Mijn Heer, ik betuig dat mijn winst zoo klein is, dat 't alleenlijk is om Kalandrie te winnen.

hier is u gelt voor de twee hoeden.

Ik wilde wel dat je my hier een goede waster wout senden.

Kent gy een goede naaister om my hemden te maken?

Weet gy een goet Doctor en wonden Meester is?

Waar sal ik een goet paart huuren?

Wat dag van de week vertrekt de Post van Londen na Amsterdam?

Ik wilde garen met een Schipper spreken, om my te Antwerpen te brengen.

Tell

Let the Master of the ship come to speak with me.

I would fain speak with the carrier of Harlem before he departs.

How many Miles is it from hence to Rotterdam.

Can I fiende Chambers here two to be lett?

In this season you will hardly find a Chamber to be lett.

I would not put my self to bord for soo short a tim.

have you given earnest to the carrier for us?

I am glad to see you fir in so good health.

You look like an honest man, I'll seek no other but you.

Look what a base look that fellow hath.

Laat de Schipper my komen spreken.

Ik wilde gaven met den Haarlemervoerman spreken, eer hy vertrekt.

Hoe veel mijlen ist van hier tot Rotterdam.

Kan ik hier twee Kamors te huur vinden?

Nu ter tijt sulje qualijk een Kamer te huur vinden.

Ik wilde mijn voor soo korten tijt niet in kost besteden.

Hebt gy den Voerman een Gods-penningh voor ons gegeven?

Ik ben bly u in zo goeden gesontheit te zien M. H.

Gy schijnt een eerbaar Man, ik wil niemant anders als u zoeken.

Ziet wat een quaden ge-laai dat die gesel heeft.

You have a very bad look, what ails you? what ailment have you, that you look so ill.

he seems to be a great drunkard.

Seemeth to be she nig-gardly, or covetous.

Look what a fair look that Maid hath.

She has a noble carriage and excellent beauty.

She favours a Lady which I know.

That Gentle Woman seemeth to be much older than she is.

Me thinks she is much altered.

have a care what you do with them, lest you be decieved.

have a care of that fellow, you do not know him well.

Look what a fine company of Ladies come

t'Samenspraak.

gy hebt een seer quaat ge-laat, wat schort u?

vvat hebt gy, dat gy soo kwalijk ziet.

hy gelijkt een groten dronkert te zijn.

Zy gelijkt gierig of vrekig te zijn.

Ziet wat een schoon wesen dat die Dochter heeft.

Zy heeft een edel wesen en uitnemende schoonheit.

Zy gelijkt een Juffrou die ik kenne.

Die Juffrou gelijkt veel ouder te zijn alffe is.

my dunkt datse veel verandert is.

Siet toe vvat gy met haar-luy doet, op dat gy niet bedrogen vvert.

vvacht u van dien gezet, gy kent hem niet vvcl.

Siet vvat een schoon geselschap van Juffrou's kothere.

there.

Keep me something for supper.

Keep him a piece of that pie.

Let them keep his dinner warm.

Shall your Brother go in to the to-morrow country?

Will those Gentlemen go away to-morrow.

Will those Ladies be at the wedding to-morrow?

Will your Aunt be here time enough to-night?

Your Mother is very angry with you?

Is your Uncle not yet Married?

What time will your Master be at home?

Rinse this glass well and give me some drink.

What does it please you to drink, Sir?

Drink to me if you please.

men daar.

Bevvaart my iets voor 't Avontmaal.

Spaart hem een stuk van die pastei.

Laat haer-luy zijn middagmaal vvarm houden.

Sal u Broeder morgen in 't Lant gaan?

vvillen die Heeren morgen vvegh gaan?

vvillen die Juffrous morgen op de bruiloft zijn?

Sal u Motje hier t'avent vroeg genoeg zijn?

U Moeder is zeer quaat op u.

Is u Oom noch niet getrouwt -

Wanneer zal u Meeſter t'huis zijn?

ſpoelt dit glas wel en geſt my te drinken.

Wat belieſje te drinken, mijn Heer.

brenghet het my zoo 't u belieſt. here

Here is to you Sr, Mi-
strifs.

You are welcome Sir
and Madam.

What have you for
dinner?

how much do I owe
you in all?

You owe me two
Crowns.

how sell you good Cla-
ret?

I sel it for twelve pence
a quart?

What is this Cloth a
yard?

This Cloth is sold for
two pound.

What is your name.

My name is Antho-
ny.

What is your Fathers
name?

his name is John Gil-
bert.

how do you Sr, Mi-
strifs.

t'Samenspraak.

Zoo't u gelieft Mr. Juf-
frouvv.

Gy zijt welkom mijn Heer
en Mevrouw.

Wat hebt gy-luy te middag
t'eten?

hoe veel ben ik u in alles
schuldig?

Gy bent my twee kronen
schuldig.

hoe verkoopt gy goede kla-
ret-vvijn? of roode.

Ik verkoopse voor twaalf
stuivers de mengelen.

Wat kost dit Laken de En-
gelse garde?

Dit Laken is voor twee
pont sterlings verkogt.

hoe is jou Naam.

Mijn naam is Antony.

hoe is u Vaders naam?

Zijn naam is Ian Gil-
bers.

hoe vaarje Mr. Iuffrou.

Of

Of saluting, and manners, of asking.

Van 't groeten, ende manieren van eyschen.

Good morrow.

Goeden morgen Mr. hoe vaart gy?

Mr. how do you ?

Zeer wel, Godt zy geloofst.

Very wel God be thanked.

Tot uwen dienst.

At your service.

Ik dank u.

I thank you.

Ik ben u Dienaar.

I am your servant.

Ik ben de uwen.

I am yours.

hoe vaart mijn Heer, u Vader?

how doth the Gentleman your Father ?

Mevrou u Moeder.

Madam, your Mother?

hy vaart vvel.

he is well.

zy vaart vvel.

She is well, thanks be to God.

Godt dank.

he is sick.

hy is siek.

She is a little indisposed.

Zy is niet zeer vvel te pas.

I am sorry for it.

't Is my leet.

What ailes he ?

wat schort hem ?

What ailes she ?

vvat schort haar ?

he hath a headach.

hy heeft hoofst-pijn.

She hath the tothach.

Zy heeft tant-pijn.

A 6

she

She hath a continual
Feaver.

How do your
Brothers?

They are well.

They are not well.

Where are they?

They are a bed.

Are they not risen?

No not yet.

Bring me to their
Chamber.

I dare not.

Thy will be angry.

I will not.

Pray doe.

I will.

Follow me.

Come up.

If you pleas.

I pray you.

I thank you.

I thank you hartely.

Father what is your
pleasure?

t'Samenspraak.

Zy heeft een geduurig:
koortse.

hoe varen u Broeders.

Zy zijn wel.

Zy-luy zijn niet wel.

Waar zijn zy?

zy zijn te Bed.

Zijn zy niet op-
gestaan?

Neen noch niet.

brenge my in haar kamer.

Ik durf niet.

Zy zullen quaat wor-
den.

Ik wil niet.

Ik bid'er u om.

Ik wil.

Volgt my.

komt boven.

zoo 't u belieft.

Ik bid u.

Ik bedank u.

Ik dank u hertelyk.

Vader wat is u bege-
ren?

What

What you pleas
Father?
Come hither James.
What do you pleas
Mother?
What will you doe?
What do you disire.
I have some what to
say to you.
Why do you call me?

Wat u belieft Vader?
kom hier Jacob.
Wat belieft u Moeder?
Wat wilt gy doen.
Wat begeert gy?
Ik heb u wat te seggen.
waarom roept gy my?

Of Eating.

Van't Eten.

when shall we Eat?
I believe it is almost
dinnertime.
I am hungry.
Is dinner ready?

Let us go to dinner.
Let us sit down.
Is the Table cloth
laid?
Lay the cloth.

wanneer sullen wy Eten?
Ik geloof dat 'et haest mid-
dag is.
Ik heb honger.
Is 't middaghmaal ge-
reet?
Laat ons gaan Eten.
Laat ons neer sitten.
Is 't Tafellaken geleit?
Leght 'et Tafellaken.

Bring

Bring the Salt-seller.
Cover or Furnish the
Table.

Give Mr. Peter a clean
napkin.

There is no need of
one.

This will serve.

Have you a spoon?

Have you a Knife?

I have two.

Lend me one.

Shall I help you to
some of this beef?

I will help my self.

Cut where you please.

This Beef is not
roasted enough.

Cut of this leg.

I eat no Mutton.

Eat then of this Veal.

Bring the Capon.

This fowl is very ten-
der.

Give me a clean plaef.

Give me some drink.

t'Samenspraak.

Brengt het Sont-vat.
Dekt of berest de Tafel.

geeft Mr. Pieter een schoon
Servet.

Daar isser geen van no-
den.

Dese sal't veel doen.

hebt gy een Lepel?

hebt gy een Mes?

Ik hebber twee.

Leenter my een.

Sal ik u van dit Osse vleis
voor dienen?

Ik zal my self dienen.

Snijt vvaar 't u belieft.

Dit Runtvleis is niet ge-
noeg gebraden.

Snijt van desen Bout.

Ik Eet geen Schape vleis.

Eet dan van dit Kalfs
vleis.

Brengt het kapoen.

Desen Vogel is zeer murr.

geeft my een schoon Ta-
fel-bort.

geeft my te drinken.

What

What will you please to drink ?

a Cup of Beer.

a Glas of Wine.

Bring the Fruit.

Eat an Apple, a Peer.

I have very wel dined.

Yoy eat very little.

You are a littel eater.

I am well ſatisfied, God be thanked.

I am as full as an Egg.

Let us now diſcourſe a little.

What ſhall we talk of?

Of what you pleaſe.

Mr. Peter, are you much advanced in in your ſtudies.

Not much Sir.

What Book do you read?

I read Erasmus and Æſop.

Do you learn any thing without Book ?

Wat belieft u te drinken ?

Een Beker Bier.

Een Roemer Wijn.

brengt de vrucht.

Eet een Appel, een peer.

ik heb wel gegeten.

gy Eet zeer weinig.

Gy zijt eenen kleynen Eter.

ik ben wel vernoegt, God zy geloofte.

ik ben zoo vol als een Ey.

laat ons nu wat praten.

waar ſullen wy van ſpreken?

waar 't u van belieft.

Mr. Pieter zijt gy wel gevordert in u oeffening.

niet veel mijn Heer.

Wat Boek leeft gy?

ik leze Erasmus, en Eſopus.

leert gy iets van buiten?

I learn

I learn every day a
Fable.

Will you let my hear
some of them?

With al my heart.

On a time a Raven
found a piece of chees
And went to sit upon a
tree.

a Fox going by , espied
him with his Cheese.

He begaan to salute
him in these terms.

Mr. Raven, I wish you
all happiness.

Passing by this way, I
saw you by chance in
this tree.

and I did much wonder
to see you so fine.

For it is reported ab-
road , that you are as
black as pitch.

And I see you are whi-
ter than snow.

You exceed the Swans
in whiteness.

*Ik leere alle dagen een
klught.*

*Wilt gy'er my eenige van
laten horen?*

Van gantscher herten.

*Een Raaf vont eens een
stukke Kaas.*

*En ging'er mee op een boom
sitten.*

*Een Vos daar voorby gaan-
de , worde hem gewaar
met zijn Kaas.*

*hy begon hem te groeten op
dese manier.*

*Mr. Raaf , ik wens u alle
geluk.*

*hier voorby gaande , sagh
ik u by geval in desen
boom.*

*En ik verwonderde my seer
u zoo schoon te zien.*

*want het gerucht gaat,
dat gy zoo swart als pek
zijt.*

*En ik sie dat gy witter als
sneeu zijt.*

*Gy overtreft de Swanen in
wittigheid.*

And

And if your voice be as fine as your Feathers, I assure you, that you deserve to be King of Birds.

The Raven was so foolish as to give credit to his flatteries and prepared himself to sing.

As soon as he opened his bill, his cheese fell down.

The Fox snatched it up, and fell a laughing and a jeering at the Raven

Then the poor bird was ashamed, and angry with herself for the loss of her cheese.

that is a pretty Fable.

Do you apprehend its meaning?

I think I do.

It is easy to be understood.

It speaks it self.

Those that are greedy of praise, find many

En indien u stem zo schoon is als uwe veders, zo verseker ik u dat gy weerdig zijt Koning aller Vogelen te zijn.

De Rave was zoo zot dat h' zijn vleijerijen geloof gaf, en bereide zig te singen.

Zoo haast als hy zijnen beke opende ontviel hem zijn kaas.

De Vos snaptese op, en gingh hem daar na belachen en bespotten.

Doen worde den armen Vogel beschaamt, en quaat op hem zelf om't verlies van zijn Kaas.

Dat is een aardige Klught. Begrijpt ghy den zin daar van?

Ik gelove ja.

het is licht om te verstaan.

het spreekt zelf.

Die gene die graagh gepresen zijn, vinden veel flat-

B

flatterers which do imprint in their mind an opinion and pride of themselves, which make them lose the good qualities that they had.

It is very true.

We must not believe flatterers.

I do not love them, but rather hate them.

They are very dangerous, when Kings and Princes give ear to what they say.

Kings that give ear to flatterers are commonly cru.

Yea, we have many Examples in Histories.

Witness Nero, who was so cruel and Barbarous, that he put his own Mother to death, his Wife Octavia, his Master Seneca, and al

t'Samenspraak.

vleijers die haer een beelding en hovaardigheid in den zin drucken, de welk haer doet verliezen die goede hoedangheit diese hadden.

Dat is zeker.

Wy moeten geen vleijers geloven.

Ik en bemijne niet, maar daar en tegen haat ik se.

Zy zijn zeer gevaarlijk, als Koningen en Princen, daar na boren dat zy seggen.

Koningen die vleijers gehoor geven zijn gemeenlyk wreed.

Ja, wy hebben veel voorbeelden in de gedenkschriften.

Getuige Nero, die was soo wreed en ongeschikt, dat hy zijn eigen Moeder ter doot bracht, en zijn wijf Octavia, en zijn Meester Seneca, en al die
those

those that professed honesty and uprightness.

gene die eer en oprechtheid beminden.

Who was this Nero?

Wie was desen Nero?

He was a Roman Emperor.

Hy was een Rooms Keiser.

His cruelty went so far, as to set the City of Rome on fire for his pleasure; and he Accused the Christians of that conflagration, to have cause of persecuting them.

Zijn wreedheit ging zoo verre, dat hy de Stad Rome in brant stak tot zijn eigen lust; en hy beschuldigde de Christenen daarmede, om oorzaak te hebben van haar te vervolgen.

He persecuted them in such sort, with so Barbarous a cruelty, that in the day time he caused them to die upon scaffolds, and in the night he caused their bodies to be burnt, to give more light.

Hy vervolghde se zoodanig, met sulken Barbarischen wreedheit, dat hyse by daag op Schavotten liet doden, en by nacht dede hy hare lichmen verbranden, om meer licht te geven.

What became of that Monster?

Wat gebeurde dat Misgeboorte?

He perished as he deserved.

Hy vergingh gelijk hy verdienst had.

was he Killed?

Wiert hy gedoot?

A 2

No.

No, but being hated of all the World, he was at last forsaken by his own Friends, then he fled, and being pursued, he was found dead in a den.

What did they do with his body?

I will tell you an other Fable.

I hear you

a dog swimming over a River, did carry in his mouth a piece of flesh

The Sun did shine.

The Dog seeing the shadow of his piece of flesh in the water, did think with himself that it was another piece bigger than that he had.

He opened his mouth to catch at it, and so he lost what he had, and his hope altogether.

Afterwards he acknow

t'Samenspraak.

Neen, maar hy worde van al de Werelt gehaat, en ten laasten van zijn eygen Vrienden verlaten, daar na vluchte hy, en zunde vervolgt, diert hy in een kuil door gevonden.

Wat deden zy met zijn lichaam?

Ik sal u een ander Klucht verhalen.

Ik hoor u.

Een hond zwemmende over een Rivier droeg in zijnen bek een stuk vleis.

De Sonne scheen.

De hond siende de schaduw van zijn stuk vleis in 't water, hy docht by hem self dat 'et een grooter stuk was als dat hy had.

Hy opende zijnen bek om het te snappen, en zoo verloor hy dat hy had, en zijn hope daar en boven.

Daar na erkende hy zijn ledged

ledged his fault , and
fell a barking out
in such like manne.

I am very unfortunate,
I had enough, if I had
been wise.

And now I have no-
thing because of my
coveteousness.

It is a fine thing to be
content with what
one has.

We must not leave a
certainty for an un-
certain y.

Moderation is very
commendable in all
things.

There are many peo-
ple that are like to this
Dog , who are never
content.

There are many,
the more they have, the
more they would have
He has enough that is
content.

That is true , a conten-

zorheit , en begoft aldus
uit te blaffen op sulcker
wijse.

Ik ben zeer ongelukkig , ik
hadde genoeg , indien ik
wijs geweest waar.

En nu heb ik niets ter oor-
zaak van mijn gierig-
heit.

't Is een fraaje zaak ver-
noegt te zijn met 'er gene
dat men heeft.

Wy moeten 't zekere niet
verlaten om 't onzekere.

Matelykheit is zeer prijse-
lijk in alle dingen.

Daar zijn vele Menschen
die desen hondt gelijk
zijn , die haer noit ver-
noegen.

Daar zyn der veel.
hoe meer dat men heeft, hoe
meer dat men wil hebben
Men heeft genoeg als men
vernoecht is.

Dat is waar , een ver-

B 3 ted

ted mind is a great treasure.

Seneca saith, that he that is content, and that desires nothing is as happy as Jupiter.

Our English Proverb may fit well this place.

A bird in the hand is worth two in the bush.

The Proverb is true.

All cover, all loose.

I remember I have read of many Kings who lost their Kingdoms by thinking to enlarge and increase them.

Can you mention some of them?

Yes, and the first is Crefus that rich and last King of Lydia who being not content with his Kingdom, nor with his

t'Samenspraak.

noegt gemoet is een grote rijkdom.

Seneca seit dat hy die vernoegt is, en niets en begeert also gelukkig is als Jupiter.

Ons Engels Spreuk woort voegt zich hier wel.

Eenen Vogel in de hand, isser twee waardig in de Bos.

De Spreuk is waar.

Die alles begeert, verliest alles.

Ik ben indachtig gelezzen te hebben van veel Koninkrijken verloren, om dat se sich doebten te verroeten en te vermeenderen.

kont gyder eenige van noemen?

Ja, en d'aerste is Krefus die rijk en laatste Koning van Lydien, die met zijn eigen Koninkrijk niet vernoegt was, noch met zijn Rijkdomriches,

riches , undertook a war against Cyrus , and was overcome , and besieged in his chief City of Sardis , which being taken , Cyrus took him Prisoner , and intended to have a live.

But as he was at the stake , remembering that Solon had told him , that a Man could not be happy before his death.

he named three times the name of Solon.

Cyrus was desirous to know the reason why he named Solon.

having known the reason of it , he saved his life , considering that a like accident might happen unto him.

What became of that

dommen , by vout Oorlogh aan te en Cyrus , en wiert overwonnen , en beleert in zyn hoofstet van Sardien , de vvelk genomen zijnde , nam hem Cyrus gevangen , en vvas van sius hem levendig verbrant te hebben.

Maar als hy aan den staak stont , vviert hy indachtigh dat Solon hem geset had , dat een Mensch voor zyn doot niet gelukkig kost zyn.

Hy noemde de naam Solon driemaal.

Cyrus vvas begerigh om te vveten door vvat reden dat hy Solon noemde.

Zoo haast als hy de reden daar van vvisst , bevrijde hy zyn leven , aanmerkende dat hem sulken ongeval ook kost gebeurten.

vvat gebeurde desen armen

poor king after that ?
Cyrus kept him al-
waies with him , and
made him his Coun-
seller.

*To buy and
sell.*

Sir , what lack you ?

What will you be plea-
sed to have ?

take the pains to come
in.

Shew me fine Clothe.

Of what colour , will
you have it.

Let me see some black
clothe.

This is not fine enough

This doth not please
me.

Shew me another
peice.

Sir , there is some of
the finest that we ha-
ve.

Koning daar na ?

Cyrus hielt hem geduigh
by hem , en maakte hem
zijn Raatsheer.

Om te kopen en
verkopen.

Mijn Heer wat ontbreekt
u ?

Wat beliest u te hebben ?

Neemt de moeyte om in te
komen.

Laat my sijn Laken zien.

Van wat kleer wilje 't
hebben.

Laat my wat swart La-
ken zien.

Dit is niet sijn genoeg.

Dit en behaagt my niet.

Toont my van een ander
stuk.

Seigneur , daar is van 't
sijnste dat wy hebben.

I have een finer in an
other shop.

Sir, it is impossible
come, how much a yard?
Thirty Shillings.

Tis not Cloth of 30.
Shillings.

Sir, you shall find no
finer in any other
place.

I will give 25. for it.
I can't give it for that
price, it cost me more.

Why do you say so?
Shew me some gray
Clothe.

There is some of the fi-
nest in the world.

How much a yard?
Five and thirly Shil-
lings.

This is finer than the
black.

You are too dear.
I am going to another
shop.

Sir, do what you please:
but you shan't find
any finer.

Ik heb sijnder gesien in de
ander winkels.

Monsieur, 't is onmooglijk.
Kom hoe veel de garde?
dertig Schellingen.

't Is geen Laken van 30.
Schellingen.

Mijn Heer, gy sult nergens
sijnder vinden.

Ik salder 25 voor geven.

Ik kan't voor die prijs niet
geven, het kost my meer.

Waarom seghe dat?

Toont my grau Laken.

Daar is het van't fijnste in
de wereldt.

Hoe veel de yard?

Vijf-en-dertigh Schellin-
gen.

Dit is sijnder als het swar-
te.

Gy zijt te dier.

Ik ga in een ander Winkel.

M. H. doet wat u belieft,
maar gy kunt geen sijn-
der vinden.

Tell me your last word
I will bate you but six
pence a yard.

will ye take 28?

No Sir.

Sir, will ye have it for
29?

Come, give it me.

I assure you, you have
it very cheap.

Sir I hope you will
come agayn another
time to see me.

How many yards must
you have?

how many must I have
for the suite and cloke?

You deen to have.

Who is your tailor?

'T is Master.

Have you here any
Holland Cloth?

Yes Sir, and Spanish
Cloth also.

Will you see any?

No farewell Sir?

Sir, your humble ser-
vant.

Seght my u laatste woort.

Ik wil u maar ses stuivers
afslaan op d' Elle.

wilje 28. nemen?

Neen mijn Heer.

Sigueur, wilje 't voor 29
hebben?

kom geeft 'et my.

Ik verzeker u dat gy goet
koop hebt.

Sr. Ik hoop dat gy op een
ander tijt my weer wilt
komen besøeken.

Hoe veel garden moet ik
hebben?

hoe veel moet ik hebben
voor 't kleet en mantel?

Gy behoort te hebben.

Wie is urwen Kleermaker?

't Is Meeſter.

hebt gy hier eenig Hollands
Laken?

Ja Heer, en ook Spaans
Laken.

Wilt gy iets zien?

Neen, vaart wel, Heer.

Heer, u oortmoedige Die-
naar.

The

The Tailor.

Can you make me a
suit and cloke?

Yis Sir, when would
you have them?

Four or five dayes
hence.

You shall have them.

There shall be no fault.

I pray you fail not.

Shall I take your mea-
sure?

Yis, make not the
sleeves too narrow.

They shall be large
enough.

But you lack some li-
ning.

Canvys, for staies.

Silk and buttons.

Galloon too bind the
neck.

Cottening for the Huse
and pockets.

Belly-pieces, koller,

De Kleermaker.

Kunt gy my een kleet en
mantel maken?

Ja Heer, wanneer wilde
ghyze hebben?

Over vier of vijf dagen.

G' zult se hebben.

Daar sal geen foute zijn.

Ik bid u manqueert niet.

Sal ik u de maat nemen?

Ja, maakt de mouwen niet
te nau.

Zy sullen wyt genoegh
zijn.

Maar u gebreekt Voering.

Canefas tot stijffel.

zye en knopen.

Galon om den hals te boor-
den.

Voering voor de broek en
sakken.

Buykjes, kraag, haben,
hooks,

hooks eyes and tape.
a neck loop for the
cloke.

I did forget to desire
you that all be well
sowed.

How will you have it
sowed.

I will have the cloke fi-
ne drawn.

The coat *renterd.*

The doublet seam pric-
ked.

The linings backstich-
ed.

The seams of the
breches forestiched
and privistiched.

Furnish all the rest, I
will satisfie you.

Sir, there is your suit.

I am obliged to you
that you have maed
such haest.

There is a suit well
made.

How much must you
have?

Sixteen Shillings.

t'Samenspraak.

ogen, en Lint tot.

Een Mantel-lusse.

*Ik vergat u te seggen dat
alles wel genaait must
zijn.*

*Hoe wilt gy 't genaait heb-
ben.*

*Ik wil de Mantel gestopt
hebben.*

De Rok geuitert.

*Het Wambus met een En-
gelse naat genaait.*

*De Voering met een agter-
steek.*

*De naden van de broek voor
gestikt en met een verbor-
gen steek over genaait.*

*Besorgt al de rest, ik wil u
vernoegen.*

Mijn Heer, daar is u Kleet.

*Ik ben aan u verpligt, dat
gy u soo gehaast hebt.*

*Daar is een kleet wel ge-
maakt.*

hoe veel moet gy hebben.

Sestien schellingen.

T'is

I's a little too much,
there is twelves con-
tent your self with that
Those buttons please
me well.

Where have you bought
them ?

I have bought them of
Mr. Day well but are
you satisfied.

Yes Sir, seeing you will
give me no more.

But I would have you
satisfyed.

Yes Sir, I am content.

An other time I will
send for you.

Sir, command me.

Do you work for Ma-
ster Tomkins ?

No, Sir.

I wil recommend you
to him.

You will oblige me.
farewel, il remember to
go to him to morrow.

I have spoken to him
of you.

Go there from me.

I's een weynig te veel,
Daar zyn twaalf zyt
verenoegt daar mede.

Die knopen behagen my
wel.

Waar hebt die gekoght ?

Ik hebse gekoft van Mr.
Day wel, maar zyt gy
vernoegt.

Ja mijn Heer, dewyl gy
my niet meer geven wilt.

Maar ik wil hebben dat je
van my voldaan zyt.

Ja mijn Heer, ik ben te
vreden.

Ik zal u opeen ander tijt
weer ontbieden.

M. H. gebiet my.

Werkt gy voor Meeſter Tom-
kins ?

Neen mijn Heer.

Ik ſal u hem aanbieden.

Gy ſult my verpligten.
vaart wel, gedenkt mor-
gen by hem te gaan.

Ik heb hem van u geſpro-
ken.

Gaat daar van mijnent
wegen.

I will not fail.

Go there then.

Well Sir.

*An Application
upon the auxiliary
verbs with the nega-
tion and the adverbs
of place.*

I have a good friend at
London.

Is he an English man?

No he is a Dutch man.

For my part, I have no
friends in this coun-
try.Have you any mony in
rent?

I have none there.

Have you any Children
at London?

I have three.

Have you any at Am-
sterdam? I have none
there.

Has the King of France

Ik zal niet gebreken.

Gater dan.

Wel Sinjeur.

*Een toevoeging
op de helpwoorden
met de ontkennin-
gen, en de bywoor-
den der plaatse.*

Ik heb een goet Vriendt te
Londen.

Is het een Engelsman?

Neen hy is een Duitsman.

My belangende, ik heb geen
Vrienden in dit Land.

hebt gy gelt op renten?

Neen ik hebder geen.

hebt je kinderen te Londen?

Ik heb'er drie.

hebt gy'er t'Amsterdam?

ik heb'er daar geen.

Heeft de Koningh van

a gallant Army?

He has a most powerful one.

Has the Duke of Tuscany any money?

he has a great deal.

he hath none.

hath he friends at Rome?

he hath none there.

have we not handsome Ladies in England?

You have some of the handsomest of all the World.

have we any Wine?

Yes we have some.

have we any Friends at Madril?

We have none there.

It is two hundred leagues from Paris.

There is but threescore miles to Dover.

There was jesterday a brave man with me.

t'Samenspraak. 31

Frankrijk een schoon Leger?

hy heeft'er een dat beel-
machtig is.

heeft den grooten Hertogh
van Toskane gelt?

hy heeft een groot deel.

hy heeft'er geen.

heeft hy Vrienden te Ro-
men?

hy heeft'er gene.

hebben wy geen schoone
Juffers in Engeland?

Gy hebt'er van de alder
schoonste in de werelt.

hebben wy wijn.

Ia wy hebben'er.

hebben wy Vrienden te
Madril?

wy hebben'er geen.

Parijs is twee hondert uur
gaans van hier.

Douvers is maart'zestigh
mijlen van hier gele-
gen.

Daar was gisteren een
braaf man by my.

There

There are two most famous Universities in England.

are there any Colleges?

There are many?

I believe there are thirty have you any Friends?

I have none here.

But I have some there.

If I had a horse I would go a hunting for I am always in Exercise or els.

I am not not in a good humour.

Is Prince Rupert in Germany?

I do not know where he is.

he hath been in France lately.

he shewed me a gallant Book.

have you been in Italy?

I have never been there

I will go with you to Rome.

t'Simenspraak.

Daar zijn twee beroemde hoge Scholen in Englant.

Zijn daar eenige Collegien?

Daar zijnder veel.

Ik geloof datter 30 zijn. hebt gy hier Vrienden?

Ik hebber geen.

Maar ick hebt'er daar.

Indien ik een Paart had ik soude ter Jagt gaan, want ik ben altijd in oefseninge of.

Mijn hoest staat my niet wel.

Is Prins Robbert in Duitslant?

Ik weet niet waar hy is.

Hy heeft onlangs in Vranckrijk geweest.

Hy heeft my een deftigh Boek laten zien.

hebt gy in Italien geweest?

Ik hebber noit geweest.

Ik wil met u na Romengaan.

Are you weary?
 Are you there? Yes Sr.
 I am extreamly weary.
 Are you content? No.
 Do you go yet to Ma-
 ster Johnson?
 I go there no more?
 He told me so.
 I will tell it to Master
 Dod.
 I have not slept well.
 I can 't rest.
 Teach me to speak
 English: and I will
 Teach you to speak
 Dutch.
 you do not speak it well
 Jacob is grown rich but.
 Will is become poor.
 How do you know
 that?
 There is alwaies Com-
 pany at his house.
 they eat much Fish and
 devour more meat.
 Do they speak good
 English at London?
 Do they speak good
 Dutch at Amsterdam?

Zijt gy moede?
 Zijt gy daer? ja mijn Heer.
 Ik ben uitnemende moede.
 Zijt gy te vreden nu?
 Gaat gy nog tot Meeſter
 Janſons?
 Ik ga daar niet meer.
 Hy heeft het my geſeit.
 Ik ſal 't Meeſter Dod ſeg-
 gen.
 Ik hebbe niſt wel geſlapen.
 Ik kan niet ruſten.
 Leert my Engelſch ſpre-
 ken.
 En ik ſal u Duits leren
 ſpreken.
 Gy ſpreekt het niet wel.
 Jacob is rijk geworden.
 maar Willem is arm ge-
 worden.
 hoe weet gy dat?
 Daar is altyt geſelſchap
 tot zynent.
 Sy eeten veel viſ, en ver-
 ſlinden meer vleis.
 Spreekt men goet Engelſch
 tot Londen?
 Sprekense goet Duits t' Am-
 ſterdam?

C

They

They speak very well
there.

Where are your
Friends?

They are gone out of
the Town.

Whither are they
gone?

Where are your Si-
sters?

My Sisters are Married.

His Sister will be Mar-
ried to morrow.

They are a bed.

They are in town.

They are gone into
the countrey.

When will they return
home?

I am not sure of it.

My Master is hindred.

My Lady is busy.

I wish you good night.

my Master praieth you
to stay.

Is your Master up?
he is a rising.

Daar wert zeer wel ge-
sproken.

Waar zijn u vrienden?

Zy zijn wyt de Stadt ge-
gaan.

Waar zijn zy gegaan?

Waar zijn uwe Sisters?

Mijn Sisters sijn getrouwt.

Sijn Suster sal morgen
trouwen.

Zy zijn te bedde.

Zy zijn in de Stadt.

Zy zijn in 't Landt ge-
gaan.

Wanneer willen se weer
t'huys komen?

Ik ben daar van niet zeker.

Mijn Meester heeft balen-
sel.

Mevrou is bezig.

Ik wens u goede nacht.

Mijn Meesters versoeket te
watte toeven.

Is Meester opgestaan?

hy staat op.

There

There is happen ed
an accident.

To whom?

To Sir , Thomas
Allen.

I know him of whom
you speak.

This Chamber is cold.

It is colder to day
than yester day.

It is not so cold as it
was yester day.

It is good weather.

That is good for our
health.

It is fair weather for the
season.

It is ill weather for the
season.

It is misty.

the weather is not whol
some.

Who is above?

There is no body.

There is company.

how long is 't since you
saw your Master?

I was with him yester
day.

Daar is een toe- val ge-
beurt.

Aan wie?

Aan mijn Heer Thomas
Allen.

Ik kenne hem van wien gy
spreekt.

Deze Kamer is kout.

het is heden kouder als
't gisteren was.

Het is zoo kout niet als het
gisteren was.

het is goet weer.

Dat is goet voor onse ge-
sontheyt.

Het is schoon weer na den
tijt van 't jaar.

Het is quaat weer na den
tijt van 't jaar.

't Is mistig.

't Is ongesont weer.

wie is daar boven?

Daar is niemant.

Daar is geselschap.

Het is lang geleden dat gy
u Heer gesien hebt?

Ik was gisteren by hem.

He is a man of wit.

He is a very brave man.

I never saw a gallanter man.

That man pleaseth me.

He's a gallant man.

He's a man of good repute.

a stout, and very noble man.

Politick.

Judicious.

Honorable.

Active.

Of good account.

But his Brother is an impudent, giddy-headed, simple, empty fellow.

He is a very vain fellow.

he is a great pretender.

he's a proud fellow.

he's a very logger-head

he's a dunce.

he's a broken fellow.

t'Samenspraak.

't is een verstandig man.

't is een zeer fraay man.

Ik heb nooit frayer man gesien.

die man behaagt my.

't is een braaf man.

't is een man van aanzien.

Een groot, en kloekmoedig man.

Burgerlijk.

Van goet oordeel.

Eerwaardig.

Behendig.

wel geaght.

Maar zijn Broeder is eenen onbeschaften, onbesuisden, onwetende daer niet in en is.

hy is een zeer jaet Mensch.

hy is een opsnyer.

't is een hovaardig geset.

't is een lompert.

't is een botterik.

Het is met hem verlopen.

have

have you heard of that great Banckrupt, that happened this week?

Breaking and deceiving is Practised much now a dayes.

This World is compared to a great warehouse, where is sold all sorts of merchandize, every one strives who can best deceive his companion: if ever were a time to be cautious, it is now.

Of weights and measures commonly used in England.

The most common weights used in England, are Troy and Avoir dupois; by the first is weighed Wheat,

hebt gy gehoord van dat groot Bankroet, dattey dese week gespeelt is?

Bankroet spelen en bedriegen werdt beden zeer gepleegt.

Dese werelt wert vergeleken by een groot Pakhuys daar men alderhande Koopmanschap verkoopt een yegelijk strijt om te zien wie zijn medegezel best kan bedriegen, indien 'er ooit een tyt was om op zijn boede te zijn, soo is het nu.

Van de gewigten en maten, die men gemeinlijk in Englant gebruikt.

Het gemeenste gewicht dat men in Englands gebruikt, is Troy en Avoir du pois; by 't voorste weegt men Tarwe, broot,

Bread, Gold, Silver,
&c.

Which Troy-weight
contains in every
pound twelve ounces,
every ounce twenty
peny-weight, and every
peny-weight twenty
four grains, where,
by a mark-weight
arisech just to eighty
ounces.

by the second and more
common weight of
Avoirdupois is weigh-
ed all kind of Gro-
cery-ware, physical
drugs, all gross wares
as Rosin, Pitch, hemp,
&c. and all Iron, Cop-
per, Tin, or other me-
tals. This weight hath
sixteen ounces to the
pound, and is divided
into grains, scruples,
drams, a pound
Avoirdupois contains
16 ounces 128 drams

t'Samenpraak.

Gout, Silver, &c.

Das Troy-wicht heeft
twaalf onsen in 't pont,
elk onstwintig penning-
wichten, en elke pen-
ning-wicht 24 gruy-
nen, daerbet toekeu-
Mark-wicht opkeu-
essen twaentig on-
sen.

Met het tweedeengewin-
der gewicht van Avoirdu-
pois, wert gesagen al-
derhande Kruydeniers
waren, drooge goeues
Kruyden, alle grove
waren, als hars, pek,
hennip, &c. IJser,
Koper, Tin, of andere
Metalen. Dit gewicht
heeft zestien oncen in het
pont, en wert verdeilt in
greinen, scrupels, drag-
mas, en oncen, zoo dat
een pont Avoirdupois, in-
houdt 16. oncen 128.

384. scruples and
7680 grains.

dragmas 384. scrupels
en 7680. greins.

*How Ale and Beer
is measured.*

*Hoe Ael en Bier
wert gemeten.*

These two sorts of Li-
quors are measured by
pintes, quarts, pottles,
gallons, firkins, kil-
derkins and Barrels; so
that a Barrel of Beer
contains two Kilder-
kins, four firkins, thir-
ty two gallons, sixty
four pottles, 128.
quarts, and 256.
pints, so that the Bar-
rel of Ale is less than
the Barrel of Beer by
92 pints, and 16.
quarts.

Deze twee soorten van
drank, werden gemeten
by pinten, quarten, pot-
tels, gallons, vierendels
half vaten en Katen;
zoo dat een Vat Bier in-
houdt twee half vaten,
vier vierendels, 32 gal-
lons, 64. pottels, 128.
quarten, en 256.
pintjens, zoo dat het
Vat Ael 32. pintjens,
en 16. quarten kleyn-
der is als het Vat
Bier.

*The measure of
Wijn, Oyl, and Ho-
ney.*

*De maten van
Wijn, Oly, en Ho-
nig.*

A Tun of Wine is two
Pipes or Butts, three

Een Ton wijn is twee pij-
pen, drie poinson, vier
pun-

punchions 4 Hogs-
heads, six Tierces,
eight Barrels, fourteen
Rundlets, 152 gal-
lons, 504 Pottles
1008 quarts 2016
pints: and note that
one gallon of Wine
contains 8 pound of
Troy weight.

Measures of Grain.

All Kind of Grain is
measured by Troy
weight, of which
eight pounds makes a
gallon, whereof are
made pints, quarts,
pottles, gallons, pecks,
half Bushels, Bushels,
Strikes, Cornooks,
Quarters and Lasts,
now a Last is ten quar-
ters, twenty Cor-
nooks, forty Strikes,
eighty Bushels, 160
half Bushels, 320
pecks, 647 gallons,

voelhoofden, zes Tierces,
acht vaten, 14 rundten
Rundlets, 152 Gallons
504. Pottles, 1008.
quarten, 2016. per jes:
merke dat een Gallon
wijn inhoud 8 pint rhy-
wische. 1 bushel
is 4 quarters
1 quarter is 2 bushels

Maten van 't Koren.

Alderhande Koren wert
by Troy-wicht gemeten,
van 't welk 8. pint een
Gallon maken, daer
van worden gemakte
pinten, quarten, por-
tels, Gallons, vierde-
vaten; half schepels,
schepels, madden, sak-
ken, quatteren en Eassen,
nu een Last is tien qua-
rtren, twintigh madden,
veertigh sacken, tagten-
nigh schepels 16. half
schepels, 320. vierde-
vaten, 647. Gallons,
1280.

1280 pottles, 2560
quarts, and 5120
pints.

1280 pottels, 2560.
quarts, en 5120. pin-
tjens.

Of Iron and Lead.

Iron is counted by the
pound.

Hundred Tun; of
which a Tun is 200.
or 224. pound, Lead
is reckoned by the
pound, hunderd, and
Fodder; a Fodder is
nineteen hundred and
a half, or 192. to the
hundred; Tin, Cop-
per, and Latten have
112. pounds to the
hundred.

Of Fish.

Ling, Cod, or Habar-
dine have 124. to the
hundred.

Herrings are counted
by the hundred, thou-
sands and Lasts; a Last
is 10000. every

Van Yſer en Loot.

Yſer wort gerekent by de
ponte.

Hundert Ton; van 't
welk een Ton is 200. of
224. pont, Loot wort
gerekent by de ponde,
hondert, een voeder; een
een voeder is negentien
hondert en een half, tot
122. in 't hondert; Tin,
koper, en Blik heeft 112
pont in 't hondert.

Van Vis.

Lenge Lalberdaan, hebben
124. in 't hondert.

Haringen werden gerekent by
de honderden, duifenden
en Laſten; een Laſt is
10000. elk thouſende
thou-

thousand 1200. and
every hundred, 120
to the hundred.

Of Paper and Parchment.

A Bale of Paper is ten
Ream, a Ream is
twenty quires, and
every quite twenty
five sheers. A Roul of
Parchment is five do-
zen, a dozen twelve
skins.

Of Wooll.

A last of Wooll is twel-
ve sacks, a sack is two
weys; a wey six Tod
and a half; a Tod is
two stone, a stone is
fourteen pound, and
a clear is half a stone;
so that a last of Wooll
contains 312. stone,
or 156. Tods.

t'Samenspraak.

1200. en elk hondert,
120. in 't hondert.

*Van Pampier en
Parketment.*

Een Baal Pampier is tien
Riem, een Riem is twin-
tig boek, en elk boek
vijf-en-twintig bladen.
Een Rol Parkement is vijf
dozijn, een dozijn
twaalf velen.

Van Wolle.

Een last wolle is twaalf
zakken, een zak is twee
Wagens, een Wagen ses
Tod en een half; een Tod
is twee steen, een steen
is veertien ponde; en
een clear is een halven
steen; zoo dat een last
wollen inhoudt 312.
steen of 156. Tods.

Hotv

*How many is num-
bred in England.*

The least piece of mo-
ney with us is a
farthing, where of two
makes a half penny,
four of them a penny,
foure pence makes a
groat, twelve of them
a Shilling, five Shil-
lings a crown, six
Shillings eight pence
a noble, two nobles
makes a Mark, three
nobles a pound.

The five Shillings or
crown of Silver
weigheth just an
ounce Avoir dupois.

*The measures of
England.*

Three Barly-corns
makes an inch, twelve
inches a foot, three
foot a yard, five yards
and a half a perch,
four

*Hoe 't gelt getelt
wert in Englant.*

Het kleinste stuk gelt is
een oortjen, hier van
maken de twee een halve
penning st. vier pennin-
gen maken een groat, 2
dry groaten sijn een En-
gelse schelling: vyf
schellingen een Kroun,
ses schellingen en acht
penningen een noble, sijn
een mark, en dry nobels
een pon. Starlings.

De vyf schellingen of Sil-
ve en Kroun weegt effen
een ons. Avoir dupois.

*De Maten van
Engeland.*

Drie Gersten-Korens ma-
ken een duim breed, twaalf
duim en voet, drie voeten
een garde, vyf garden en
een half een perk, 4 per-
pearc-

pearches in breadth,
and ten in length, a
Rood, and four Roods
make an Acre.

An English mile is 8.
furlongs, 88. scores
320 pearches, 1056.
paces, 1408. ells;
1760. yards, 5280.
feet, 63360. inches
and 190080. Barly-
Corns in length.

Of Time.

When saw you them?

Yesterday.

To' other day.

This morning.

This evening.

Not long ago.

a few daies ago.

a seven night ago.

a fortnight ago.

Three weeks ago.

a Month ago.

Long since.

a Monday was seven
night:

t'Samenpraak.

ken in de breedte, en tien
in de lengte, een Rood
en vier Roods maken
een morgen.

Een Engelse mijl is 8 fur-
longs, 88 schakels, 320
perken, 1056, yden,
1408, Ellen, 1760
garden, 5280, arden,
63360. duim, 190080
190080, garsten koren
in de lengte.

Van den Tijt.

Wanneer zag je haar lieden.

Gisteren.

Des daags.

desen morgen.

desen avond.

niet lang geleden.

weinig dagen geleden.

voor acht dagen.

voor viertien dagen.

voor drie weken.

voor een Maant.

lang geleden.

toekomende Maandag over
acht dagen:

This.

This day fortnight.
It will be to morrow
three weeks.

To morrow come fort-
night.

Wednesday come
three weeks.

How many daies is in
each Month?

Thirty daies hath Se-
ptember, April, June,
and November, all the
rest have thirty and
one, except it be Fe-
bruary alone.

But every leap-year:
February hath twenty
nine, of the day, with
the several divisions
thereof.

An Artificial Day con-
sists of 12 hours, a na-
tural day of 24 hours.
The Athenians began
their day from Sun-
set; But the Jews,
Chaldeans, and Ba-
bylonians, from Sun-

Heden veertien dagen.
Het sal morgen drie weken
zijn.

Morgen over veertien da-
gen.

En Woensdag over drie
weken.

Hoe veel dagen zijnder in
elk Maant?

Dertig dagen heeft Sep-
tember, April, Juni, en
November, al de rest heb-
ben dertig en een, uitge-
zonderd Februari alleen.

Maar in elk Schrikkel-jaar
heeft Februari negen-en-
twintig dagen, van den
dag, met verscheiden
deelingen van dien.

Een werkdagh bestaat in
twaalf uren, een natu-
lijke dach 24 uren; de
Athenen begosten haren
dach van de Zon ontdor-
gang; maar de Joden,
Kaldeen, en Babilonia-
nen, van de Zon opgang:
rife:

rife : the Egyptians and Romans, from midnight ; the Umbrians from noon ; or mid-day.

The day is accounted in England for payments of mony between Sun and Sun : But for indictments of murther, the day is accounted from midnight to midnight ; and so likewise are fasting days and holy-days. the principal Feasts and Holy dayes in the whole year ?

Sunday, or our Lords day.

New-years-day, or the circumcision of our Lord.

Twelfth-day, or the Epiphany of our Lord
Candlemas-day, or the purification of the blessed virgin.

Shrovetide.

t'Samenpraak.

de Egiptenaren en Romanen, van middernacht ; de Umbrianen van de noon, of middeldag.

Den dach werd in Engeland getekent voor betalingen van gelycassen Zonen zon : maar voor aanbrengingen van moorderie, wert den dach gerekent van middernacht tot middernacht ; en insgelijks zijn vastendagen en heilige dagen.

De voornaamste Feesten en heilige dagen van 't helle jaar.

Sunday, of de dagh des Heeren.

Nieuwe-jaars-dagh, of de besnyding ons Heeren.

Drie Koningen, of dertien dagh.

Lichtmis-dagh, of de suivering van de gebenedyde Maegt.

Vastelavont.

Palm.

Palm-Sunday.
 Good Fryday.
 Annuntiation of the
 blessed virgin.
 Easter-day.
 Holy Thursday, or
 Ascension-day.
 The invention of the
 holy cross or holy
 Rood-day.
 Whitsunday or pente-
 cost.
 Michaelmas or Saint
 Michael.
 all Saints or all-hallows
 Christmas-day or the
 nativity of our Sa-
 viour Christ.
 Sir, you see the time
 bids me depart, there-
 fore I will take my
 leav of you.
 It groweth dark.
 It waxeth evening.
 It groweth clear day.
 It waxeth day.
 What a clock is it.
 It is eight a clock.
 Is it so late?
 Yes truly.

Palm-Zondag.
 Goede Vrydag.
 Ons Lievrouwen Boot-
 schap.
 Paasch dag.
 Heylige Donderdag.
 Hemelvaartsdag.
 Kruisvinding, of Rood-
 dagh.
 Pinxter dag, of Sin-
 xen.
 St. Michiel.
 Alder heiligen.
 Karsdag, of de geboorte
 ons Heeren. Jesu Chri-
 sti.
 Mijn Heer, gy ziet den
 tijt gebied my te vertrek-
 ken derhalven sal ik mijn
 afscheit van u nemen.
 Het wort donker.
 het wort avont.
 het wort licht dagh.
 het wort dagh.
 wat uur is 't.
 het is acht uren.
 Is 't zoo laat?
 Ja sekerlijk.

I hear the Clock strike.

Tell it.

Have you told it?

It is nine.

The Sun is risen.

The Sun is hot.

The Sun is down.

Its cold.

The daies are short.

Its fair weather.

The good weather is
past.

We have well past the
time.

I have lost my time.

The daies are longer
by an hour.

The Sun goeth down
by fix a Clock.

It is past seven.

I go to bed.

Pray Sir, do me the
favour to let me see
you to morrow.

I'll I make bold to en-
joy this your Good
Company, &c.

Ik hoor de Klok slaen.

Telſe.

hebbe ze getelt?

het is negen.

De Son is op.

De Son is heet.

De Son is onder.

't Is koud.

De dagen zijn kort.

't Is ſchoon weer.

het goede weer is voorby.

*wy hebben den tijt wel door
gebracht.*

Ik heb mijnen tijt verloren

*De dagen zijn een uur ge-
lengt.*

*De Son gaat ten ſes uren
onder.*

't Is over ſeven.

Ik ga te bed.

*Mijn Heer, doet my d'eer
my inagen te kossen be-
zoeken.*

*Ik ſal mijn verſtouten om
u goet gezelschap te ge-
nieten, &c.*

E Y N D E.

A
NOMENCLATOR,
English and Dutch.

Consisting in familiar words with
variety of choise Phrases used in
common discours.

EEN
NAAMBOEKJE,
Engels en Duyts.

*Bestaande in gemeynzame woor-
den, met verandering van wytgelesen
Spreucken die men in gemeyne
- spraak gebruyckt.*

TOT AMSTERDAM.

Gedruckt by de Weduwe *Mercy Bruyning*,
op de Beurs-sluis. 1675.

A VOCABULARY

E E N

Vertaalboekje.

Of the true
God, *van*
den waren
God.

The Godhead, *de God-*
heyt.

Lord, *Heere.*

Lordship, *Heerschapye.*

Almighty, *Almagtig.*

Blessed, *Gebenedijt.*

Blessedness, *Gelukza-*
lighyt.

Holy, *Heylig.*

Merciful, *Barmhertig.*

2. Of God the Father,
van God de Vader.

The Father, *de Vader.*

Unbegotten, *ongeteelt.*

The first, *d'eerste.*

The Creator, *de Schep-*
per.

The Creation, *de scep-*
ping.

3. Of God the Son,
van God de Zoon.

The Son, *de Zoon.*

Begotten, *Geboren.*

a Saviour, *een Salig-*
maker.

a Redeemer, *een Verlof-*
ser.

God and Man, *God en*
Mensch.

Incarnation, *Mensch-*
werding.

Conception, *Ontfan-*
ging of bevruchting.

Nativity, *Geboorte.*

A 2

Swad-

Swadling-cloaths, *Lau-
ren, Kints-docken.*
an In, *een Herberge.*
a Stable, *ecnen Stal.*
a Manger, *Kribbe.*
Baptism, *Doop, doopsel.*
Fasting, *vasten, nugte-
ren.*
a Cross, *een kruys.*
Crucifixion, *kruisfinge.*
Death, *Doodt.*
Burial, *Begraafnis.*
Heaven, *Hemel.*
Glory, *Lof, Heerlijk-
heyt.*
Hell, *de Helle.*

4. Of the Holy Ghost,
*van den Heyligen
Geest.*

the Holy Ghost, *den
Heyligen Geest.*

Proceeding, *voortko-
mende.*

the Third, *de Derde.*

the Sanctifier, *den Hey-
ligmaker.*

a Gift, *een Gave.*

Grace, *Genade.*

Faith, *Geloove.*

Hope, *Hope.*

Love, *Lievde.*

Peace, *Vrede.*

Joy, *Blijdschap.*

5. Of Creatures, *van
de Schepselen.*

a Creature, *een Schep-
sel.*

a living Creature, *een
levendig Dier, of
Schepsel.*

Rational, *redelyk, bil-
lyk.*

Sensitive, *zinlyk, go-
voelyk.*

Vegetative, *dat groe-
jende kragt heeft.*

6. Of Creatures, *van
Schepsels.*

an Angel, *een Engel.*

a Spirit, *een Geest.*

a Man, *een Man.*

a Woman, *een Vrouwe.*

an Infant, *een kintje.*

a Boy, *een Jongen.*

a Girl, *een Meisjen.*

a Youth

a Youth, een Jongeling.

a Young man, een Jong
man.

an Old man, een oudt
man.

an old Woman, een on-
de Vrouw.

a Giant, een Reuse.

a Dwarf, een Dwerg.

7. Of the parts of Man
Body.

Van de deelen des Men-
schen Lighaams.

the Body, het Lighaam.

the Soul, de Ziel.

a Member, een Lidt.

the Skin, 't Vel, de huid.

the Flesh, 't vleesch.

Fatness, vetheyt.

Leanness, magerheyt.

a Bone, een Been.

Marrow, 't Merg.

a Vein, een Bloedt-ader.

an Artery, Slag-of Pols-
ader.

a Sinew, een Zenuw.

the Pores, de Zweet-
gaten.

5. a Muscle, de Muis, of
een vleesaghtigheyt
van Leden.

the Head, 't Hoofst.

the Fore-part of the
Head, 't voorste van 't
Hoofst.

the Hinder-part, 't ag-
terste.

the Crown, de kruin.

the Hair of the Head,
't Hair van 't Hoofst.

the Face, 't Aansicht.

the Forehead, 't voor-
hoofst.

the Eyes, d'Oogen.

the Nose, de Neus.

the Nostrils, de Neut-
gaten.

the Cheeks, de Wangen,
of kaken.

the Mouth, de Mont.

the Lips, de Lippen.

the Tongue, de Tong.

the Teeth, de Tandem.

the Ears, d'Ooren.

the Beard, den Baart.

the Chin, de kin.

the Neck, den hals, de nek.

A 3 a Shoul-

a Shoulder, *een Schou-
der.*

an Arm, *een Arm.*

an Arm-pit, *een Oxel.*

an Elbow, *een Elleboog.*

the Wrist, *de knuist der
ruist.*

the Pulse, *den Pols.*

the Hand, *de Hand.*

the Back of the hand,
de Rug van de hand.

the Hollow of the hand,
't Holle van de hand.

a Span, *een Span.*

the Fist, *de Vuist.*

a Joint, *oen Lidt.*

a Knuckle, *een kneukel.*

a Thumb, *een Duim.*

a Finger, *een Vinger.*

the Fore-finger, *de
voorsle Vinger.*

the Middle-finger, *de
middelste Vinger.*

the Little-finger, *den
kleyuen Vinger.*

a Nail, *een Nagel.*

the right Hand, *de reg-
ter Hand.*

the left Hand, *de sin-*

ker Hand.

the Brest, *de Borst.*

a Pap, *een Mamme.*

a Nipple, *een Tepel.*

the Bosom, *den Boezem.*

a Side, *een Zyde.*

a Rib, *een Rib.*

the Back, *de Rug.*

a Back-bone, *een Rug-
graat.*

the Loyn, *de Lenden.*

the Belly, *den Buik.*

the Navel, *de Navel.*

the Hucklebone or Hip,
de Heup.

the Buttocks, *de Billen.*

the Thigh, *de Dye.*

the Ham, *de knieschijve.*

the Knee, *de Knie.*

a Leg, *een Been.*

the Calf of the Leg, *het
kuit van 't Been.*

the Shin, *de Scheem.*

the Ankle, *het Enkel.*

a Foot, *een Voet.*

a Toe, *een Teen.*

the great Toe, *den
grooten Teen.*

the Heel, *de Hiele.*

the

the Sole of the Foot, *de Voet-sole.*

8. Of the inwards Parts.

Van d'inwendige Deelen.

the Brain, *de Herffen.*

the Stomach, *de Mage.*

the Heart, *'t Hert.*

the Lungs, *de Long.*

the Liver, *de Lever.*

the Blood, *het Bloet.*

Flegm, *Fluim.*

the Kidneys, *de Nieren.*

the Spleen, *de Milt.*

the Gal, *de Gal.*

the Midriff, *Middelvylics.*

the Caul, *de Huive.*

the Entrails, *'t ingewant.*

the Bowels, *de Darmen.*

the small Guts, *de kleyne Darmen.*

the Bladder, *de Blase.*

the Urine, *de Pis.*

9. Of the Accidents of the Body.

Van de toevallen des Lighaams.

Bald, *Kaal.*

One-ey'd, *Een-oogig.*
Blind, *Blindt.*

Squint-ey'd, *Scheel.*
Purblind, *Stikziende.*

Deaf, *Doof.*
Stammering, *Stameren.*

Lisping, *Lispend.*
Toothless, *Tandeloos.*

Dumb, *Stom.*
Gorbellied, *Dikbuik.*

Joult-headed, *Groot-hoofst.*

Great-nosed, *Groot-neus.*

Long-tongued, *Lang-tong.*

Blubber-lipped, *Diklip.*
a Wart, *een Wrasse.*

a Wen, *een Klier.*
a Blemish, *een natuurlijke Vlek.*

a Freckle, *een sproet in't Aansicht.*

Scurf, *Schorstheyt.*
a Tetter, *kleyne-loopende Zeerigheyt.*

Lame, *Mank, Lam.*

the Hiccup, *den Hik.*

A 4 Snee-

Snoezing, Niezing.

10. Of Diseases.

Van Ziekten.

a Disease, een Ziekte.

Paleness, bleekheyt.

Numbness, stijvicheyt.

Drowsiness, slaperigheyt.

Pain, Pijn.

Amazement, verbaasheyt.

Itching, Jekkinge.

Bed-red, bedhoudende
een die door ziekte te
bed leyt.

a Fever or Ague, een
koortse.

the Head-ach, hoofst-
pijn.

Megrim, hoofst-sweer
aan d'eene zijde.

the Cough, den hoest.

Hoarsness, beesheyt.

Dotage, duttinge, sus-
singe.

Madness, dolheyt, ra-
zernye.

Tooth-ach, Tant-pijn.

8

Rheume, den Snof of
loop der Neuze.

Swounding or Soun-
ding, bezwijming.

Fainting, verbaauwing.

the Cramp, de kramp,
zenuw-trekking.

the Palsie, de barmertheyt.

the Plague, de Pest, de
zwartigheyt.

a Fit, een vlaeg, vlage.

an Imposthume, ge-
swel, etterbuil.

the great Pox, de groote
Pokken.

the Canker, de kanker.

the Wolf, den Wolf.

the Gangrene, de rot-
etende kanker.

the Leprosie, Melaats-
heyt.

the Measels, de Mazen-
len.

Pimples, Puistjens.

Wheals, bladders of
bleynen.

the Scab, krawazie of
schurft.

a Scar, een Lidtteiken
van

van een geneſen wond.
a Blow, or a ſtroke,
een ſlag.

11. Of the Senses.

Van de Sinnen.

the Sight, 't Geſigt.

the Hearing, 't Gehoor.

the Smell, de Reuk.

the Taſte, de Smaak.

the Feeling, 't Gevoel.

a ſunk, eenen ſtank.

a ſweet ſmel, een ſoete

reuk.

a ſound, een geluid.

a Reliſh, geur of ſmaak.

Laughter, lagh, lagching.

Weeping, weening.

a ſigh, een Zucht.

the Fancy, de inbeelding

of zinnlykheit.

the Memory, de gedag-

teniffe.

Forgetfulneſs, vergeten-

heyt.

Sleep, Slaap.

Watching, wakend.

a Dream, een Droom.

Snorting, Snorking.

Slumber, ſlymen en roek
the will, de wil.

the thoughts, gedagten.

the judgment, oordeel.

the voice, de ſtem.

the ſpirit, de geest.

Diſcourſe, Praat.

a Cry, een ſchreeuw.

the breath, den aſem.

a blowing, een geblaas.

Tears, tranen.

the life, 't leven.

the death, de doods.

12. Of all ſorts of Co-
lours.

Van alderhande Verwe.

White, wit.

Black, ſwart.

Brown, bruin.

Blew, blaauw.

Gray, grijs.

Green, groen.

Red, roos.

Yellow, geel.

Scarlet, Scharlaken.

Incarnation, Inkarnaat.

Crimſon, Karmozijn.

Pale, Bleek.

A 5

Vio-

- Violet, *Paars.*
 Purple, *Purper.*
 Sad, *Donker.*
 Sad green, *Donker groen.*
 Light green, *Ligt groen.*
 Sea green, *Zee groen.*
 Grass green, *gras groen.*
 Orange, *Oranjen.*
 Flesh colour, *Vleys kleur.*
 Skie colour or Azure, *Hémels blaauw.*
 Light russet, *Ligt graauw.*
 Sad russet, *donker graauw.*
-
13. Of Cloathing.
 / Van Kleeding.
- a Garment, *een Kleet.*
 Apparel, *kleederen.*
 Cloth, *Laken.*
 Linnen, *Linnen, Doek.*
 Silk, *Zijde, Zey.*
 Thrid, *Garen.*
 Flax, *Vlas.*
 Canvas, *Kanefas.*
 Fustion, *Bomzijn.*
- Sack-cloth, *Hairen kleet.*
 a Hat, *een Hoet.*
 a Cap, *een Muts.*
 a Perrewig, *een Pruike.*
 a Hatband, *een Hoetbandr.*
 a Coif, *Huive, of Muts.*
 a Cross-cloth, *een Flep.*
 a Fan, *een Waayer.*
 a Pinner, *een Kapdoek.*
 a Hood, *een Vrouwen kaper.*
 a Nek-jewel, *een Halscieraat.*
 a Chain, *een Ketten.*
 a Bracelet, *Erm-ketten.*
 a Neck-cloth, *een halsdoek.*
 a Band, *een Bef.*
 a Shirt, *een Mans hembe.*
 a Smock, *een Vrouwen hembe.*
 a Shift, *een Hembe.*
 a Walcoat, *een Borstrok.*
 a Doublet, *een Wambus.*
 a Sleeve, *een Mouwe.*
 a but-

a Button, een Knoop.
 Buttons, Knoopen.
 a Pair of breeches, een Broek.
 a Point, een Veter.
 a Girdle, een Gordel.
 a Skirt, een Schaotje.
 a Gown, een Tabbert.
 a Cloak, een Mantel.
 a Riding-coat, eenen Rijtrok.
 an Apron, een voarschoot, of schortekleet.
 a Lods-gown, eenen lossen Tabbert ofte Nacht-tabbert.
 a Glove, een Handschoen.
 Gloves, Handschoenen.
 Stockens, Koussen.
 a Shoe, een Schoen.
 Shoes, Schoenen.
 a Boot, een Laars.
 Boots, Laarsen.
 a Spur, een Spoor.
 a Slipper, een Muil.
 a Sole, een Zool, Zole.
 Socks, Zokken.

14. Of Meat.

Van de Spjse.

a Steward, een Hovemeester.
 a Caterer, een Spyskooper.
 Food, voedsel.
 a Table, een Tafel.
 a Table-cloth, een Tafel-laken.
 a Napkin, een Servet.
 a Trencher, een Tafelbort, Teljoor.
 a Salt-feller, een Soutvat.
 Salt, Sout.
 Bread, Broot.
 a Loaf, een Broot.
 a Morfel, een brok.
 a Cruft, een korst.
 a Crumb, een kruim.
 a Bread-basket, eenen broot-korf.
 a Carver, een voorsnyer.
 a Knife, een Mes.
 a Mels, een Gereght.
 a Dish, een Schotelje, of een kom.
 a Porringer, een kommetje

- metje of kop om uit te eten.
- a spoon, een Lepel.
- a Plate, een Tafelberd.
- a Platter or Dish, een Schotel.
- Porrige, Lepel-spis, als Bry, Moes, Weis-wat.
- Pap, Pap, Bry.
- Milk, Melk.
- Cream, Room.
- a Sillibub, een drank van Soesemelk en Wijn.
- Chees, Kaas.
- Flesh, Vleis.
- Veal, kalfs-vleis.
- Mutton, Schape-vleis.
- Lamb, Lams-vleis.
- Pork, Verken-vleis.
- Verison, Witbraut.
- Bacon, spek.
- a Gammon of Bacon, eenen Ham ofte schink.
- Roast Meat, gebraden vleis.
- Boiled, gezoden.
- Baked, gebakken.
- Broiled, op den Rooster gebraden.
- Fryed, gefruit, gesnerkt.
- Stewed, gestoof.
- Minced, gedant, of gekapt vleis.
- a Pudding, een beuling of Worst.
- a baked Pudding, een gekruide Tarwen koek in een pan gebakken of in den Oven.
- a bag-Pudding, een sak-beuling.
- a sausage, Vleis-worst.
- a Cake, een koek.
- Fine Flower, fijn meel of bloeme.
- Unleavened bread, ongedesemt broot.
- Rye-bread, Roggenbroot.
- Houshold bread, Huisbroot.
- Biskets, Beschuit, Tweebak.
- a Wafer, een Wafel.
- a Froys, een Struif.
- a Pancake, een Pannekoek.

a Cu-

a Custard, een Room-
taarte.

a Tart, een Taarte.

a Flesh-pye, een vleis-
Paftey.

a Apple-pye, een Appel-
Paftey.

a Gammon of bacon,
een Ham, of Hefse.

a Flich of bacon, een xy
Spek.

a fallet, eenen Salaat.

Vinegar, Eek, Azijn.

Oyl, Oly.

an Olive, een Olyve.

Sawce, Sauce.

Breakfast, Ontbÿr.

Dinner, Middagmaal.

Bever, Agter middag-
eten.

Supper, Avontmaal.

a Feast, een Gastmaal.

a Smell-feast, een Pan-
lekker.

Entertainer, een Ont-
haalder, onderhouder.

a Guest, een Gast.

a basin, een bekken.

an Ewer, een Giervat.

Lampet.

a Towel, een Handt-
doek.

a Tooth-pick, een Tant-
stoker.

15. Of Drink.

Van Drank.

Drink, Drank.

Wine, Wijn.

New Wine, Nieuwen
Wijn.

Dead wine, vorschaa-
den wijn.

Wormwood-wine, Alst-
sem-wijn.

Sider, Appel-drank.

Claret-wine, Ligt-ro-
den wijn.

Red Wine, Rooden wijn.

Rhenish Wine, Rhynd-
sen wijn.

Perry, Peer-drank.

Beer or Ale, Bier of
soet bier.

Hops, Hoppe.

a Brewer, een Brouwer.

Dregs, Droeffem.

a Pot or Flagon, een
Pot.

Pot, Kan ofte Kanne.	Art, Konst.
a Cup or beaker, een kop, schale of beker.	Opinion, Meeninge.
a bowl, een kop.	Judgment, oordeel of vennis, ook gevoelen.
a bottle, een fles.	Mis-taking, misgryping, dwaling, bedrog.
a pot with two Ears, een pot met twee Ooren.	Suspicion, vermoeden.
a Glass, een Glas.	Doubting, wuiffeling.
a Cup-bearer, een schenker.	Admiration, verwonderinge.
a Draught, een Teug.	the Will, de wille.
<hr/>	
16. Of the Understanding, Will, and Affections.	Love, Liefde.
Van 't Verstandt, Wille, en Genegentheden, of begeeren.	Hatred, Haat, Nijt.
the Mind, den Zin.	Defire, begeerte.
the Understanding, 't verstandt.	Loathing, walging.
the Reason, de Reden.	Joy, Blydschap, vreugd.
Knowledge, wetenschap, kennisse.	Sadness, Droefheit.
Ignorance, onwetenschap.	Fear, vrese.
Prudence, voorzichtigheit.	Boldness, stoutheit, onversaegtheit.
Faith, Geloove.	Trust, Betrouwinge.
Wisdom, Wysheit.	Hope, Hope.
	Despair, Wanhoop.
	Anger, Gramschap, Toorn.
	Pleasure, geneugte, kortswyl.
	Shame, Schaamte.
	Mercy, Barmhertigheit.

En

Envy, *Afgunst, Nijt.*

17. Of Kindred.

*Van 't Geslagte of
Maagschap.*

Wedlock, *'t Houwelyk.*

Marriage, *Houwelyk.*

Espoufal, *Ondertrouw.*

an Husband, *een ge-
trouwt Man.*

a Wife, *een Wyf.*

a Married Man, *een ge-
trouwt Man.*

a Married Woman, *een
getrouwde Vrouw.*

a batcheler, *een vryer.*

a Virgin, a Maid, *een
Maagt, Dogter of
Vryfter.*

a Wooer, *een vryer.*

a Portion, *Hooft-somme.*

a Bridegroom, *Bru-
degom of Bruigom.*

a bride, *een Bruit.*

a bride-Chamber, *een
Bruyts-kamer.*

a Widower, *een Wed-
wenaar.*

a Widow, *een Weduwe.*

a Father, *een Vader.*

a Mother, *een Moeder.*

a Father-in-law, *een
Schoon-vader.*

a Mother-in-law, *een
Schoon-moeder.*

a Son, *een Soon.*

a Daughter, *een Dogter.*

a Son-in-law, *Schoon-
zoon.*

a Daughter-in-law, *een
Schoon-dogter.*

a Woman that lyes in,
een Kraam-vrouw.

a Nourfs, *een Minne of
Voester.*

Gossips, *Peets, of Ge-
vaders en Gemoeders
over de Kinderen.*

Children, *Kinderen.*

Twins, *Tweelingen.*

a brother, *een broeder.*

a sister, *een Suster.*

a brother-in-law, *een
Schoon-broeder.*

a sister-in-law, *een
Schoon-suster.*

a Grand-father, *een
Groot-vader.*

a Grand-

- a Grand-mother, *een Groot-moeder.*
 an Uncle, *een Oom.*
 an Aunt, *een Moei.*
 a Cousin-German, *een Susters broeders kint.*
 Cousin or Nephew, *Neef.*
 Cousin or Niece, *Nigte.*
 a Genealogy, *Afkomst- Geslagts-register.*
 Ancestors, *Voorouders.*
 Posterity, *Nakomelingen.*
 an Heir, *een Erfgenaam.*
 an Inheritance, *een erfdeel.*
 an Orphan, *een weeskint.*

18. Of a House.

Van een Huys.

- a House, *een Huys.*
 a building, *een Gebouw.*
 a Palace, *een Paleys, of des Konings Huys.*
 a Cottage, *eene Hutte.*
 a stone, *een steen.*
 a brick, *een Tighel-steen.*

Chalk or Lime, *Krijt, Kalk of Leem.*

Morter, *Mortel, beslag om mede te Metselen.*

Rubbish, *Afwerpsel.*

a Foundation, *een grontrest.*

a Wall, *een Muur.*

a Corner, *een Hock.*

a Porch, *een voorhof, of wandel-plaats.*

a Pent-house, *een Luifse, Afdak.*

a Gate, *een Poorte.*

a Door, *een Deur.*

a Knocker, *een klopper.*

a Latch, *een klink.*

a bar, *een Handboom.*

a Chink, *een spleet.*

a Fore-door, *een Voordeur.*

a back-door, *een agterdeur.*

a Lock, *een Slot.*

a Ky, *een Sleutel.*

a Hinge, *een Hangsel.*

a Threshold, *een Dorpel.*

a Post, *Post, Paal, Stijl.*

a bolt, *een Grendel.*

Glafs

a Studie, een vertrek of
Studeer-plaats.

a Library, een boeke
kraam.

an Inn, een Herberg.

a Tavern, een Wijn-
kroeg.

a Victualling-house, een
Kroeg, een kost-huis.

a Signe, een Uithang-
bord, of Uithangsel.

a Work-house, een werk-
huis.

a Ware-house, een Pak-
huis.

à Gallery, een Gallerye.

a Garret, een Solder.

a Seiling, een bestrijkzel.

an Oven, een Oven.

a Chimney, een Schoor-
steen.

the Wall, de Wand of
Muer.

the Stable, den Stal.

the Garden, den Tuin.

à Shop, een winkel.

a Well, een Put.

a Cistern, een water-
bak, of Regen-bak.

B

the

Glafs, Glas.

a Window, een Venster.

the Ridg, het Dak, de
kran.

a Lattice, een Tralie.

à Tower, een Toorn.

an Arch, een Boog.

a Prop, een Stut.

the Roof, het Dak.

a Slate, een Leye.

a Tile, een Tigel, Dak-
panne.

a Beam, een blok.

a Board, bort of plank.

a Lath, een Latte.

a Pillar, een Pilaar.

a Pavement, een vloer.

a Hall, een Zaal.

a Parler, een vertrek-
kamer.

a Kitchen, een keuken.

a Bake-house, een Bak-
kerye.

a Cellar, een kelder.

a Dining-room, een
Zaal, Eet-plaats.

a Chamber, een Kamer.

the Stairs, de Trappen.

a Closet, een Cantoor.

- the house of office, *het Kakhuis.*
 Easeinent, *gemak.*
 an Alley, *een Gang.*
-
19. Of houshold-stuff. *Van't Huis-raat.*
 Utensils, *Gereetschap-pen.*
 Lumber, *'t Grootte huis-raat.*
 Furniture, *Stoffering.*
 a Chair, *een Stoel.*
 a Stool, *Stoel, Zetel, Schabelle.*
 a Bench or Forme, *een Bank.*
 a Seat, *een Zetel.*
 a Foot-stool, *een Voet-bank.*
 a Cushion, *een Kussen.*
 a Table, *een Tafel.*
 a Carpet, *een Tapyt.*
 a Table-carpet, *een Tafel-kleet.*
 a Cup-board, *een Spinde, of Eten-kasse.*
 a Cup-board-cloth, *een kleet van d'eten-kasse.*
- a Chest, or Trunk, *een kist, of koffer.*
 a Desk, *een Lessenaar.*
 a Box, *een Doos.*
 a Press, *een Pars.*
 a Cabinet, *een heimelij-ke plaats.*
 a Case, *een koker of kasjen.*
 a Basket, *een korfsje.*
 a Flasket, *een korf.*
 a Pessel, *een Vat.*
 a Washing-tub, *een Wasch-tob.*
 a But, *een Wijn-pijp.*
 a Hoghshead, *een Ox-hoofst.*
 a Barrel, *een Ton.*
 a Piercer, *een Boor.*
 a Cork, *een kork.*
 Soot, *Schoorsteen-roet.*
 an Andiron, *brandyzer.*
 a Grate, *een Graet.*
 a Spit, *een Spit.*
 a Jack, *een Spit-wender.*
 a Dripping-pan, *een Braat-panne.*
 a Dresser, *een regtbank.*
 a Furnace, *een Fournais.*
 a Kit-

- a Kettle, *een Ketel.*
 a Skillet, *een pannetjen.*
 a Chafingdish, *een Confoor of Vuur-test.*
 a Frying-pan, *een braatpanne.*
 a Flesh-hook, *een vleishook.*
 a Ladle, *een Pottlepel.*
 a Grater, *een Rasp.*
 a Strainer, *een Zÿge.*
 a Mortar, *een Vÿsel.*
 a Pestel, *een Stamper.*
 a Sponge, *een Spons.*
 a Dish-cloot, *een Schotel-doek.*
 a Broom, *een Bezem.*
 a Kneading-trough, *een Bak-trog.*
 a Pot, *een Pot.*
 a Trevet, *een Treeft.*
 a Gridiron, *een Rooster.*
 a Fire shovel, *een vuurschop.*
 a Pair of Tongs, *de tang.*
 Pincers, *Nÿptangen.*
 a Pair of Pincers, *een Nÿptang.*
 a Pair of Bellows, *een*
- Blaasbalk.*
 a Tinder-box, *een Tintel-dooſ, om vuur te ſlaan.*
 a Match, *een Swavelſtok, ook Lonte.*
 Tinder, Tintel, Vonkdoek.
 a Bed, *een Bedde.*
 a Beds-foot, *het voeteynde van 't Bed.*
 a Rug, *een Ruige-deken.*
 a Blancket, *een Witte-deken.*
 a Sheet, *een Slaaplaken.*
 a Pillow, *een oorkuffen.*
 a Bolſter, *een Hoofſteul.*
 Bed-tick, *Bedde-tÿk.*
 a Curtain, *een Gordÿjn.*
 Curtains, *Gordÿnen.*
 Cradle, *Wiegh.*
 Chamber-pot, *Waterpot.*
 a Mat, *een Matte.*
 Tapisſtry, *Tapÿtſerye.*
 a candle, *een Kaars, Keerſſe.*
 the Wick, *het Lemmet.*
 a candle-ſtick, *een kandede-*

- delaar.*
 the Snuff, *het Snuitsel.*
 the Snuffers, *de Keers-*
snuiters.
 a Wax-candel, *een was-*
keersse.
 a Torch, *een Toortse,*
Fakkel.
 a Lamp, *een Lampe.*
 a Distaff, *een spinrok.*
 a Spindle, *een spille.*
 a Wheel, *een spinwiel.*
 a Reel, *een Haspel.*
 a Comb, *een kam.*
 a Bodkin, *een Priem.*
 a Curling - Iron, *een*
krul-yzer.
 a Looking glass, *een*
Spiegel.
 Spectacles, *Brillen,*
Bril.
 a Thimble, *een Vinger-*
hoet of Naai-ring.
 a Needle, *een Naalde.*
 a Needles eye, *een naal-*
den-oogh.
 a Pin, *een spelde.*
 a Payle, *een wateremmer*
 a Map, *een Dweil.*
- a Clothbrush, *een kleer-*
bezem.
 an Oyle-pot, *een Olie-*
pot.
 Soap, *Seep.*
 Turf, *Turf.*
 Wood, *Hout.*
 a Fagot, *een Takkebos.*
 Charcoal, *Houtskool.*
 a Coal of Fire, *een kole*
vuurs.
 Cinders, Ashes, *Affche,*
Asse.
 a Nail, *een spyker.*
 an Hammer, *een hamer.*
-
20. Of a School.
Van de School.
 a School - master, *een*
School-meester.
 an Usher, *een Onder-*
meester.
 a Scholar, *een Scholier.*
 the Masters chair, *de*
Mecsters stoel.
 a Form, *een Bank.*
 a Seat, *een Zetel.*
 a Desk, *een Lessenaar.*
 Teaching, *onderwijfinge,*
Lear-

Learning, *Leeringe.*

a Book, *een boek.*

a little Book, *een kleyn boek.*

Writing-tables, *Schrýf-tafels.*

a Commentary, *een Uitlegging.*

a Leaf, *een bladt.*

a side, *een zyde.*

the Margin, *de kant.*

the Cover of a Book, *bet Omflagh van een boek.*

a press for books, *een boek-pars.*

the Title of a Book, *den Týtel, of Opschrift eens boeks.*

a Printer, *en Drukker.*

a Composer, *een Set-ter.*

a Bookseller, *een Boek-verkooper.*

Paper, *Pampier of Papier.*

Blotting-paper, *klad-papier.*

a sheet of Paper, *een*

vel Papier.

a Quire of Paper, *een boek Papier.*

a Ream of Paper, *een Riem Papier.*

a Volumn, *een deel van een boek, een bandt.*

a Manual, *een Hand-boek.*

a Work, *een werk.*

a Pen, *een Penne.*

the Nib of a Pen, *de Nibbe van een Penne.*

a Pen-knife, *een Penne-mes.*

a Pencil, *een Pinceel.*

Ink, *Inkt.*

an Inkhorn, *een Inkt-koker.*

Writing, *Geschrift.*

a Character, *een Merk-teiken.*

a Point, *een Punt.*

a Letter, *een Letter.*

a Syllable, *een Sillabe of een Woordt-lidt.*

a Word, *een woordt.*

a Sentence, *een Spreuk of meening.*

B 3 a Phra-

a Phrase, een manier van spreken.

a Period, een uitgang eens reden.

an Accent, het geluit der Syllaben.

a Spirit, een Geest, sin en verstandt.

a Figure, een voorbeeld of gedaante.

a Lesson, een Lesse of les.

Construeing, verklaring

a Rule, een Regel.

an Exception, een uitneming.

an Exercise, een oeffening

a Theme, een Teem, opgave, voorstel.

Prose, een reden die niet op Rym is, onrym.

Verse, Veers of Gedigt.

An Oration or a Speech een reden of vertoogh.

a Preface, een Voorreden.

a Confirmation, een vergelyking.

a Conclusion, een besluit besluitinge.

a Poët, een Digter, Ry-

mer.

a Poëin, een Gedigt.

Poëtry, Digtkonst.

an History, een Gedenkschrift, Geschiedenis.

a Chronicle, een Tjdtboek, Jaar-boek.

a Day-book, een Daghboek.

a Calender, Dagh-rol, Dagh-rekeningh.

a Fable, een Verdigtfel, Klught.

a Satchel, een Zakjen.

a Table-book, een Tafel-boekjen.

a Dunce, een Botterik.

a Rod, een Roede.

a Palmet, een Plak.

the Masters reward, de Meesters loon.

21. Of a Church.

Van een Kerk.

a Church, een Kerk.

a Temple, een Tempel.

a Chappel, een Kapelle.

a Church-yard, een Kerkhof.

a Pew,

a Pew, een Gestoelte.
 a Bell, een Klok.
 a Vestry, een Kerken-
 kamer.
 an Altar, een Altaar.
 a Congregation, een
 Vergadering, Verza-
 meling.
 a Pulpit, een Preek stoel.
 a Priest, een Priester.
 a Deacon, een Diaken.
 a Bishop, een Bisschop.
 an Elder, een Ouderling.
 a Church-warden, een
 Toeziender, Gardiaan.
 a Reader, een Lezer.
 a Preacher, een Preker,
 Prediker.
 a Sermon, Sermoen, Pre-
 dikatie.
 the Scriptures, Hoofst-
 schriften, Schriftuuren.
 the Bible, de Bybel.
 the Old and New Te-
 stament, het Oude en
 Nieuwe Testament.
 an Evangelist, een Euan-
 gelist.
 the Gospel, Euangelie,

goede tijding.

an Apostle, een Apostel.
 Apostleship, Apostel-
 schap.
 a Prayer, een Bede of ge-
 bedt.
 Confession, Belydenisse,
 Bigte.
 Intercession, Voorbiddin-
 ge, Middeling.
 Thanksgiving, Dank-
 zegging.
 Benediction, Zegeming.
 a Chapter, Kapittel,
 Hoofst-punt.
 a Verse, een Vers
 a Psalm, een Psalm.
 Singing, Zang, gezang.
 a Quire, een Choor.
 a Singing-man, een
 Zanger.
 an Organ, een Orgel.
 a Psaltery, een Clave-
 koort.
 Musick, Maatzang, Mu-
 sijk.
 a Tune, een Stem, Vois,
 Toon.
 the Sacrament, Verbor-
 gent-

gentheyt.

Baptism, *Doop, doopsel.*

a Font, *een Doopvonte.*

a Godfather, *Peter, Peet,*

Gevader,

a Godmother, *Meêter,*

Peetjen, Gemoeder,

the Eucharist, *'t Heyligh*

Avontmaal.

Consecration, *Heili-*

ging.

the Communion, *Ge-*

meenschap.

Alms, *Aalmoesse.*

a Grave, *een Graf.*

a Coffin, *een Doodtkist.*

an Herse, *een Val-poor-*

te.

a Monument, *een Ge-*

denk-teiken.

an Epitaph, *een Graf-*

schrift,

a Funeral, *een Uitvaart,*

Begravenis.

Funeral Rites, *Uitvaart*

met een Dooden.

22. Of Time.

Van den Tijdt.

Time, *Tijdt.*

Opportunity, *Gelegent-*

heyt.

an Hour, *een Uur.*

an Hour and half, *ander-*

half Uur, of een Uur

en een half.

a Hour-glass, *een Uur-*

glas, oft Zandtlooper.

a Clock, *een Uurwerk,*

a Dial, *een Uur-wij-*

zer.

the Point of a Dial, *de*

Wys-pen van den Uur-

wijzer.

Half an Hour, *een half*

Uur,

a Quarter, *een Quartier*

of vierendeel.

a Moment, *een Oogen-*

blik.

a Day, *een Dagh.*

Break of Day, *den Da-*

geraat.

Sun-rising, *Opgangh der*

Zonne.

the Morning, *de Mor-*

gen-stont.

Noon, *Middagh.*

Sun-

Sun-setting, <i>d'Ondergang der Zonne.</i>	December, <i>December.</i>
the Evening, <i>den Avont.</i>	a Year, <i>een Jaar.</i>
the Night, <i>den Nacht.</i>	a Leap Year, <i>een Loopjaar, Schrikkel-jaar.</i>
Midnight, <i>Middernacht.</i>	the Spring, <i>de Lente.</i>
a Week, <i>een Week.</i>	the Sommer, <i>de Zomer.</i>
Sunday, <i>Sondag.</i>	the Harvest, <i>den Herfst.</i>
Munday, <i>Maandag.</i>	the Winter, <i>den Winter.</i>
Tuesday, <i>Dingsdag.</i>	Christmas, <i>Kersmis.</i>
Wednesday, <i>Woensdag.</i>	Christmas Day, <i>Kersdag.</i>
Thursday, <i>Donderdag.</i>	Newyears Day, <i>Nieuw-Jaars-dag.</i>
Friday, <i>Vrydag.</i>	Twelfth-Day, <i>Drie-ningen.</i>
Saturday, <i>Saturdag.</i>	Candlemas, <i>Lichtmisse, Vrouwen-dag.</i>
an Holyday, <i>een Heilige dag.</i>	Shroftide, <i>Vastelavont.</i>
a Workday, <i>een Werk-dag.</i>	Palm-sunday, <i>Palm-son-dag.</i>
a Moneth, <i>een Maant.</i>	Easter, <i>Paasschen.</i>
January, <i>Januari.</i>	Easter-day, <i>Paasch-dag.</i>
February, <i>Februari.</i>	Ascension-day, <i>Hemel-vaarts-dag.</i>
March, <i>Maart.</i>	Whitfun-day, <i>Pinkster.</i>
April, <i>April.</i>	Allhallowtide, <i>Alderheiligen.</i>
May, <i>Mey.</i>	
June, <i>Juny.</i>	
July, <i>July.</i>	
August, <i>Augustus.</i>	
September, <i>September.</i>	
October, <i>October.</i>	
November, <i>November.</i>	

23. Of the Elements.	Wave, <i>eenbaar van de Zee.</i>
<i>Van de Elementen.</i>	
Fire, <i>het Vuur.</i>	Drop, <i>Druppel, Drup.</i>
Heat, <i>Heette.</i>	Shore, <i>Strant, Oever.</i>
Brightness, <i>klaarheit.</i>	Pool, <i>Staande water-poel, Vyver of Visput.</i>
Flame, <i>de Vlamme.</i>	Marsh, <i>Marasch.</i>
Spark, <i>vonk.</i>	Flood, <i>Water-vloet.</i>
Coal, <i>kole.</i>	the Air, <i>de Lucht.</i>
Dead-coal, <i>Doofkoole.</i>	the Sky, <i>den Hemel of Locht.</i>
a Burning-coal, <i>Bran-dende kole.</i>	the Firmament, <i>'t Uit-spanfel des Hemels.</i>
Ashes, <i>Affe.</i>	the Light, <i>het Light.</i>
Smoak, <i>Rook.</i>	the Sun, <i>de Son.</i>
Soot, <i>Roet.</i>	the Sun-beams, <i>de Zonne-stralen.</i>
Wood, <i>Hout.</i>	the Moon, <i>de Maan.</i>
Water, <i>Water.</i>	New-Moon, <i>Nieuwe Maan.</i>
Rain, <i>Regen.</i>	Half-Moon, <i>Halve-Maan.</i>
the Rain-bow, <i>de Regen-boog.</i>	Full Moon, <i>volle Maan.</i>
Fountain, <i>een Fontein.</i>	a Star, <i>een Sterre.</i>
Bridge, <i>Brug.</i>	a Cloud, <i>een wolk.</i>
Brook, <i>Water-loop.</i>	Darkness, <i>duisternis.</i>
River, <i>Rivier.</i>	the East, <i>Oost.</i>
the Sea, <i>de Zee.</i>	the West, <i>West.</i>
the Ocean, <i>de Zee die rontsom het Aardtrijk gant.</i>	the South, <i>Zuiden.</i>
Sand, <i>Sandt.</i>	
Depth, <i>Diepte.</i>	

the

the North, *Noorden*.
 Mist, *Nevel*, *Mist*.
 Fair-weather, *schoon of moy weêr*.
 Calm weather, *stil weêr*.
 Tempest, *Onweêr*.
 Storm, *Storm*, *Onweêr*.
 the Wind, *de windt*.
 Whirlwind, *Draai-windt*.
 East-wind, *Ooste-windt*.
 North-wind, *Noorde-windt*.
 South-wind, *Zuide-windt*.
 West-wind, *Weste-wind*.
 a Shower-Rijn, *een Schoer of Slag-regen*.
 Frost, *Vorst*.
 Ice, *Is*.
 Dew, *Dauw*.
 Snow, *Sneeuw*.
 Hail, *Hagel*.
 Thunder, *Donder*.
 Lightning, *weêrlight of Blixem*.
 the Earth, *de Aarde*.
 Mountain, *Bergh*.
 Valley, *Dal*, *Valleye*.

Dirt, *Drek*, *Slijk*.
 Clay, *Kley of Leem*.
 Dull, *Stof*, *vuiligheid*.
 Hill, *Heuvel*, *Bergjen*.
 Rock, *Rots*, *Steen-rots*.
 Bank, *bank*.
 Gravel, or Sand, *zavel of zand*.
 Chalk, *Krijt*.
 Allum, *Aluin*.
 the Way, *de weg*.
 Path, *Pad*, *Voetpad*.
 Tract of a cart, *wagen-spoor*.

24. Of Mettals.
Van de Metalen.

Metall, *Metaal*.
 Mines, *Mijnen*.
 Digger, *Graver*.
 Gold, *Gout*.
 Silver, *Sulver*.
 Brass, *Geel koper*.
 Copper, *Koper*.
 Iron, *Izer*.
 Steel, *Staal*.
 Tin, *blek*.
 Pewter, *Tin*.
 Lead, *Loot*.

Coral, *Coraal*.
 Quick-silver, *Quik-
 zilver*.
 Sodder, *Soudeersel*.
 Rust, *Roest*.

25. Of words that are
 contraries.

Tegenstrydige woorden.
 Vertue, *Deught*.
 Vice, *Ondeugt*.
 Good, *Goet*.
 Bad, ill, *Quaat*.
 Wise, Prudent, *wys*.
 Great, *Groot*.
 Little, small, *kleyn*.
 Honest, *Vroom*, *Ecr-
 baar*.
 Dishonest, *Oneerbaar*,
Oneerlijk.
 Vertuous, *Deugdelyk*.
 Vitious, *Ondeugent*.
 Gross, *Dik*, *Grof*.
 Slender, or Thin, *Teer
 van Leden*, *Dun*.
 Fat, *Vet*.
 Lean, *Mager*.
 Friend, *Vriendt*.
 Enemy, Foe, *Vyandt*.

Modest, *Gemaniert*,
Zeedig.
 Immodest, *Ongema-
 niert*.
 Agreeable, *behaaglyk*.
 Disagreeable, *Onbehaag-
 lyk*.
 Audacious, *Stout*.
 Fearful, *verreest*.
 Stout, bold, *Stout*.
 Faint-hearted, *bloo*,
bloode.
 High, *Hoogh*.
 Low, *Laagh*.
 Beautiful, Fair, *schoon*.
 Deformed, Ugly, *Lee-
 lyk*.
 Witty, *verstandig*, *ver-
 nuftig*.
 Silly, *onverstandig*, *on-
 vernuftig*.
 Full, *vol*.
 Empty, Idle, *Leeg*, *Ydel*.
 Rich, *Ryk*.
 Poor, *Arm*.
 Fruitful, *vrugtbaar*.
 Barren, *onvruchtbaar*.
 Happy, *Gelukkig*.
 Unhappy, *Unfortunate*,

ongelukkig, rampzalig.
 Joyfull, Glad, blijde bly.
 Sorrowful, Droevig.
 Pleasant, Geneuglyk.
 Unpleasant, ongeneuglyk.
 Merry, vrolijk.
 Grieved, bedroeft.
 Sound, in health, gesont.
 Sick, ill, weak, Ziek,
 krank, qualijk te pas.
 Life, Leven.
 Death, Doodt.

26. Names of handy
 crafts Men.

Namen van Ambachts-
 luden.

a corne Merchant, Koo-
 ren-kooper.

a Wine Merchant, wijn-
 kooper.

Baker, Bakker.

Bréuwer, Brouwer.

Butcher, Slager, Vleys-
 houwer.

Pastey-baker, Pastey-
 bakker.

Cook, kok.

Barber, barbier, baart-

scheerder.

Churgion, Genees-mee-
 ster.

Inn Keeper, Herbergier.

Grocer, kruidenier.

Mercer, kramer.

Smith, smidt.

Goldsmith, Gout-smidt.

Silverfinith, Sulversmit.

Glasier, Glasemaker.

Pewterer, Tinnegieter.

Schoemaker, schoenma-
 ker.

Tailer, kleermaker.

Hofyer, kousse-kooper.

Malon, bricklayer, Met-
 zelaar.

Potter, Pottebakker.

Buttonmaker, knoop-
 maker.

Miller, Molenaar.

Chandeler, keerssemaker.

Yoiner, schreen-werker.

Cutteler, Messemaker.

Wherryman, waterman,
 Schuivevoerder.

Marriner, Bootsgezel.

Clothier, Lakenwever.

Drä-

Draper, *Laken-verkoo-
per.*

Fencer, *Scherp-meeſter.*

Printer, *Boek-druk-
ker.*

Book-binder, *Boek-
binder.*

Porter, *Laſt-drager.*

Waggenier, *Voerman.*

27. Of Birds.

Van Vogelen.

a Bird, *een Vogel.*

a Birds-bill, *een vogels
Neb.*

Wing, *Vleugel.*

Feather, *veder.*

Down, *Donſt, zachte
Pluimen.*

Spur, *Spoor.*

the Craw, *de Krop.*

the Rump, *den Stuit.*

an Egg, *een Ey.*

Shell, *Schale.*

Quill, *Schaght.*

Claw, *klaauw.*

Nest, *Nest.*

Cage, *vogel-kouw.*

Fowler, *vogel-vanger,*

vogelaar.

Birdlime, *vogel-lijm.*

Bat, *vler-muis.*

Bittor, *Puttoor.*

Black-bird, *Meerl.*

Bulfinch, *Rootbaretje.*

Buzzard, *BuZard.*

Capon, *Capoen.*

Chaffinch, *vink.*

Chough, *kouwe.*

Cock, *Haan.*

Cocks-comb, *Hanen-
kam.*

Crane, *Craan-vogel.*

Crow, *kraeye.*

Cuckow, *koekoek.*

Didopper, *Duikelaar.*

Dove, *Duive.*

Turtle-dove, *Tartel-
duive.*

Ring-dove, *Blekeduive.*

Stock-dove, *Wilde-duif.*

Dove-house, *Duivekot.*

Duck, *Entvogel.*

Egle, *Arent.*

Falcon, *valk.*

Goldfinch, *Goutvink.*

Goose, *Gans.*

Wild goose, *wilde gans.*

Grif-

Griffin, <i>Grÿp-vogel</i> , <i>Griffion</i> .	Robin-red-brest, <i>Roost- borstjen</i> .
Gull, <i>Meenuw</i> .	Snipe, <i>Sneppe</i> .
Hawk, <i>Havik</i> , <i>valk</i> , <i>ſperwer</i> .	Sparrow, <i>Muffche</i> , <i>Mos</i> .
Hen, <i>Hen</i> .	Starling, <i>ſpreeuw</i> .
Heron, <i>Reiger</i> .	Stork, <i>Oyevaar</i> .
Jackdaw, <i>Markolf</i> .	Swallow, <i>Zwaluwe</i> .
Kings-fisher, <i>Tsvogel</i> .	Swan, <i>Zwaan</i> .
Kite, <i>kieken-dief</i> , <i>wou- we</i> .	Teal, <i>Taling</i> .
Lapwing, <i>kievit</i> .	Thrush, <i>Lÿfter</i> .
Lark, <i>Leeuwerik</i> .	Tit-mouſe; <i>Meeze</i> .
Nightingale, <i>Nachte- gaal</i> .	Turky, <i>Kalkoen</i> .
Owl, <i>Uyl</i> .	Vultur, <i>Gier</i> .
Scritch Owl, <i>Nagt-uil</i> .	Wag-tail, <i>Quikſteertje</i> .
Oſtrich, <i>vogelſtruis</i> .	Woodcock, <i>Houtſneppe</i> .
Parrot, <i>Papegaay</i> .	Wren, <i>winter-konigh- jen</i> .
Partridge, <i>Patrijs</i> .	
Peacock, <i>Paauw</i> ofte <i>Paauwe</i> .	28. Of Beaſts. <i>van Beeſten</i> .
Pelican, <i>Pellikaan</i> .	a Beaſt, <i>cen beeft</i> .
Pheſant, <i>Faizantvogel</i> .	Cattel, <i>vee</i> .
Phenix, <i>vogel-Phœnix</i> .	Herd, <i>kudde</i> .
Pye, <i>Exter</i> .	Hide, <i>Huit</i> .
Plover, <i>water-vogel</i> .	Horn, <i>Horen</i> .
Quail, <i>Quakkel</i> .	Hoof, <i>Hoef</i> .
Raven, <i>Rave</i> .	Tail, <i>Steert</i> .
	Ant, <i>Miere</i> .
	Ape, <i>Aap</i> .

Bad-

Badger, Das, of Grevel.
 Bear, Beer.
 Bee, byc.
 Honey, honing.
 Honey-comb, Honigh-
 raat.
 Hive, bye-korf.
 Sting, Angel.
 Swarm, Zwerm.
 Bee-wax, was.
 Beetle, Paards-vliege.
 Butter-fly, boter-vliege.
 Beaver, bever.
 Camel, kemcel.
 Cats, katte.
 Catter-pillar, Rupsje.
 Coney, or Rabet, ko-
 nijn.
 Cricket, krikel.
 Crocodil, krokodil.
 Deer, Das of Hert.
 Stag, Hert.
 Hinde, Hinde, Jongh
 Hert.
 Roe, Rhee, wilde Geit.
 Dog, Hondt.
 Bitch, Tere, Deef.
 Whelp, Hondtje.
 Mastive, Groote wagt-

hondt.
 Dogs-collar, Hondts-
 bals bandt.
 Barking, Blaffinge.
 Muzzel, den Muilband.
 Dragon, Draak.
 Dromedary, Dromedari-
 ris.
 Elephant, Olifant.
 Flea, Vlo.
 Fly, Vlieg.
 Fox, Vos.
 Frog, Kikvors.
 Gnat, Mugge.
 He-goat, Bok.
 She-goat, Geite.
 Young goat, Kid, Geit-
 jen.
 Grass-hopper, Sprink-
 haan.
 Hare, Haze, Haas.
 Levret, Jong Haasjen.
 Hedg-hog, Tzderverken.
 Hog, Verken.
 Hog-sty, Verkens-kot.
 Hogs-dung, verkens-
 mest.
 Hogs-herd, verken-
 drij-

dryver.

Boar, Beer.

Sow, Soeg.

Pig, Big, of ken.

Horse, Paardt.

Mare, Merrye.

Gelding, Ruin.

Race-horse, Loop-paart.

Nag, Paartjen.

Ambling nag, trefpaart.

Trotter, Dravende
Paardt.

Stone-horse, Hengst.

Horse-keeper, Stal-
knecht.

Halter, Halster of
Strop.

Horse-leech, Bloet-zui-
ger.

Leopard, Luipaardt,
kaaiman.

Lion, Leeuw.

Lionness, Leeuwinne.

Louse, Luis.

Maggot, Vleis-made.

Mole, Mol.

Monkey, Meerkatte.

Moth, Mot.

Mouse, Muis.

Dormouse, water-ratte.

Mouse-trap, Muise-
val.

Mule, Muil-Ezel.

Net, Nette.

Newte, Egdisse, Hage-
disse.

Ox, Os.

Bull, Stier, Bul.

Cow, Koe.

Heifer, Veerze, jonge
koe.

Udder, Mamme, Geer.

Teat, Tepel.

Bullock, Stiertjen.

Calf, kalf.

Rat, Ratte, Rat.

Scorpion, Scorpioen.

Serpent, Serpent.

Sheep, Schaap.

Ram, Ram.

Weather, Weer, Hamel.

Lamb, Lam.

Sheep-fold, schaaps koy.

C

Sheep.

a Shepherds staf hook
or crook, een *schaap-*
herders Staf.

Shepherd, *Schaapher-*
der.

Flock, *Kudde.*

Wool, *Wolle.*

Fleece, *Vlies.*

Snail, *Slekke of Slak.*

Snake, *Slange.*

Adder, *Adder.*

Spider, *Slange, Spinne-*
kop.

Squerril, *Eikhoornje.*

Toad, *Padde-*

Tyger, *Tyger.*

Viper, *Adder.*

Unicorn, *Eenhoorn.*

Wasp, *Wespe, Wesp.*

Weefel, *Wezeltjen.*

Woalf, *Wolf.*

29. Of Fishes, van
Vissen.

a Fish, *een Vis.*

the Fins, *de Vinnen.*

the Scales, *de Schobben.*

Shell, *Schelp.*

Fisherman, *Vijffer.*

Net, *Net.*

Angle-rod, *Angel-roede.*

Line, *Snet.*

Crook, *Vishaak.*

Plummet, *Zink-loot.*

Fish monger, *Vis-kooper.*

Salt-fish, *Soute-vis.*

Carp, *Karper.*

Cockle, *Zee-slekke.*

Cod-fish, *Kabeljau.*

Congre, *Zee-aal.*

Crab, *Krab.*

Dolphin, *Tuimelaar,*

Dolfin.

Eel, kempe, *Paling, Aal.*

Godgeon, *Angel-haak.*

Herring, *Haring.*

Haddeek, *Schelvis.*

Lampreys, *Lamprese,*

Negen-doge.

Lobster, *Kreeft.*

Mackarel, *Makreel.*

Mussels, *Mosselen.*

Oysters, *Oesters.*

Perch, *Baars.*

Pike, *Snoek.*

Place, *Scholle.*

Poorjack, *Abberdaam.*

Por-

Porpuse, or Sea-hog,
Bruin-vis, of Zee-
verken.

Roach, Voorn.

Salmon, Salm.

Shrimps, Garnalen.

Soles, Tonge of Scholle.

Sprats, Sprot.

Sturgeon, Steur.

Tench, Zeelt.

Thornback, Rogh.

Tortoise, Schild-pad.

Trouts, Puit.

Whale, Walvis.

Whiting, Wyting.

Stockfish, Stokvis.

Quiver, Pieterman.

Smelts, Spierink.

Alose, Elst.

Flounder, Bot, Platvis.

Barble, Barm.

Bream, Brazem.

Sea Flounder, Heilbot.

30. Of Herbs, van
Kruiden.

a Stalk, een Steel.

a Turnep, een Raap, of

Knol.

a Carrat, een geele Wortel.

Parfneps, Pijnstenakelen
of witte Wortelen.

a Rhadish, Radijs.

Horsereadish, Peper-
wortel, Mierik.

Coleworts, Kool.

Lettice, Latou, Krop-
slaat.

an Artichoks, Artisokken

Parsley, Peterselie.

an Onion, Ajuin.

Garlick, Look.

a Leek, Biëslook.

a Cowcumber, Kom-
kommer.

Sorrel, Zuring.

Watercresses, Water-
kersse.

a Mellon, Meloen.

Mustard, Mostaard.

Annise, Anijs.

Cummin, Komijn.

Fennel, Venkel.

Time, Tymis-kruid.

Marjoram, Mariolein.

a Daisy, een Mateliesjen.

C 2

Gilli-

a Gillflower, Angelier.
 Lavander, Lavender-
 kruut.
 a Rose, een Rose.
 Rosemary, Rosmarijn.
 a Tulip, den Tulp.
 a Lilly, een Lely.
 Violet, Violette, Fiool.
 a Thistle, een Distel.
 Speragrass, Asperge.
 Artichocks, Artisocken.
 Colliflowers, bloem-
 kool.
 Spinage, Spinagie.
 Hyfop, Yfop.
 Mint, Munte.
 Rue, wjn-ruit.
 Sage, Savie, faly.
 Wormwood, Alfem.
 Camomille flowers, ka-
 mille-bloemen.
 Fern, Varren.
 Broom, Brem, braam.
 Poppy, Eulzaad.
 Moss, Mos.
 Purseley, Porselein-
 kruut.
 Beets, Beer.
 Hemp, Hennep.

Flax, vlas.
 Hay, Hoo.
 Marigoldflowers, gults-
 bloemen.
 Butterfloures, Beets-
 bloemen.
 a Nosegay, or posey, een
 ruikertje, of bloedelje
 Bloemen.

29 Of trees, and fruits,
 van boomen en vrug-
 ten.

a Plant, een Plant.
 a Tree, een Boom.
 a bough or branch, een
 Tak.
 a green Leaf, een groen
 blad.
 a fall leaf, een verdrov-
 tblad, wor-blad.
 the stock of a tree, den
 stam des booms.
 the Bark, de Bast of
 schorsse.
 a Twig, een Rijse.
 the Root, de wortel.
 the Juyce, het sap.
 a Bud, een knop.
 a Blou-

- a Blossom, een Bloesem.
 Fruit, vrucht.
 a fruitful Tree, een vrugtbare Boom.
 a beech-tree, becken-boom.
 an oak-tree, een Eike-boom.
 an acorn, een Eekel, Aker.
 an Apple-tree, een Appel-boom.
 an Apple, een Appel.
 Pear-tree, Peer-boom.
 a Pear, een Peer.
 Cherry-tree, Karffe-boom.
 a Cherry, een kars.
 Plum tree, Pruini-boom.
 a Plum, een Pruim.
 Fig-tree, vige-boom.
 a fig, een vige.
 Nut-tree, Note-boom.
 a Nut, een Noot, of Nut.
 a Walnut, Okker-noot, wol-noot.
 a Hazelnut, Hase-noot.
 a Chestnut, kastanje.
 Nut-shell, Note-dop, of schale.
 Nut-kernel, Nut-karl.
 Medlar-tree, Missel-baam.
 Almond-tree, Amandel-boom.
 Lemmons, Lamoenen.
 an Orange, Oranjen-Appel.
 a Midlar, Missel.
 Mulberryes, Moerhesien.
 an Apricock, Aprikos.
 a Peach, Persick.
 a Strawberry, Aartbel, Aartbesie.
 a Blackberry, swarte besien.
 a Goosberry, kruis of Doorn-besie.
 Red Corints, roode Aal-besien.
 Currants, korenten.
 a Vine, wijngaart.
 a Cluster of Grapes, een bos of tros Druiven.
 Grapes, Druiven.
 Lycorice, soet hout.

Sugar, *Suiker*,
 Pepper, *Peper*,
 Ginger *Genber*,
 Cinnamon, *Kaneel*,
 a Nutmeg, *Kruit-note*,
Note-muskant,
 Mace, *Foelie*, *Muskaten-*
bloem,
 Saffron, *Saffraan*,
 Frankincense, *Wierook*,
 Mirrhe, *Mirre*,
 Rosin, *Kars*, *Kers*,
 Turpentine, *Terpentijn*,
 Amber, *Branfsteen*,
 Pitch, *Pek*,
 Barren Trees, *Onvrugt-*
bare Boomen,
 an Ash, *Esschen-boom*,
 a Poplar, *Popelier-boom*,
 Linden, or Teal Tree,
Linde-boom,
 a Willow, *een wilge*,
 Pine-tree, *Sparre-boom*,
 a Cypress, *Cipresse-boom*,
 Elder tree, *Vlier-boom*,
 Box-tree, *Bosch-boom*,
Palm-boom,
 an Elm, *een Olim-boom*,
 a Fir-tree, *een Viere of*

Dennen-boom,
 a Cedar, *Ceder-boom*,
 the Palm-tree, *Palm-*
boom,
 Fruits, *Vrugten*,
 Stalks, *Halmen*,
 Ears, *Aren*, *Airen*,
 Husks, *Schellen*, *Peulen*,
 Shale or Pile, *Schel of*
Bolster,
 a Pease, *een Erte*,
 Pease, *Erten*,
 Pease without peel, *Peu-*
len sander schellen,
 Beans, *Boonen*,
 Small pease, *wikken*,
 a Vetch, *Vitse*,
 Corne, *Koorn*,
 Wheat, *Tarwe*, *weit*,
 Rye, *Rogge*,
 Barley, *Gerste*,
 Oats, *Haver*,
 French-wheat, *Boek-*
weit,
 Meal, *Meel*,
 Bran, *Zemel*.

32. The four quarters
 of the world, *de vier*
deelen

deelen des werelds,
 Europe, *Europa.*
 Asia, *Asia.*
 Africa, *Africa.*
 America, *America.*
 France, *Vrankryk.*
 England, *Engelant.*
 Scotland, *Schootland.*
 Ireland, *Ierlant.*
 Spain, *Spanjen.*
 Germany, *Duitslant.*
 Italy, *Italien.*
 Portugall, *Portugael.*
 Denmark, *Denemark.*
 Swethland, *Sweden.*
 Poland, *Polen.*
 Netherlands, *Nederlant.*
 Holland, *Hollant.*
 Navarre, *Navarre.*
 Switzerland, *Switserlant.*
 Emperour, *Keiser.*
 King, *Koning.*
 Queen, *Koningin.*
 Arch-duke, *Aartshertog.*
 Arch-dutchess, *Aartshertogin.*
 Prince of the blood,
Prince vanden Bloede.

39.

Princess of the blood,
Princesse van den Bloede.
 Duke, *Hartog.*
 Dutchess, *Hartogin.*
 Prince, *Prins.*
 Princess, *Princesse.*
 Chancellour, *Canze-
lier, of Overste van
der Raat des Lands.*
 Minister of State, *Die-
naar van staat.*
 Embassadour, *Ambassa-
deur, Gezant.*
 Vice-roy, *Onder-konink.*
 Marshall, *Veltheer, Mat-
schalk.*
 Admirall, *Zee Overste,
Aanmiraal.*
 Generalissimo, *Opper-
Bevelhebber.*
 General, *Velt-overste.*
 Count, *Graaf.*
 Countess, *Gravin.*
 Marquess, *Markgraaf.*
 Marchioness, *Markgra-
vin.*
 Colonell, Colonel, *O-
verste van Krygsbede.*

C 4

Ba

Baron, Baanderheer,	lament, Straats-ver-
Baron, Baron.	gadering.
Baroness, Barons	Bailiwick, Billioud-
vrouw.	schap.
Esquire, Schilt-knecht.	Vicounty, Onder-Mark
Gentleman, Edelman.	graafschap.
Gentlewomen, Edel	Kings-Preceptor, Praet-
Juffer.	teur des konings.
Lady, Mevrouw, of	Captain, Captain, Hoof-
Juffrouw.	man.
Man, Man.	Lieutenant, Stedhou-
Woman, Vrouw.	der, Lieutenant.
Boy, Jongen.	Ensigne, Vaandriger.
Maid, Dogter, Meit.	Sea-army, Vloot Oorlog-
Clergy, Geestelijkheid.	schepens.
Cardinall, Kardinaal.	Province or Shire, Pro-
Arch-Bishop, Aarts-	vince of Landtschap
Bisschop.	Bishoprick, Bisdom.
Nuntio, Gesant van den	Kingdom, koninkrijk.
Pape.	Dutchy, Hartogdoh:
Abbot, Abt.	County, Graafschap.
Prior, Overste van een	Principality, Vorstendom.
klooster, Prioor.	Baronny, t Gebied van
Warden, bewaarder,	den Baron, Baronnye.
Gardian.	Lordship, Heerlijkheit.
Priest, Priester.	Governement, regering
Frier, Munnik.	Governour, bestierder,
Parliament, den Hoo-	Gouverneur.
gen-Raad, het Par-	Dungeon, Uitkyk van
	een

een kasteel.
 Castle, kasteel.
 Citadella, kasteel van
 een Stadt.
 Forts, een sterkte.
 Mayor, Major.
 University, hooge school,
 Univerfiteit.
 College, Gefelfchap,
 College.
 City, Stadt.
 Town, ftraat of Dorp.
 Hamlet, Wijk.
 Suburb, voorftadt.
 Moat or Ditch, Graght.
 Wall and Rampard, Wal.
 Village, Dorp.
 a Surveyer, een Landt-
 metftrijder.
 a Limit, Border, or
 Frontier, een Land-
 metftraat, Merkfteen of
 Grens.
 Disgraceful terms,
 fmadige fchand-namē.
 a Knave, een boef, guit.
 Rogue, fchelm, fielt.
 Traitor, Verrader.

a Thief, een Dief.
 an Highway rogue, een
 fruik-roover.
 a Robber, a Pyrate, een
 Roover, Lee-roover.
 a cut-purse, een Beurfe-
 fnyder.
 a reacherous man, een
 Verrader.
 a bold Fellow, een flout
 gezel.
 a Cuckold, een Horth-
 drager.
 a Cheater, een bedrie-
 ger.
 a Vagabond, een Luid-
 looper.
 a Whore-maffer, een
 Hoere-voegt.
 a Whore-munger, een
 Hoereeder.
 a Whore-hunter, een
 Hoeren-jager.
 a Lyar, een Leugen aar.
 a Bastard, een Hoer-kint.
 a lazy Fellow, een Luy-
 aart.
 a Drunckard, een Dron-
 kaart.

a Glut-

a Glutton, *een Vraat.*
 a Slanderer, *een Naam-
 schender.*
 an Hereticke, *een ketter.*
 a Covetous wretch, *een
 Gierigaart.*
 a Wretch, *een Deuge-
 mat.*

43. Of Number, *van
 't getal.*

One, *een.*
 Two, *twee.*
 Three, *dry.*
 Four, *vier.*
 Five, *vijf.*
 Six, *ses.*
 Seven, *seven.*
 Eight, *acht.*
 Nine, *negen.*
 Ten, *tien.*
 Eleven, *elf.*
 Twelve, *waalf.*
 Thirteen, *dertien.*
 Fourteen, *veertien.*
 Fifteen, *vijftien.*
 Sixteen, *seftien.*
 Seventeen, *seventien.*
 Eighteen, *achtien.*

Nineteen, *negentien.*
 Twenty, *twintig.*
 One and twenty, *een-
 en-twintig.*
 Twenty two, *twes-
 twintig.*
 Twenty three, *dry-en-
 twintig.*
 Thirty, *derig.*
 Fourty, *veertig.*
 Fifty, *vijftig.*
 Sixty, *seftig.*
 Seventy, *seventig.*
 Eighty, *taghtentig.*
 Ninety, *negentig.*
 a Hundred, *een hondert.*
 a Thousand, *een duifent.*
 a Million, *duifent maal
 duifent, of een Mil-
 lioen.*

The number called in
 ordinalis latine, that
 is to say going by or-
 der, *het getal wert in
 't latyn genoemt Or-
 dinalis, dat is te fig-
 gen gaande by ver-
 volg.*

As the first man, *als
 d'eerfte*

d'eerste man.

the second place, *de tweede plaats.*

the third, *de derde.*

the fourth, *de vierde.*

the fifth, *de vijfde.*

the sixth, *de zesste.*

the seventh, *de zevende.*

the eighth, *de achtste.*

the ninth, *de negenste.*

the tenth, *de tienste.*

the eleventh, *de elfste.*

the twelfth, *de twaalfste.*

the thirteenth, *de dertiende.*

the fourteenth, &c. *de veertiende, en soo voort.*

the twentieth, *de twintigste.*

the thirtieth, *de dertigste.*

the fourtith, *de veertigste.*

the fiftith, *de vijftigste.*

the sixtith, *de tseftigste.*

the seventith, *de tseventigste.*

the eightith, *de tagh-*

tentigste.

the ninethieth, *de negentigste.*

the hundredth, *de hon-*
derigste.

Once, *eens.*

Twice, *twee maal.*

Thrice or three times,
dry-maal.

Fourtimes, &c. *vier-*
maal, &c.

Of Metals and minerals,
of stones and je-
wels, *van Berg-wet-*
ken en Mijn-stoffen,
van steenen en Ju-
weelen.

Quicksilver, *Quiksilver.*

Iron, *Izer.*

Rusted Iron, *roestig*
Izer.

Rust, *Roest.*

the filings of Iron, *wyl-*
fel van Izer.

the dross of Iron, *Wuy-*
ligboyt, schuym van
Izer.

Iron though most hard,
is

is gnawed with rust,
met yzer boeckhand bet
boek is; wort door roest
af-gegeeten.

Iron-inyne, Izer-my-
ne.

Water wherein hot iron
is quenched, Smidts-
water, water in heet
yzer geblust roort.

Ironed, or dressed with
iron, met yzer besla-
gen.

Coined silver, gemante
silver.

Silver mine, silver-my-
ne.

Silver scum or spume,
silver schuim.

Silvered, or covered
with silver, verist:
verre; of met silver be-
sloagen.

Silver vessels or plate,
silver schotelten.

Pur or fin silver, silver
of fyn Silver.

Gold beaten, geslagen
Goud.

Gold on polished, niet
gepolyst Goud.
Unrefined, Roud, on-
berent Goud.

Gold burnished, gepo-
lystert Goud.
to refine Gold, bloot
suiveren.

to put Gold into a fur-
nace, goud in den oven
of Fornace doen.

a Gold weight, Gold-
scales, the balance
to way Gold, with;
den Goud gewicht.

Spangle Gold, with
leaves or rays of
Gold, danne loeder-
tjens en slipperijns
van Goud.

Masse grains of Gold,
gold gravell en Goud;
Goud-saam.

Bowle, or wedge of
Gold, Goud in klans-
pen.

Gold wire, Goud draad.

Orpin, or leaf Gold,
klater-goud.

Pain-

Painters Gold, *Schilders Gout*.
 the finest Gold, *Larats 't fijnste Gout*.
Leaf gold, *Gout-bleet*.
Smooth, *op Venice-gold*, *loot vylzel van Gout*.
Steele, *staal*. **Ding** or **Steele**, *merstaal*.
 to steek, of forge or temper wish steel, *verstaalen*.
 the steel folly of a looking Glass, *de soely mit van een spiegel*.
 a steel to strike fire with, *een Vuur-slag*.
 the best Tinne, *'t beste Tin*.
 a tinning, *vertinning*.
 to tinne or glaze over with tinne, *vertinnen*.
 a tinner or tinnman, *een Vertinder*.
 a pewferer, *een Tinne-gieter*.
 a pewfer Platter, *een*

tinne Saborel.
Copper, *roet koper*.
Brazz, *Metaal geel koper*.
Latin, *Copper Metaal geel koper*, *Messing*.
klek spijs.
 to brazen or cover with brazz, *met koper over dekken*.
Brazon faced, *Onbeschaamt*.
 With a brazon face, *met een onbeschaamt geslaet*.
 a Brazz pot, *een koperen Ketel*.
 the drofs of Brazz, *hee schuym van Metaal*.
Lettanie, *Blek*.
 to Lead, or soulder with Lead, *Verlooden*, *met Loot*.
saamen sanderen.
 a Leaden bullet, *een loodan Kloot*.
White Seruse, *Boot-rot*.
 to be leadie coloured, *Loot-*

- Lood verwig,*
 a stoon polisher or dia-
 Diamont cutter, *een*
Diamant-slyper, of
Polyster.
 a ston-pitcher, *een steen-*
kruik.
 Gravell stone is sandy
 and rough, *Schuer-*
steen is sandig en
rauw.
 a Pumace stone, *Puyn-*
steen.
 Porphiry or Numidian
 marble, *Porphy-*
steen, of *root Mar-*
ber.
 We sharpen blunt
 things with a whet-
 stone, *wat stomp is*
scherpen wy met een
wet-steen.
 a little sharp stone-gra-
 vel, *een kleyne scher-*
pe Gaveel steen.
 Gravell, *steen-sand,*
dryf-sand.
 Round Pibbelstone, *Sa-*
vel.
- High Rocks, *Steen-rot-*
zen, klippen.
 Alabastrer, *Alabastrer.*
 the Marble, gentle, *de*
blankste en hardste
Marmex.
 Spotted Marble, *ge-*
plekte, of gespikkelde
Marmex-stien.
 a Sparckled Marble,
een glinsterende Mar-
mex.
 the Load-stone, *de zeyl-*
steen, Magnest,
 Cristal, *Crystal.*
 a Grind-stone, *een slyp-*
steen.
 a square-stone, *een vier-*
kantige steen.
 a Mil-stone, *een Meule-*
steen.
 a square stone laid upon
 a Tombe, *een Zark,*
Gras-steen.
 a stone that may easily
 be rubbed into crums
Morsel-steen, Tuys-
steen.
 Spels or broken pieces
 of

- the Stone coming
of hewing, or gra-
ving, *Bik-steen.*
- Coral, *Goraal, Craal.*
- the three principles of a
Jewel, viz, form, pu-
reness, and water, *de
dry voornaamste ey-
genschappen van een
Juwel, als de groot-
te, zuiverheit en glans*
- a Cornaline, or Cornix,
een Carneool.
- a Cassidone, *een Calsi-
doon.*
- a Beril, *een Berill.*
- a Turqueis-stone, *een
Turcoos.*
- a Garnet, *een Granaet.*
- the Azure or Lazul-sto-
ne, *de Lazuer.*
- Yellow Amber, *geelen
Amber, Brand-steen.*
- Raical or pearl, *stomp
peerten.*
- a ragged Pearl, *ongelyke
Peerel.*
- Mother of Pearl, *Paer-
tentoet.*
- a sparkling Diamond,
een blinkende Diamant
- a Grax, thin Diamond,
*een slegte dunne Dia-
mant.*
- a rough, unpolished
Diamond, *een rau-
we Diamant.*
- a Diamond enchased or
set in gold, *een Dia-
mant die in gout ge-
set is.*
- a Topace, *Topas.*
- a Sapphire, *een Saffier.*
- an Emerald, *een Sma-
ragd, Emerode.*
- a sord or deaf Emerald,
which hath a dea-
dish lustre, *een don-
kere Smaragd.*
- a Doublet or counter-
feit Emerald, *een val-
sche nagebootste Ama-
rald.*
- a Ruby ballais or pale
coloured, *een bleeke
Rubijn.*
- a Spinel Ruby of small
value, *een soorte van
seer*

- seer sechte Ruby-
nen.
an Agat-stone, Agaat.
a toad-stone, Padde-
steen.
Bezar, Bezgar-steen.
a Carbuncle, een Kar-
bonkel.
a Jaunth, Hyacinth.
an Opale, een sekere
sijue Steen die vier-
derley Couleuren
heeft.
- a Girasol, much like
the Opal, een sekere
Steen, gelyckende de
Opale-
the Carnay, Sardonix,
een Carnas, Sardo-
nix.
an Amatyft, een Ame-
thist.
the Sardonix, Sardo-
nix.
a Crisolite, een Chry-
lyt.

t 4725.

pat. 171
Eck

